



|                           |                                               |
|---------------------------|-----------------------------------------------|
| ۱۵                        | SHAHRARNEWS.IR                                |
| ۲۴                        | ۰۹                                            |
| ۰۶                        | ۲۶                                            |
| ۱۴۰۵                      | ۱۴۴۸                                          |
| ۲۴ صفحه - ۱۶ صفحه روزنامه | ۸۰+ صفحه شهرآرامچه   شماره ۴۸۴۹   ۱۰۰۰۰ تومان |

## مدرسه در مدار تولید برق

نکاهی به طرح نصب پنل های خورشیدی در ۸۷۲ مدرسه که ظرفیت تولید ۴/۳ مگاوات برق را فراهم می کند

۱۳

پادداشت

### آمریکا در باتلاق تناقض‌ها

حسن قشقاوی  
سخنگوی کمیسیون امنیت ملی و سیاست خارجی مجلس شورای اسلامی

کارشناسان در میزگرد شهرآرا: قوانین پیچیده، سرعت رشد بخش تعاون را گرفته است

# سایه سنگین بی‌اعتمادی بر پیکر تعاونی‌ها

۹<



گفت‌وگو با عوامل سریال «هزارشانه»  
که به حوادث دی و جنگ ۱۲ روزه می‌پردازد

## روایت ایران در تاروپود قالی‌های سوخته

۱۱<

رئیس شورای اسلامی شهر مشهد:  
روایت‌هایی از علی فریمانیان معلم و هنرمند خطاط محله رده که سال‌ها با قلم و ودوات پای اعتقاداتش ایستاده است

۳  
مبارزه با زبان هنر  
محله ۴۰۳

رئیس کمیسیون فرهنگی و اجتماعی شورای اسلامی شهر مشهد:  
افتتاح پروژه‌ها حس و حال خوبی در مردم ایجاد کرده است

۳  
مجلس تجمعات مردمی  
اولویت مسئولان باشد

مدیرعامل سازمان پارک‌ها و فضای سبز شهرداری مشهد اعلام کرد

## توسعه امکانات تفریحی در بوستان‌های خورشید و کوه‌پارک

این پروژه مثل صخره‌نوردی، زیپ‌لاین و خیابان غذا آغاز شده و فرایند ثبت سفارش و تأمین تجهیزات برای تاب غول پیکر و آدونچرپارک و... درحال انجام است.

آغاز تحول در کوه‌پارک

سازمان پارک‌ها برای افزایش جذابیت و استفاده بیشتر مردم از فضایی که در کوه پارک ایجاد شده، بسته‌های تفریحی مشابهی طراحی کرده که به مرحله اجرا رسیده است؛ پروژه‌هایی که مختاری درباره آن‌ها گفت، در کوه پارک هم تعریف شده است که سرمایه‌گذار درحال اجرای براساس مطالعاتی که انجام شد، چهار بسته سرمایه‌گذاری مختلف طراحی کردیم که هم اکنون به مرحله اجرا رسیده‌اند. در کانون یک کوه‌پارک آکادمی دوچرخه راه‌اندازی می‌کنیم که محلی برای آموزش دوچرخه‌سواری و کرایه دوچرخه است. در همان منطقه یک شهر بازی ۲ هزار مترمربعی با سیزده یونیت بازی هم تعریف شده است که سرمایه‌گذار درحال اجرای آن است. در ادامه و در پنج نقطه از محدوده کوه‌پارک، مجتمع‌های بلال راه‌اندازی می‌شود. از آنجا که امکان اقامت در کوه پارک وجود دارد، در یک بسته سرمایه‌گذاری، سه واحد اقامتی روستایی در زیست پارک تعریف شده که هم اکنون درحال ساخت است.

شهرداری مشهد در گفت‌وگو با شهرآرا درباره جزئیات بسته سرمایه‌گذاری ۲۰۰ میلیارد تومانی در بوستان خورشید گفت: پروژه‌ای که در بوستان خورشید تعریف شده، مجموعه‌ای متنوع از کاربری‌های تفریحی، گردشگری و خدماتی و یکی از پروژه‌های سرمایه‌گذاری متنوع است که در سازمان پارک‌ها به مرحله اجرا رسیده است. در این پروژه کاربری‌هایی مثل آدونچرپارک، تاب غول پیکر، اتاق معما، صخره‌نوردی، زیپ‌لاین، کافی‌شاپ، مرکز واقعیت مجازی، بانجی جامپینگ، خیابان غذا، کارتینگ و کمپ سلامت و ماجراجویی تعریف شده است.

بیش از ۲۰۰ میلیارد تومان پروژه تفریحی حسین مختاری ادامه داد: ارزش پروژه سرمایه‌گذاری در بوستان خورشید ۲۴۹ میلیارد تومان است و فرایند آن از مرحله مطالعات و... عبور کرده است. با این کار، در کنار ایجاد فضاهای تفریحی جدید، زمینه‌افزایش بهره‌وری اقتصادی و ایجاد فرصت‌های شغلی را فراهم می‌کند. وی با اشاره به آخرین وضعیت اجرای این بسته سرمایه‌گذاری در بوستان خورشید تصریح کرد: عملیات اجرایی بخش‌های مختلف

بوستان‌های کوهستانی مشهد، مثل «پارک خورشید» و «کوه‌پارک»، در سال‌های اخیر آرام‌آرام از فضایی صرفاً سبز و طبیعی فاصله گرفته‌اند و به بخشی از ظرفیت گردشگری و تفریحی شهر تبدیل شده‌اند. این بوستان‌ها با وجود کم‌وکسری‌هایی که از نظر فضاهای تفریحی و گردشگری و گردشگری دارند، به محلی برای تفرج شهروندان تبدیل شده‌اند و تجربه‌های تازه‌ای از حضور در طبیعت و تفریح شهری را پیش روی خانواده‌ها قرار می‌دهند. در این میان، بوستان خورشید و کوه‌پارک به دلیل موقعیت ویژه‌ای که دارند، از ظرفیت‌های مهم مشهد برای توسعه فضاهای تفریحی و گردشگری هستند که حالا قرار است با ورود سرمایه‌گذاران و تعریف مجموعه‌ای از کاربری‌های تفریحی و گردشگری نظیر «آدونچرپارک»، زیپ‌لاین، مجتمع‌های اقامتی، صخره‌نوردی و... شکل متفاوتی به خود بگیرند.

مجموعه کاملی از کاربری‌های متنوع مدیرعامل سازمان پارک‌ها و فضای سبز

با اجرای طرح «لبخند مهر» و از ابتدای پاییز صورت می‌گیرد

## تمهیدات مدیریت شهری برای تسهیل در ترافیک



فقط اولین روز از مهرماه نیست که بخش زیادی از خانواده‌های دارای فرزند محصل را درگیر چالش می‌کند، بلکه از روزهای پیش از شروع رسمی مدرسه نیز شلوغی‌ها و دردسرهای آغاز می‌شود. یکی از دغدغه‌های شهروندان، موضوع حمل‌ونقل است که هر سال چالش جدی ایجاد می‌کند. روزهای منتهی به آغاز سال تحصیلی برای همه شهروندان، از کسبه تا دانش‌آموزان و عابران، همه را با محدودیت‌های ترافیکی روبه‌رو می‌کند، اما امسال رئیس کمیسیون عمران، حمل و نقل و ترافیک شورای اسلامی شهر مشهد، از آمادگی کامل زیرساخت‌های شهری در فصل تحصیلی جدید برای ایجاد مسیری «آرام، ایمن و بدون استرس» برای دانش‌آموزان و خانواده‌ها خبر داده است.

ارتقای کیفیت خدمات و رفاه شهروندان رئیس کمیسیون عمران، حمل‌ونقل و ترافیک شهرداری مشهد یادآور شد: در راستای ارتقای کیفیت خدمات و رفاه حال شهروندان، اقدامات متعددی در حوزه فنی و خدماتی ناوگان اتوبوس‌رانی در حال انجام است. این اقدامات شامل شست‌وشوی پرده‌ها، رسیدگی به وضعیت ظاهری اتوبوس‌ها، رفع عیوب و دودزایی ناوگان، بهسازی صندلی‌ها و متعلقات داخلی، بازبینی سیستم‌روشنایی، بررسی وضعیت لاستیک‌ها و همچنین تعمیر و سرویس سیستم‌های سرمایشی و گرمایشی می‌شود.

وی بیان کرد: همه این اقدامات، از بهینه‌سازی مسیرهای پرتردد تا کاهش زمان انتظار در ایستگاه‌ها، با هدفی واحد انجام شده است، تبدیل شعار «لبخند مهر» از عنوان تبلیغاتی به تجربه‌ای ملموس و لذت‌بخش در زندگی روزمره شهروندان؛ به گونه‌ای که دانش‌آموزان با لبخند و والدین با آرامش، آغازگر سال تحصیلی جدید باشند.

تمهیدات ویژه برای کاهش هزینه‌های تردد مجید نژاد حسین از اجرای طرحی مهم در این ماه خبر داد و گفت: مدیریت شهری در آستانه بازگشایی مدارس، با شعار «لبخند مهر»، تلاش می‌کند با بهره‌گیری از دستاوردهای چند ماه اخیر، تجربه تردی متفاوت برای شهروندان رقم بزند. وی در این باره تصریح کرد: در ماه‌های اخیر با تمرکز بر توسعه حمل‌ونقل عمومی، از افزایش ظرفیت اتوبوس‌ها و ورود ون تاکسی‌ها گرفته تا راه‌اندازی ایستگاه‌های جدید

حق بیمه تأمین اجتماعی معاف می‌شوند، به‌طوری‌که کارفرما به اندازه پرداختی در قالب این قراردادها به کارگران از پرداخت حق بیمه معاف می‌شود. سروری در پایان گفت: در این راستا، میزان مساعدت اداره کل تعاون، کار و رفاه اجتماعی خراسان رضوی از معافیت کارفرمایان در پرداخت حق بیمه کارگران طی پنج ماه نخست سال جاری ۱۸ هزار و ۶۰۰ میلیارد ریال بوده است. حدود ۶ هزار بنگاه اقتصادی نیز در خراسان رضوی فعال است و از حدود یک میلیون کارگر در استان، ۷۹۵ هزار و ۵۸۱ نفر بیمه شده اصلی مشمول قانون کار و مابقی خارج از این شمول هستند.

در پرداخت پاداش «افزایش تولید» تأکید کرد: در سال گذشته این رقم ۸ هزار میلیارد ریال بود که امسال با توسعه قراردادها در راستای تحقق نظام‌های عدالت‌مزدی، افزایش تولید و ارتقای بهره‌وری، این مبلغ به بیش از ۱۰ هزار میلیارد ریال رسیده است. مدیر روابط کار اداره کل تعاون، کار و رفاه اجتماعی خراسان رضوی ادامه داد: این روند با هدف بهبود کیفیت کالا و خدمات، افزایش مزد کارگران و تقویت نظام‌های کارمزدی و همچنین حمایت از بنگاه‌های اقتصادی در راستای رشد تولید صورت می‌گیرد. وی همچنین به مزیت معافیت از حق بیمه در سایه اجرای ماده ۴۰ قانون کار اشاره کرد و گفت: مبالغ پرداختی تحت این قراردادها از پرداخت

مدیر روابط کار اداره کل تعاون، کار و رفاه اجتماعی خراسان رضوی از پرداخت ۱۰ هزار و ۲۲۱ میلیارد ریال پاداش «افزایش تولید» به ۱۱ هزار کارگر در ۲۵ بنگاه اقتصادی استان طی پنج ماه نخست امسال خبر داد. به گزارش ایرنا، حسن سروری در توضیح «پاداش افزایش تولید» گفت: مطابق با ماده ۴۸ قانون کار، کارفرمایان برای ارتقای بهره‌وری و افزایش تولید در بنگاه‌های اقتصادی می‌توانند با انعقاد قرارداد‌های یک‌ساله بین خود و کارگران، تحت نظارت و تأیید اداره کل کار، از نظام پاداش تولید بهره‌مند شوند. وی با مقایسه آماری سال جاری و سال گذشته



# پرچم خون خواهی رهبر شهید انقلاب برافراشته می شود

محمد کامران



رئیس شورای اسلامی شهر مشهد در آغاز یکصد و هشتاد و نهمین صحن علنی شورای اسلامی شهر مشهد با اشاره به سالروز شهادت سردار محمود کاوه گفت: محمود کاوه اسطوره جهاد در خراسان بود و کسی که به تعبیر رهبر شهید انقلاب، ابتدا شاگرد ایشان بود، اما تبدیل به استاد رهبر شهید شد. ما هرچه برای تبیین شخصیت بزرگ شهید کاوه تلاش کنیم، کم گداشته ایم و کاوه عزیز، ستاره درخشان آسمان ایران است.



مهدی ناصحي افزود: در روزهای آینده نیز سالگرد قیام ۱۷ شهریور را در پیش داریم و باید بدانیم اگر خون های پاک شهدای مظلوم انقلاب در مناسبت های مختلف و در مسیر انقلاب نبود، امروز اثری از ایران باقی نمی ماند و اگر امروز مردم در کف خیابان نمی ماندند و جان خودشان را در معرض خطر قرار نمی دادند، این انقلاب ادامه پیدا نمی کرد. در سال ۱۳۵۷ مردم به میدان آمدند و در مقابل رژیم پهلوی مقاومت کردند تا شجره طوبه انقلاب به ثمر و بالندگی برسد.

وی ادامه داد: باید قدر این مردم دانسته شود و میدان باید این پایمردی مردم را مرور کنند تا همه ظرفیت خودشان را برای خدمت به مردم به میدان بیاورند. سالروز ارتحال آیت... طالقانی را نیز پیش رو داریم و ایشان در کنار دیگرانی نظیر استاد مطهری و شهید بهشتی نقش زیادی در ترویج گفتمان انقلاب اسلامی داشتند.

● محدودیت های مالی و جنگ پروژه ها را متوقف نکرد وی در ادامه افزود: هفته گذشته بهره برداری از باند غربی پروژه خیام انجام شد. با وجود محدودیت های مالی ناشی از جنگ و اولویت هایی که مهم تر از پروژه های عمرانی برای شهرداری تعریف شده بود، در مدت جنگ اخیر شهرداری پروژه ای را تعطیل نکرد. این پروژه بار ترافیکی مهمی را روی دوش خودش دارد و ظرف یک ماه آینده باند دوم هم افتتاح خواهد شد. این کمترین وظیفه ما برای خدمت رسانی به مردم است.

ناصری تصریح کرد: مشهد در پنجشنبه گذشته میزبان شهرداران کلان شهرهای کشور بود و در این جلسه موضوع جایگاه شورا در مدیریت شهری مطرح شد. مسئولان قاعدتا باید بدانند بر اساس قانون اساسی،

شورای اسلامی شهر جایگاه رفیعی دارد و هر قانونی که اختیارات شورا را کاهش دهد، با روح قانون اساسی در تضاد است و قانون ها نباید اختیارات شورا را کاهش دهند. شوراها نماد حاکمیت مردم بر اداره امور شهر هستند.

● ایمن سازی محل تجمعات مردمی، اولویت مسئولان باشد رئیس شورای اسلامی شهر مشهد همچنین با اشاره به حادثه تلخ بولوار وکیل آباد گفت: متأسفانه با بی احتیاطی یکی از شهروندان، تعدادی از سربازان گمنام انقلاب اسلامی که در میدان، وظیفه حفظ خیابان را داشتند، به شهادت رسیدند. اول ایمن سازی تجمعات باید جزو اولویت ها قرار بگیرد تا جان عزیزترین فرزندان این کشور گرفته نشود، دوم اینکه این افراد به فرمان رهبر معظم انقلاب در خیابان حضور داشتند و اگر نبودند، وضع امنیت شهرها این گونه نبود، مطالبه شورا این است که همان رفتاری که با نیروهای نظامی در این مواقع می شود، با این افراد صورت بگیرد، ضمن اینکه موضوع مدیریت تردد در بولوار وکیل آباد باید مدنظر قرار گیرد، چون شرایط تردد و رانندگی اصلا در آنجا خوب

نیست.

وی افزود، ما همچنان شاهد تداوم وحشیگری ارتش آمریکا در منطقه هستیم، تنگه هرمز به عنوان نقطه استراتژیک برای ایران مدنظر است و هر اقدامی در راستای کاهش مدیریت ایران با برخورد نیروهای ایران همراه است. وحشیگری آمریکا بر همه آشکار است و حمله به عروسی و جلوه دادن آن به گونه ای دیگر توجیه پذیر نیست. علاوه بر این تجاوز و وحشیانه اسرائیل به غزه و لبنان دارد اتفاق می افتد و در سکوت مسئولان کشورهای عربی، اتفاقات نامبارکی می افتد. مردم منطقه آگاه هستند و جبهه مقاومت قوی تر از قبل جایگاه خودش را پیدا خواهد کرد و به اوج برمی گردد و آن وقت، موقع حساب و کتاب حاکمان کشورهای عربی خواهد بود. ما با وجود اینکه درگیر جنگ هستیم، مردم فلسطین و لبنان را فراموش نمی کنیم.

● جانمایی و اجرای نماد عظیم مقاومت در مشهد همچنین در جلسه روز گذشته شورای اسلامی شهر مشهد، با تصویب اعضای شورا، شهرداری مشهد مکلف شد نماد عظیم مقاومت و خون خواهی (پرچم



پنجاه متری یا لئارات الخامنه ای) را در مشهد جانمایی، طراحی و اجرا کند.

● مشهد، تابلوی مصور خون خواهی رهبر شهید باشد رئیس کمیسیون فرهنگی، اجتماعی، زیسارت، گردشگری و رسانه شورای اسلامی شهر مشهد در این باره گفت: از اتفاقات بسیار مهم و حیاتی برای تغییر ریل گذاری ها و سیاست گذاری ها در مشهد وجود مرقد شریف امام شهید در این شهر است که جا دارد سیاست گذاری برای همه عناصر فرهنگی شهر مطابق با این موضوع باشد و حتی پروژه های عمرانی نیز باید یک بار دیگر و باتوجه به وجود مرقد رهبر شهید در مشهد بازبینی شود. مشهد باید تابلوی مصور خون خواهی رهبر شهید باشد.

حجت الاسلام والمسلمین حسن منصوریان، افزود: خوشبختانه شهرداری مشهد اتفاقات خوبی را در این زمینه با استفاده از ظرفیت بیلپوردها و تلویزیون های شهری رقم زده و هویت بصری خوبی در شهر ایجاد کرده است. نقطه اوج این کار هم توزیع ۲۰ هزار پرچم

سرخ انتقام در روز تشییع و نصب پرچم خون خواهی رهبر شهید انقلاب در شب تشییع ایشان در میدان بیت المقدس بود. اما این اقدامات برای کنشگری ملی و بین المللی کافی نیست و جانمایی و نصب یک پرچم بزرگ خون خواهی برای ضربه دادن به این موضوع بسیار مهم است و این کار بزرگ برای شهرهای دیگر قطعاً الگو خواهد شد.

● پرچم خون خواهی، تجلی خشم و بیداری ملت اسلام رئیس کمیسیون برنامه و بودجه شورای اسلامی شهر مشهد نیز بیان کرد: مشهد مقدس به عنوان مرکز ثقل معنوی جهان اسلام همواره در مرکز توجه جهانیان قرار داشته است و بر همین اساس، ایجاد این نمادی تواند در راستای تجلی هویت و اقتدار معنوی و انقلابی این شهر مورد توجه قرار گیرد.

حسین حسامی ادامه داد: باتوجه به جنایات اخیر و در پاسخ به ندای خون خواهی رزمندگان و آزادی خواهان سراسر دنیا و جریان مقاومت، نصب یک نماد عظیم و باشکوه، فراتر از یک اقدام ساختاری، اقدامی برای تجلی خشم و بیداری ملت اسلام و اعلام ایستادگی در برابر ظلم است. نصب پرچم عظیم یا لئارات الخامنه ای در قلب مشهدالرضا<sup>ع</sup> می تواند پیامی قاطع به جهانیان ارسال کند که خون رهبر شهید، مایه استمرار مسیر مقاومت و انتقام عادلانه است. این طرح با هدف پیوند دادن شکوه قدسی مضجع شریف امام رضا<sup>ع</sup> با شکوه اقتدار رهبری انقلاب اسلامی طراحی خواهد شد تا مشهد مقدس نه تنها مرکز زیارت، بلکه مرکز اعلام ایستادگی در برابر ظلم باشد.

● چه تصویب شد؟ با تأیید و تصویب اکثریت اعضای شورای اسلامی شهر مشهد، شهرداری مکلف شد برای جانمایی، طراحی و اجرای پروژه المان پرچم پنجاه متری یا لئارات الخامنه ای، با رعایت نکات فنی، اصول سیما و منظر و رعایت حریم ارتفاعی حرم مطهر رضوی اقدام کند.

● نام گذاری چند معبر به نام شهدا دیروز همچنین با رأی موافق شورای اسلامی شهر مشهد معبر فرعی مقداد ۲۲ به نام شهید طرفی پور و معبر فرعی چمن ۳۶ به نام شهید عباسعلی گلوی نام گذاری شد.

رئیس کمیسیون اقتصادی شورای اسلامی شهر مشهد:

## وحدت و انسجام شورا و شهرداری عامل استمرار خدمات شهر است

هستیم، در حالی که روند فعالیت و اجرای امور در برخی حوزه ها با سرعت مورد انتظار پیش نمی رود و شهردار باید در مورد انتصاباتی که انجام می شود توضیح بدهد، چون ما در شورای اسلامی شهر متوجه برخی از این انتصابات نمی شویم. از رئیس شورا نیز درخواست می کنیم جلسه ای با حضور شهردار برگزار شود تا درباره روند انتصابات و دلایل تغییرات مدیریتی توضیحاتی ارائه شود. اینکه در یک جایگاه مدیریتی طی مدت کوتاهی چند مدیر تغییر کنند، نیازمند بررسی و ارائه توضیح است.

وی گفت: انتظار داریم بر معاونت ها نظارت بیشتری داشته باشید. اگر شما از مدیران و معاونان خودتان گزارش کار و عملکرد بخواهید، برخی از این اتفاقات نمی افتد. مدیریت شرکت بهره برداری قطار شهری باعث شده است با جان مردم بازی شود و در مدت کوتاهی دو حادثه را پشت سر گذاشتیم که در مورد آن ها به مردم و به شورای اسلامی شهر توضیحات درستی داده نشده است. قرارداد شصت واگن خط یک و دو بیست دستگاه اتوبوسی که با شرکت نامیگران داشتیم به کجا رسید؟

وی تصریح کرد: در جلسه اخیر شهرداران کلان شهرها بسیاری از شهرداران بر ظرفیت های ویژه مشهد تأکید داشتند و معتقد بودند اگر از چنین ظرفیت هایی برخوردار بودند، می توانستند خدمات گسترده تری نه تنها به شهر خود، بلکه به سایر نقاط کشور ارائه کنند، بنابراین باید تلاش کنیم از ظرفیت های مشهد به بهترین شکل استفاده شود و روند خدمت رسانی با قوت بیشتری ادامه پیدا کند.

رئیس کمیسیون اقتصادی، سرمایه گذاری، مشارکت ها و مسکن شورای اسلامی شهر مشهد گفت: اعتقاد اصلی ما این است که عامل قوام و استمرار خدمات بهینه در شهر مشهد وحدت و انسجام است و بارها تأکید کرده ایم که لازم است میان اعضای شورا، مدیران شهری و مدیر عالی شهر، یعنی شهردار، وحدت و همسویی در مسیر ارائه خدمات به مردم وجود داشته باشد. اما این وحدت نباید موجب شود در انجام وظایف نظارتی خود کوتاهی کنیم.

مجید دبیران بیان کرد: همه ما، چه اعضای شورا و چه مدیران شهری و در رأس آن شهردار، باید در برابر مردم شفاف و پاسخگو باشیم. امروز در عصر رسانه و گردش سریع اطلاعات، پاسخگویی و شفافیت یک ضرورت است و بهترین رویکرد، گفت وگویی صریح و صادقانه با مردم و اصحاب رسانه است.

وی ادامه داد: ممکن است در مجموعه مدیریت شهری موضوع یا مسئله ای پیش بیاید، اما این موضوع نباید مانعی برای پاسخگویی باشد و انتظار ما این است که مدیران شهری در برابر پرسش های خبرنگاران و مطالبات مردم، با صراحت و شفافیت پاسخگو باشند.

این موضوع یکی از گایه های ما نسبت به مدیریت شهری و حتی برخی همکاران در شورا است. وی گفت: انتظار ما این بود که قطار سریع السیر مدیریت شهری با سرعت و شتاب بیشتری در مسیر خدمت رسانی حرکت کند، اما در شرایط فعلی شاهد سرعت بالای تغییرات مدیریتی در برخی بخش ها

رئیس کمیسیون فرهنگی و اجتماعی شورای اسلامی شهر مشهد:

## افتتاح پروژه ها حس و حال خوبی در مردم ایجاد کرده است

هدف دشمن از جنگ تحمیلی سوم، فروپاشی اراده ملی مردم و انزواوی سیاسی ایران در جوامع بین المللی بود. وی ادامه داد: هدف جنگ تحمیلی سوم به علاوه عناصر راهبردی جنگ، باید مورد توجه قرار گیرد، زیرا آنچه باعث شد دشمن به هدف نرسد و ما روزبه روز در انسجام ملی پیشرفت داشته باشیم، هماهنگی همین سه میدان بود. این میدان ها در مسیر خود و با هماهنگی و هم افزایی، نقشه دشمن برای انزواوی ایران و فروپاشی اراده مردم را از بین بردند.

رئیس کمیسیون فرهنگی و اجتماعی شورای اسلامی شهر مشهد اضافه کرد: در گذر زمان، میدان خیابان خودش تبدیل به یک راهبرد و یک عنصر هویت بخش شد، به گونه ای که خود خیابان به تنهایی عنوان سیرا اجتماعی

را به خود گرفت. این موضوع تکلیف آور است و این اثر حتما الزاماتی دارد.

منصوریان بیان کرد: دو عنصر دیگر، یعنی دیپلماسی و نظامی باید از میدان خیابان خط بگیرند. دیپلماسی ما باید مشروعیت مذاکره را از خیابان و قدرت نظامی ما نیز حمله و دفاع خود را از انعکاس خواست و اراده خیابان بگیرد. عنصر ماهوی، زیرمجموعه دو عنصر دیگر نیست، بلکه راهبرد و مسیر کار را به دو میدان دیگر القا می کند. در نتیجه اگر دیپلماسی ما برخلاف خواست مردم کف خیابان باشد، مشروعیت ندارد. وی افزود: اگر قدرت نظامی به خواسته و اراده مردم در انتقام از خون پاک رهبر و کودکان مظلوم مناب کوتاهی کند، مشروعیت حضور ندارد. برای همین است

رئیس کمیسیون فرهنگی و اجتماعی شورای اسلامی شهر مشهد گفت: افراد حاضر در میدان و خیابان باید به عنوان رزمنده دیده شوند و اگر اتفاقی برایشان بیفتد، شهید هستند؛ زیرا به دستور رهبر معظم انقلاب حضور پیدا کرده اند، بنابراین جایگاه خیابان، جایگاه میدان نبرد و معرکه است.

حجت الاسلام والمسلمین حسن منصوریان اظهار کرد: ابتدا لازم می دانم از همه اتفاقات خوبی که شهرداری در این ایام رقم زده است، تشکر کنم، به ویژه افتتاح پروژه ها که حس و حال خوبی در مردم ایجاد کرد.

وی افزود: مردمی که تحت فشار بارهای اقتصادی هستند و با وجود همه مشکلات، صورت خود را با سبیلی سرخ نگه می دارند، نیازمند خبرهای خوب هستند و ارسال و تزریق این خبرهای خوب به جامعه، اتفاق ارزشمندی است.

● ضرورت توجه به ۳ عنصر هویت ساز و راهبردی رئیس کمیسیون فرهنگی و اجتماعی شورای اسلامی شهر مشهد درباره جهان بینی و مبانی نظری جنگ بیان کرد: در این زمینه باید به یک مثلث هویت ساز و راهبردی در جنگ تحمیلی سوم توجه کنیم که از سه عنصر تشکیل شده است. عنصر اول، میدان است، یعنی همان جنگ نظامی و قدرت سخت. عنصر دوم، خیابان است، خیابانی که تجلی اراده عمومی و انسجام اجتماعی است. عنصر سوم نیز میدان مشروعیت است که همان دیپلماسی محسوب می شود. عنصر در کنار یکدیگر معنا و مفهوم یک مبارزه را در دکترین جدید شکل داده اند.



حاج علی سخنگوی شورای آتش نشانی شهرداری تهران



آتش نشانی را نباید در بحران دید و اگر منتظر باشیم که آتش نشانی در زمان بحران وارد گود شود، اشتباه است. شرایط آتش نشانی ها نباید به قبل از جنگ دوازده روزه و چهل روزه برگردد. در یک سال اخیر پوست اندازی خوبی در آتش نشانی اتفاق افتاد است و امروز شهرها باید از تجربیات دیگر آتش نشانی ها به ویژه آن هایی که در جنگ

بودند استفاده کنند؛ زیرا تعامل میان شهرهای دیگر و عبودرگیر برای انتقال تجربه مهم است. به جرئت می توانم بگویم که آتش نشانی ها به بلوغ فکری و عملیاتی رسیدند، آتش نشانی ها سال سختی را پشت سر گذاشتند، از جنگ دوازده روزه گرفته و شهادت شهیدریسی و جنگ چهل روزه و... در تهران و در جنگ دوازده روزه، ۱۴۴ حادثه به ما اعلام شد و واقعا شرایط سختی بود و مجبور شدیم

از شهرهای دیگر کمک بگیریم. اما از خودمان سؤال کردیم اگر این جنگ طول بکشد، چه کنیم؟ در این فاصله، به جای حرف زدن و... آنچه در توانمان بود، انجام دادیم و نواقص و نیازها برطرف شد و بیش از شصت خودروی خاص تهیه کردیم. وقتی جنگ تحمیلی سوم آغاز شد، دیگر مشکلی نداشتیم و از شهر دیگری کمک نگرفتیم. زیراد جریان جنگ دوازده روزه، برای حوادث و رخداد های مشابه

آینده برنامه ریزی کرده بودیم. نباید اجازه دهیم آتش نشانی ها افت کنند. به دوران قبل از جنگ برگردند و از آمادگی خارج شوند وگرنه دوباره دچار افت می شوند. اما برای جلوگیری از این آفت، نیاز است نیروها و تجهیزات فراهم شوند و آتش نشانی زمانی می تواند خدمت رسانی و ایثارگری کند که از حیث تجهیزات و دوره ها و اوضاع معیشتی تقویت شود. از طرف

دیگر وضعیت قوانین در حوزه ایمنی خوب نیست و اصلا قوانین خوب و کارگشا نداریم؛ قوانین یا ناقص است یا الزام آور نیست و باید اصلاح و به روز نشود. ایمنی جزء لاینفک زندگی بشریت است، ولی به راحتی آن را نادیده می گیریم و امیدوارم به جایی برسیم که ایمنی در رأس باشد و این مهم در کلان شهرها جز با همت همه میسر نیست.



روایت «صدای مردم» از همراهی با پلیس راهور در طرح برخورد با مزاحمت های شبانه ترافیکی و ...

# ترمز قانون برای دوردورهای شبانه



دور بزنند، اما متوقف می شوند. استعلام پلاک این راننده نیز نشان دهنده رفتارهای پرخطر، خلافی ۱۸ میلیون تومانی و حرکات نمایشی (تبدیل خیابان به پیست) است.

در پایان شب، آمارها نشان می دهد که بیش از ۱۵ دستگاه خودرو و موتورسیکلت متخلف به دلایلی چون نداشتن گواهی نامه، مصرف مشروبات الکلی، تخلفات حادثه ساز و دستور قضایی روانه پارکینگ شده اند.

آسایش مردم خط قرمز است

بافزایش گلايه شهروندان و ساکنان مناطق غربی مشهد از دوردورهای شبانه و آلودگی صوتی، پلیس راهور طرح ویژه ای را در معابر شهری و بزرگراهی به اجرا گذاشته است. جزئیات و اهداف این طرح را در گفت وگو با سرهنگ محسن موسی آبادی، رئیس پلیس راهور خراسان رضوی جویا شدیم.

رئیس پلیس راهور استان در حاشیه اجرای این طرح میدانی با تأکید بر اینکه «آرامش ساکنان و امنیت معابر خط قرمز پلیس است، می گوید: در اجرای تدابیر فرماندهی ارشد انتظامی استان، پلیس راهور بدون هیچ گونه اغماض و گذشتی با تخلفات حادثه ساز، صداهای ناهنجار آگروز و رفتارهای محل آسایش عمومی برخورد می کند.

۹۵ درصد مردم مقید به رعایت قانون هستند

وی با اشاره به قانون مداری بیشتر شهروندان می گوید: بیش از ۹۵ درصد مردم مقید به رعایت قانون هستند. در همین باره نیز ما اجازه نمی دهیم اقلیت ۵ درصدی با حرکات نمایشی و رفتارهای مخاطره آمیز، آرامش جامعه را خدشه دار کنند.

رئیس پلیس راهور استان با هشدار درباره تمرکز تصادفات فوتی در ساعات پایانی شب، خطاب به خانواده های می گوید: بخش عمده سوانح مرگ بار در ساعات دیر هنگام شب و در معابر بزرگراهی رخ می دهد. بنابراین از والدین تقاضا داریم نظارت دقیقی بر تردد شبانه فرزندان و نوجوانان خود با وسایل نقلیه داشته باشند.

سرهنگ موسی آبادی با تأکید بر استمرار بی وقفه این گشت های می گوید: این طرح مقطعی نیست و نظارت ویژه پلیس راهور به خصوص در معابر و بزرگراه های حوزه غرب مشهد تا رسیدن به آرامش پایدار و رضایتمندی کامل شهروندان با قاطعیت ادامه خواهد داشت.

پژو ۴۰۵ و ماجرای نداشتن گواهی نامه

توقف بعدی یک دستگاه پژو ۴۰۵ است. سرنشینان ابتدای می کنند همه چیز را عادی جلوه دهند و با اصرار مدعی خرید وکالتی خودرو هستند. اما وقتی مأمور از راننده گواهی نامه درخواست می کند، سکوت عجیبی حاکم می شود. راننده اصلا گواهی نامه ندارد. رفتارهای نامتعادل ظن مأموران را برمی انگیزد. ظنی که با مثبت عدد نمایشگر به حقیقت می پیوندد.

غرش شبانه، مهار هوشمندانه موتور سنگین در وکیل آباد

در حین جابه جایی میان بولوار باهنر و بولوار سجاد بودیم که صدایی گوش خراش، شبیه غرش هواپیما، در امتداد وکیل آباد می پیچد. یک دستگاه موتور سنگین در حال لایی کشی و مانور پرخطر میان خودروهاست.

ناگهان، شویه مهار این راکب بود و در این راستا خبری از تعقیب و گریزهای پرخطر و کورکورانه نبود. تیم گشت با یک دستور سریع، خروجی بولوار را با ایجاد ترافیک کنترل شده بست و یک گلوگاه ایجاد کرد. موتورسوار که با سرعت سرسام آوری پیش می آید، با ناباوری خودش را مقابل مأموران راهور می بیند. در توضیحی کوتاه می گوید: به ما گفتند تردد شبانه آزاد است! اما پلیس به او تفهیم می کنند که هیچ مجوزی برای تردد شبانه موتور سنگین در معابر شهری وجود ندارد. مانور او جان ده ها عابر و راننده را به خطر انداخته بود.

فرار ناگام از «سجاد»

حوالی بامداد در بولوار سجاد، برهیجان ترین لحظه رقم می خورد. مأمور گشت به یک پژو ۲۰۶ دستور ایست می دهد. خودرو ابتدا سرعتش را کم می کند. اما ناگهان راننده پایش را تاته روی پدال گاز می فشارد آن هم در شرایطی که هنوز عابران معرفی می کنند. او در پاسخ به مأموران مدعی می شود: این خودرو متعلق به معاون من است و فکر می کردم چون مدیرعاملم، من هم اجازه دارم پشت فرمان بنشینم. پلیس به روشنی قانون را برایش شرح می دهد: استفاده از پلاک گذرموقت ضوابط سخت گیرانه ای دارد و اختیارات شغلی یا روابط اداری، مجوزی برای رانندگی با خودرو متعلق به غیر محسوب نمی شود. در ادامه خودرو اعمال قانون می شود.

لندکروز گذرموقت، «من رئیس شرکت»!

در ادامه، یک دستگاه تویوتا لندکروز با پلاک گذرموقت متوقف شد. راننده، مردی از اتباع افغانستانی است و خود را رئیس یک شرکت معرفی می کند. او در پاسخ به مأموران مدعی می شود: این خودرو متعلق به معاون من است و فکر می کردم چون مدیرعاملم، من هم اجازه دارم پشت فرمان بنشینم. پلیس به روشنی قانون را برایش شرح می دهد: استفاده از پلاک گذرموقت ضوابط سخت گیرانه ای دارد و اختیارات شغلی یا روابط اداری، مجوزی برای رانندگی با خودرو متعلق به غیر محسوب نمی شود. در ادامه خودرو اعمال قانون می شود.

پژو ۲۰۶ سفید، از گیم نت تا خلاقی ۱۸ میلیون تومانی

آخرین مورد، پژو ۲۰۶ سفیدی است که دو جوان داخل آن نشسته اند. با دیدن پلیس می خواهند

فردوسی و محورهای منتهی به بولوار سجاد مستقر می شوند. هدف اولیه، مسدود کردن مسیرهای فرار برای خودروهای متخلف است.

تک تک پلاک ها در سامانه استعلام می شوند. سخت گیری بی مورد نبود. خودروهایی که مدارک کامل داشتند و تخلف پرخطری ثبت نکرده بودند، بعد از یک بررسی کوتاه به مسیرشان ادامه می دهند. اما خط قرمز، تخلفات حادثه ساز، خلاقی های سنگین و دست کاری های غیرمجاز است. تمام اقدامات بر مبنای استعلام سیستمی و در چارچوب قانون انجام می شود.

روایت توقیف ها

نخستین مورد توقف یک دستگاه تیبا ی قرمز است. استعلام مأموران راهور از سامانه نشان داد که خودرو تخلف حادثه ساز به دلیل رفتارهای پرخطر و ۴ میلیون و ۲۰۰ هزار تومان جریمه پرداخت نشده دارد.

پژو ۲۰۶ تقویت شده

کمی بعد، صدای غرش ممتد یک پژو ۲۰۶ نوک مدادی توجه همه را جلب می کند. خودرویی با ارتفاع بسیار پایین (اصطلاحاً کف خواب) و آگروزی دست کاری شده. مأموران خودرو را متوقف می کنند و به دلیل تغییر در اصالت فنی خودرو و تولید آلودگی صوتی، برگه توقیف صادر می شود. برای آن راننده این صدا شاید هیجان باشد، اما برای من یادآور حرف آن پدری است که می گفت کودکش از این صداها هراسان بیدار می شود.

ناثمان آجر شده است

سراغ یکی از رستوران دارهای قدیمی بولوار سجاد می رویم. با کلافگی دست هایش را تکان می دهد و می گوید: مردم حق دارند شب ها تفریح کنند، اما نه به قیمت قفل کردن کاسبی بقیه. من ماهیانه حدود ۸۰۰ میلیون تومان اجاره ملک می دهم، اما مشتری ها و خانواده ها به خاطر همین شلوغی های کاذب و سروصد ا ترجیح می دهند نیابند.

بستن خروجی ها و استعلام برخط

ساعت ۱۰ شب با دستور سرهنگ جاوید، خروجی بولوار باهنر موقتاً تحت کنترل درمی آید و تیم های راهور در نقاط کلیدی نظیر جنب دانشگاه

ساعت ۱۰ شب گذشته است. خیابان باهنر، در مجاورت دانشگاه فردوسی مشهد، هنوز روشن و پرتدد است. نور چراغ خودروها روی آسفالت افتاده و شهر، با وجود ساعت پایانی شب، همچنان بیدار است. شهروندی که در آن مسیر پیاده روی می کند، راننده ای که از محل کارش راهی منزل است، خانواده ای که برای خرید بیرون آمده و کاسبی که کرکره مغازه اش را پایین می کشد، هر کدام سهمی از این خیابان دارند. اما در میان این رفت و آمدهای عادی تردد هایی هم دیده می شود که مقصدشان، انگار خود خیابان است. خودروهایی که چند بار یک مسیر را می روند و برمی گردند، کنار هم حرکت می کنند. گاهی در حاشیه بولوار توقف دارند و با صدای بلند آگروز، گاز دادن های ناگهانی یا بوق های بی دلیل، سکوت شب را به هم می زنند. مسیری که از باهنر و کنار دانشگاه فردوسی آغاز می شود و تا بولوار سجاد امتداد پیدا می کند. برای برخی به محل «دوردور»، تبدیل شده است. اما برای ساکنان اطراف، این دوردزدن های پی در پی، معنایی جز شلوغی، سروصد ا و نگرانی ندارد.

در یکی از شب های اجرای طرح برخورد با مزاحمت های شبانه، از ساعت ۱۰ شب تا ساعت ۲ بامداد، همراه پلیس راهور در محدوده خیابان باهنر، بولوار سجاد و خیابان فرهاد بودیم، طرحی که در آن خروجی های محدوده کنترل شد. پلاک خودروها مورد استعلام قرار گرفت و خودروهایی که تخلف حادثه ساز، جرائم بالا، نداشتن گواهی نامه یا شرایط توقیف قضایی داشتند، پس از انجام مراحل لازم به پارکینگ انتقال یافتند.

خیابان برای همه است، نه میدان نمایش خودرو!

وقتی پای صحبت مردم محله می نشینیم، گلايه شان به هیچ وجه مخالفت با حضور جوان ها یا شب زنده داری شهر نیست. ناراحتی اصلی از جایی شروع می شود که تردد معمولی، جایش را به رفتارهای پرخطر، کاروان های تکراری و صداهای ناهنجار می دهد. اهالی باهنر و سجاد می گفتند که صدای آگروزهای تقویت شده فقط در خیابان نمی ماند. از شیشه های دو جداره رد می شود و مستقیم می آید وسط اتاق ها. برای خانه ای که بیمار دارد، سالمندی در حال استراحت است یا نوزادی که خوابیده، این غرش های نیمه شب یک شوک روانی است.

یکی از ساکنان با دلخوری می گوید: با شلوغی شهر مشکلی نداریم، اما اینکه یک ماشین پنج بار از جلوی خانه رد شود و هر بار معکوس بکشد و گاز بدهد، دیگر تفریح نیست. آزار است. بچه من نصف شب با وحشت از خواب می پرد و نمی دانیم این وضعیت تا چه زمانی ادامه دارد.

احساس ناامنی در پیاده رو

شهروند دیگری که برای پیاده روی شبانه آمده است، دغدغه متفاوتی دارد: گاهی مسیر بولوار باهنر تا بولوار سجاد آن قدر از خودروهای سرگردان قفل می شود که حتی عبور از خط عابر هم ترسناک است. یک ماشین آرام می رود و ماشین کناری ناگهان تیک آف می کشد. برای عابر پیاده هیچ امنیت روانی وجود ندارد.

تابلو هدایت مسیر در ابتدای شهید مه پیکر ۱۳ از محل خود خارج شده است. (درخواست نصب مجدد)

باسخ ۱۲۷، عوامل اجرایی فنی و عمران منطقه ۳ آسفالت را مرمت کردند.

تابلو هدایت مسیر در ابتدای شهید مه پیکر ۱۳ از محل خود خارج شده است. (درخواست نصب مجدد)

باسخ ۱۲۷، عوامل اجرایی ترافیک منطقه ۳ تابلو ترافیکی را نصب کردند.

زمین بایر غیرمحصور در محدوده بولوار پنجن ۶۱، مقابل کلاتری پنجن مملو از زباله و نخاله است. (درخواست پاک سازی زمین بایر)

باسخ ۱۲۷، عوامل اجرایی خدمات شهری منطقه ۴ زمین را پاک سازی کردند.

پرسش و پاسخ

گذرنامه

ایمی توان برای تجدید گذرنامه ای که هنوز بیش از شش ماه اعتبار آن باقی مانده است اقدام کرد؟

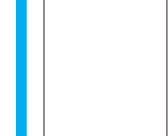
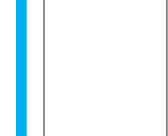
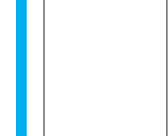
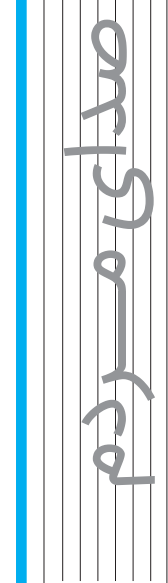
معمولاً برای تجدید گذرنامه ای که کمتر از شش ماه اعتبار داشته باشد باید اقدام کرد ولی چنانچه ضرورتی وجود داشته باشد با ذکر علت تعجیل در تجدید گذرنامه قبل از موعد مقرر، می توانید درخواست خود را ارائه کنید.

برای صدور گذرنامه رایگان دانشجویی چه اقدامی باید انجام داد؟

دانشجویانی که با ویزای دانشجویی از کشور خارج شده اند، ابتدا باید با بخش دانشجویی سفارت هماهنگ کنند و بعد از تشکیل پرونده دانشجویی در هر مقطع تحصیلی و دریافت پاسخ از وزارت های علوم، تحقیقات و فناوری و بهداشت، درمان و آموزش پزشکی می توانند از تسهیلات دانشجویی که یکی از آن ها صدور گذرنامه رایگان یک بار در هر مقطع تحصیلی و دریافت مهر خروج دانشجویی است برای خود و همسر و فرزندان، استفاده کنند.

در صورت مفقود شدن گذرنامه چه اقدامی باید کرد؟

برای دریافت گذرنامه مفقود شده، مهم ترین اقدام گزارش به پلیس و دریافت گزارش از پلیس است. پس از آن با سایر مدارک لازم برای تجدید گذرنامه به نمایندگی برای صدور گذرنامه جدید مراجعه شود.



۳۰۰۰۷۲۸۹

shahraramdorm

۰۹۰۵۴۶۵۸۰۶۰

Shahraranews@mashtad.ir

پیامک  
آیدی روبیکا  
شماره ایپا، آی‌گپ و روبیکا  
رایانامه

ستون «صدای مردم» روزنامه شهرآرا منتشر کننده پیام‌های مردمی است و صحت آن بر عهده فرستنده پیام است.

حرف مردم

شهر مردم

**آموزش و پرورش**

**شهروند-** در حالی که هرساله وزارت آموزش و پرورش اعلام می کند مدارس دولتی هنگام ثبت نام حق دریافت هزینه از خانواده ها دارند، زندگی برخلاف قانون و بخش نامه ها مدبران مدارس به بهانه کمک به مدرسه از خانواده ها طلب پول می کنند و ادارات آموزش و پرورش هم به هیچ وجه جوابگوی اعتراض والدین نیستند. یک نمونه آن هنرستان دخترانه «ترمه» در کلاهدز برای ثبت نام دانش آموزان ۲۰ میلیون تومان به عنوان کمک به هنرستان درخواست کرده است و تا این مبلغ پرداخت نشود اسم دانش آموز را ثبت نمی کنند. لطفاً یک بار برای همیشه این معضل تکراری را ریشه یابی کنید تا مشخص شود مدیران مدارس تخلف می کنند یا وزیر آموزش و پرورش غیرحقیقی صحبت می کند.

**شرکت برق**

۶۹۵...۰۹۱۰ چرا زمان خاموشی مناطق اداری صبح ها و تا قبل ظهر است. در حالی که در همان زمان فعال هستند و باید خدمات رسانی کنند اما

**خواستید انجام شد**

ستون «الو ۱۳۷» صدای شماست که به مرکز ارتباطات مردمی شهرداری مشهد رسیده است تا ما به عنوان رسانه شما، آن را به گوش مسئولان برسانیم و از مسئولان خواسته هایتان را مطالبه کنیم.

آسفالت در محدوده طبرسی شمالی ۲۸، طباطبایی ۲۶ به علتی نامعلوم حفاری شده ولی مرمت نشده است. (درخواست مرمت نوار حفاری)

باسخ ۱۲۷، عوامل اجرایی فنی و عمران منطقه ۳ آسفالت را مرمت کردند.

تابلو هدایت مسیر در ابتدای شهید مه پیکر ۱۳ از محل خود خارج شده است. (درخواست نصب مجدد)

باسخ ۱۲۷، عوامل اجرایی ترافیک منطقه ۳ تابلو ترافیکی را نصب کردند.

سالن ورزشی متعلق به شهرداری در بولوار نبوت ۴۴، سالن ورزشی بهشت بدون سیستم سرمایشی است. (درخواست رفع نقص)

باسخ ۱۲۷، عوامل اجرایی سازمان فرهنگی، سالن ورزشی را رفع نقص کردند.

زمین بایر غیرمحصور در محدوده بولوار پنجن ۶۱، مقابل کلاتری پنجن مملو از زباله و نخاله است. (درخواست پاک سازی زمین بایر)

باسخ ۱۲۷، عوامل اجرایی خدمات شهری منطقه ۴ زمین را پاک سازی کردند.

**پرسش و پاسخ**

گذرنامه

ایمی توان برای تجدید گذرنامه ای که هنوز بیش از شش ماه اعتبار آن باقی مانده است اقدام کرد؟

معمولاً برای تجدید گذرنامه ای که کمتر از شش ماه اعتبار داشته باشد باید اقدام کرد ولی چنانچه ضرورتی وجود داشته باشد با ذکر علت تعجیل در تجدید گذرنامه قبل از موعد مقرر، می توانید درخواست خود را ارائه کنید.

برای صدور گذرنامه رایگان دانشجویی چه اقدامی باید انجام داد؟

دانشجویانی که با ویزای دانشجویی از کشور خارج شده اند، ابتدا باید با بخش دانشجویی سفارت هماهنگ کنند و بعد از تشکیل پرونده دانشجویی در هر مقطع تحصیلی و دریافت پاسخ از وزارت های علوم، تحقیقات و فناوری و بهداشت، درمان و آموزش پزشکی می توانند از تسهیلات دانشجویی که یکی از آن ها صدور گذرنامه رایگان یک بار در هر مقطع تحصیلی و دریافت مهر خروج دانشجویی است برای خود و همسر و فرزندان، استفاده کنند.

در صورت مفقود شدن گذرنامه چه اقدامی باید کرد؟

برای دریافت گذرنامه مفقود شده، مهم ترین اقدام گزارش به پلیس و دریافت گزارش از پلیس است. پس از آن با سایر مدارک لازم برای تجدید گذرنامه به نمایندگی برای صدور گذرنامه جدید مراجعه شود.

عکس سید گلینا شهرآرا

## ورزش بانوان

حضور نماینده استان در والیبال قهرمانی کشور

تیم والیبال دختران استان در رقابت های قهرمانی کشور به میدان می رود. سازمان لیگ فدراسیون والیبال تیم های شرکت کننده و میزبانان مرحله مقدماتی مسابقات قهرمانی دختران کمتر از نوزده سال کشور را معرفی کرد که ۳۴ تیم از نوزدهم شهریور در پنج شهر به میدان می روند. مسابقات قهرمانی کشور دختران از نوزدهم تا بیست و چهارم شهریور باحضور ۳۴ تیم برگزار می شود و نماینده خراسان رضوی در منطقه ۵ به میزبانی شهر بختورد به میدان می رود. تیم های شرکت کننده شامل خراسان رضوی، خراسان شمالی، خراسان جنوبی، سمنان، گلستان و مازندران خواهند بود.

#### طلای دختر وزنه بردار مشهدی در کشور

دختر وزنه بردار خراسان رضوی در دسته ۴۹کیلوگرم استعداد های برتر وزنه برداری دختران به مدال طلا رسید. رقابت برای کسب مدال طلای دسته ۴۹کیلوگرم رده سنی ۱۴-۱۵سال بسیار جذاب و نزدیک بود و در نهایت سارا اکرمی، وزنه بردار تیم خراسان رضوی، با رکورد مجموع ۱۱۵کیلوگرم، مدال طلای دسته ۴۹کیلوگرم هشتمین المبیاد استعداد های برتر وزنه برداری کشور را به دست آورد. اکرمی در این رقابت که با حضور ۹ نفر برگزار شد، وزنه های ۵۰کیلوگرم در یک ضرب و۶۵کیلوگرم در دو ضرب را بالای سر برد و بالاتر از رقبیان عنوان قهرمانی را به دست آورد. همچنین آمستریس یزدانی از بوشهر و فاطمه عبادی از خوزستان رکورد ۹۸کیلوگرم را به ثبت رساندند و به ترتیب روی سکوهای دوم و سوم ایستادند. همچنین رقابت های المبیاد استعداد های برتر وزنه برداری کشور در رده سنی ۱۲-۱۳ سال به پایان رسید که همدان با کسب ۱۵۰٫۸ امتیاز عنوان نخست را به خود اختصاص داد و پس از همدان، خراسان رضوی با ۴۶۰ امتیاز به نایب قهرمانی رسید. اردبیل نیز با ۱۳۶ امتیاز روی سکوی سوم قرار گرفت.

#### ۲بسکتبالیست خراسانی در اردوی ناگویا

دو بسکتبالیست خراسانی برای حضور در ناگویا آماده می شوند. اردوی آماده سازی تیم ملی بسکتبال سه نفره بانوان برای حضور در بازی های آسیایی ناگویا درحال برگزاری است. در این اردو، مهلا عابدی و مهسا کرانی، دو ستاره خراسانی بسکتبال زنان ایران، نیز حضور دارند که قرار است همراه در ژاپن به میدان بروند. تیم ملی بسکتبال سه نفره بانوان ایران در این دوره از رقابت ها قرعه سختی پیش رو دارد و باید در مرحله نخست به مصاف ژاپن (میزبان بازی ها)، چین تایپه و ازبکستان برود.

## سرخط خبرها



ستاره مشهدی در تیم اسنوکر استقلال

تیم استقلال تهران قرار است در رشته اسنوکر و بیلیارد در لیگ برتر شرکت کند و در میان بازیکنان این تیم نام یک ستاره خراسانی دیده می شود. باشگاه استقلال اعلام کرد قرار است اولین بار در لیگ برتر اسنوکر و پاکت بیللیارد وبا ترکیبی قد رتمند شرکت کند. در این دوره از مسابقات که دور رفت آن پانزدهم تا بیست و دوم شهریور به میزبانی استان فارس و در شهر شیراز برگزار می شود، باشگاه استقلال هم در بخش اسنوکر و هم پاکت بیللیارد حضور خواهد داشت. سینا ولی زاده، ستاره مشهدی، یکی از بازیکنان تیم استقلال در تیم پاکت بیللیارد است و در این مسابقات به میدان می رود.

#### قرعه کشی فوتبال پیشکسوتان استان انجام شد

مراسم قرعه کشی نخستین دوره رقابت های فوتبال پیشکسوتان خراسان رضوی انجام شد. این رقابت ها به کوشش کمیته پیشکسوتان هیئت فوتبال استان انجام می شود و تیم ها در رده سنی ۵۷ تا ۶۳ سال در دو گروه تقسیم شدند و با یکدیگر پیکار می کنند. در گروه اول این رقابت ها طبق قرعه تیم های خواف، جوبین، دهداری مشهد، دوستان مشهد، ابومسلم مشهد، فریمان و تربت جام با یکدیگر دیدار می کنند. در گروه دوم نیز شهدان اسماعیل زاده مشهد، قوچان، باخرز، پیام مشهد، پهروش مشهد، نیشابور و بردسکن حضور دارند. این رقابت ها قارار است باهمکاری کانون پیشکسوتان خراسان رضوی برگزار شود.

#### ۲نماینده استان در مرحله نهایی لیگ سراسری کشتی

اولین دوره مسابقات لیگ سراسری کشتی آزاد و فرنگی جوانان کشور به مرحله سوم رسیده است و در این مرحله دو تیم از استان خراسان رضوی در مسابقات حاضرند. با پایان مراحل اول و دوم این رقابت ها تیم های صنایع غذایی معینی پور مشهد و شهدای میناب نیشابور در لیگ آزاد و فرنگی حاضر هستند. تیم صنایع غذایی معینی پور مشهد درگروه الف این مرحله باتیم های البرز، بروجرد، توابع تهران و کندان بتن مازندران هم گروه است. تیم شهدای میناب نیشابور نیز در لیگ فرنگی و درگروه اول باتیم های سپاهان اصفهان، لبنیات هراز آمل وکلینیک آرای سنجند ج هم گروه است.

## روزنگار



**خبر در چنین روزی**
پانزدهم شهریور ۱۳۵۷ (۴۸سال پیش)
حشمت مهاجرانی آخرین بار روی نیمکت تیم ملی نشست. در این روز تیم ملی در دیداری دوستانه در آزادی به مصاف شوروی سابق رفت و ۲ بر مغلوب شد. مهاجرانی از سال ۱۳۵۵سکان دار این سمت شده بود و با هدایت او، تیم ملی اولین بار به جام جهانی راه یافت؛ آن هم جامی که فقط شانزده تیم در آن حضور داشتند و آسیا و اقیانوسیه فقط یک نماینده داشت.

کمک داور مشهدی در هفته ششم لیگ برتر کنار زمین می ایستد

### قضاوت ادیبی در هفته غیبت خراسانی ها!

نام قاضیان هفته ششم رقابت های لیگ برتر فوتبال اعلام شد و در این میان غلامرضا ادیبی تنها نماینده مشهد در این هفته از رقابت ها خواهد بود. ادیبی درحالی داور چهارم بازی مس شهرپایک و ملوان بندرانزلی است که قضاوت این بازی را شهاب محمدی بر عهده دارد و علی اکبر نوری و فرزاد شیرمردی کمک های این بازی هستند. این بازی از ساعت ۱۸:۴۵دوشنبه به میزبانی تیم مس شهرپایک برگزار خواهد شد.

نکته شایان توجه درباره فهرست قاضیان این هفته لیگ برتر آن است که نه تنها این هفته منصوریان، صیاد و زاهدی قضاوت ندارند، بلکه فهرست پرشمار و نامدار ناظران داوری خراسانی از رضا سخندان گرفته تا محسن ترکی و محسن قهرمانی هم این هفته نظارت ندارند تا این هفته در میان قاضیان لیگ برتر فوتبال فقط یک داور مشهدی را شاهد باشیم. این درحالی است که هفته گذشته چند داور و ناظر مشهدی در لیگ برتر حاضر بودند و به احتمال زیاد به همین دلیل است که این هفته قضاوت و نظارت به داوران استان خراسان رضوی نرسیده است.



مرتضی اخوان

**همه چیز برای مصطفی طغانی، نابغه کشتی پهلوانی ایران، از نبرد در زمین های خاکی چوخه آغاز شد؛ جایی که ستاره کشتی خراسانی پنج به پنج حریفان شد و در کشتی چوخه و بعدتر پهلوانی توانایی هایش را نشان داد.**

**مصطفی طغانی از کسب بازویند پهلوانی ایران تا قهرمانی جهان فاصله زیادی نداشت. او خیلی زود در کشتی پهلوانی به هر آنچه باید رسید و حالا هم با کسب عنوان قهرمانی مسابقات جهانی روستایی و عشایری از قرقیزستان به ایران باز خواهد گشت. مرور کارنامه مصطفی طغانی، پهلوان خراسانی، پس از این موفقیت دل چسب برای جامعه ورزش استان خالی از لطف نیست.**

#### ●گوش شکسته روی تشک کشتی

مصطفی طغانی در رده های سنی نوجوانان و جوانان یک آزادکار شش دانگ بود؛ سنگین وزنی که بسیاری در استان خراسان رضوی امیدوار بودند در کشتی آزاد پا جای پای بزرگان این رشته از خادم ها گرفته تا توتکیان ها

بگذارد. با وجود این، طغانی از همان ابتدا در کنار کشتی کلاسیک و روی تشک، به کشتی پهلوانی هم علاقه مند بود؛ به شکلی که همیشه سروکله اش در زورخانه پیدا می شد و بدش نمی آمد کشتی پهلوانی را هم تجربه کند. او خیلی زود وارد عرصه کشتی پهلوانی شد و در این رشته هم توانایی هایش را آزمایش کرد.

#### ●اوج افتخار در عنفوان جوانی

ستاره خراسانی در بیست و دوسالگی توانست بازویند پهلوانی ایران راه بازو ببندد. مصطفی طغانی در سال های ۱۴۰۲ و ۱۴۰۳ توانست بازویند پهلوانی کشور راه بازو ببندد و پهلوان سال شود. او یک بار هم در فینال به احمد میرزاپور، هم استانی اش، باخت، وگرنه حالا سه بازویند داشت. مصطفی طغانی در اوج جوانی توانسته بود پهلوان باشد و در کشتی پهلوانی حرف آخر را بزند، اما در کمال ناباوری هیچ گاه به صورت جدی کشتی آزاد کلاسیک را دنبال نکرد و نتوانست روی تشک و در دایره طلایی کشتی آزاد راه به جایی ببرد. او هر آنچه داشت، برای کشتی پهلوانی گذاشت.

#### ●روایای که محقق نشد

پس از کسب نخستین بازویند پهلوانی در سال ۱۴۰۲،

### کشتی گیر خراسانی

### در مسابقات جهانی روستایی و عشایری

**به مدال طلا دست یافت**

# تاج پهلوانی بر سر طغانی

سر یک ایرانی افتخار بزرگی است که حالا ورزش کشورمان آن را مبدیون جوان اول خراسانی است. ستاره کشتی پهلوانی خراسان در این دوره از مسابقات در نخستین دیدارش در وزن آزاد، مقابل حریفی از بلاروس به میدان رفت و به برتری رسید و به مرحله یک هشتم نهایی صعود کرد. او در این مرحله حریف هلندی را ضربه کرد و به یک چهارم نهایی راه یافت. مصطفی طغانی، نماینده ایران در رقابت های کشتی پهلوانی بازی های جهانی عشایر قرقیزستان، کلاسیک بارفتن به کشتی پهلوانی یاساحلی، از کشتی سالی به شکل معناداری دور می شوند و دیگر نمی توانند به موفقیت مدنظر برسند. حال دلیل این مسئله چیست، یک بحث کارشناسی است که باید کارشناسان به آن پاسخ دهند. آنچه مشهود است، مصطفی طغانی، نماینده ایران در وزن ۱۰۰+کیلوگرم کشتی پهلوانی، در فینال مسابقات جهانی روستایی و عشایری قرقیزستان برابر حریفی از کشور میزبان به پیروزی رسید و مدال طلای این رقابت ها را از آن خود کرد. طغانی پس از پایان مبارزه، با روحیه پهلوانی و منش جوانمردانه، حریف خود را در آغوش گرفت؛ حرکتی که با تشویق گسترده تماشاگران حاضر در سالن همراه شد و تصویری ماندگار را خلق کرد.

نوجوان در این وزن با یکدیگر مبارزه کردند.

#### ●نقشه از روی بدشانشی

پنج جودوکار استان درحالی به مدال نقره این دوره از رقابت ها رسیدند که تا ستانه کسب مدال طلا پیش رفتند، اما در فینال دستشان از مدال کوتاه ماند. در وزن ۵۰-کیلوگرم محمد جواد اسدپور از خراسان رضوی در فینال به پرهام نیک خصال از البرز باخت و به مدال نقره بسنده کرد. در وزن ۵۵-کیلوگرم نیز رضا سلطانی از مشهد با قبول شکست مقابل برسا معصومی از تهران به مدال نقره رسید. در وزن ۶۶-کیلوگرم یوسف رضضانی در فینال تمام خراسانی مقابل هم استانی اش، امیر تقی زاده، باخت و مدال نقره را به گردن انداخت. در وزن ۷۳-کیلوگرم نیز سهیل سعیدی با وضعیتی مشابه در فینال تمام خراسانی به سامان سلیمانی باخت و نقره ای شد. آخرین نقره تیم خراسان در این مسابقات را هم پوریا کاکر در وزن ۹۰-کیلوگرم به دست آورد؛ نقره ای که حاصل باخت این جودوکار خراسانی به حریف خراسان شمالی بود.

#### ●۳۰ برنز مهم

اما سه برنز خراسان در این بازی ها در وزن های ۶۶-کیلوگرم، ۸۱-کیلوگرم و ۹۰+کیلوگرم به دست آمد؛ جایی که امیرحسین غلامی در وزن ۶۶-کیلوگرم، طاهای مهدوی در ۸۱-کیلوگرم و محمد مهدی پیرزه در وزن ۹۰+کیلوگرم به مدال برنز دست یافتند.

#### ●موقعیت ویژه یک وزن

نکته درخورتوجه این مسابقات برای تیم خراسان یکه تازی عجیب و غریب در وزن ۶۶-کیلوگرم بود؛ جایی که نفارت اول تا سوم این وزن هر سه خراسانی بودند. امیر تقی زاده، یوسف رضضانی و امیرحسین غلامی سه خراسانی این وزن بودند که به ترتیب بر سکوها ی اول تا سوم ایستادند.

۶۰-کیلوگرم که ۲۷ ورزشکار از استان های کشور با یکدیگر پیکار می کردند، امیرحسین سعادت ی از خراسان رضوی توانست با شایستگی گردن آویز طلا را به دست آورد. در وزن ۶۶-کیلوگرم نیز در حضور ۲۹ ورزشکار، امیر تقی زاده از استان خراسان رضوی به مدال طلا رسید. سومین طلای استان خراسان رضوی در این مسابقات هم برای سامان سلیمانی در وزن ۷۳-کیلوگرم بود که ۲۴ جودوکار

بیش از پیش مشخص شود. تیم استان خراسان رضوی در این پیکارها سه مدال طلا، پنج نقره و سه برنز به دست آورد.

#### ●۱۳طای ناب در وزن های حساس

جودوکاران خراسانی در این مسابقات توانستند در سه وزن حساس سه مدال طلا به دست آورند. در وزن



حضور در لیگ ستارگان قطر به مدافع مهدی ساخته است

### روزهای خوش نعمتی در لوسیل

علی نعمتی، مدافع ایرانی باشگاه لوسیل، روزهای خوبی را در لیگ ستارگان قطر تجربه می‌کند. این مدافع مهدی در فصل گذشته عملکرد خوبی در ترکیب فولاد داشت و البته موفق به رسیدن به ترکیب تیم ملی ایران نیز شد. مدافع سابق پرسپولیس که دو فصل برای فولاد بازی کرد، در سه سال گذشته به بازیکن محبوب این قلمه نویی تبدیل شده و جایگاه ثابتی در ترکیب تیم ملی ایران پیدا کرده است. این بازیکن در هر مسه مسابقه تیم ملی در جام جهانی در ترکیب ثابت قرار گرفت و از خوبی آن خود ارائه داد. علی نعمتی بدشاس ثابت که در دیدار مقابل نیولند نتوانست نامش را به عنوان یکی از گل زنان تاریخ فوتبال ایران در جام جهانی ثبت کند و گل او در نیمه نخست مردود اعلام شد.

به هر حال او یکی از بازیکنان ثابت و مؤثر تیم ملی در جام جهانی بود و در این تورنمنت نمره قبولی گرفت. اما درحالی‌که پس از جام جهانی اخیری درباره احتمال انتقال علی نعمتی به پرسپولیس و سیاهان منتشر شد، در نهایت این بازیکن به پیشنهاد خارجی خود پاسخ مثبت داد و راهی تیم لوسیل از لیگ ستارگان قطر شد. به این ترتیب، او بازی در جام از کشور راز به کارنامه خود افزود و البته در این مدت وضعیت مناسی را در فوتبال قطر تجربه کرده است. تیم لوسیل در بازی گذشته خود با ارائه نمایشی نامشایی با چهار گل از سه اسکورر گذشت و در پایان هفته سوم فصل جدید لیگ ستارگان قطر پنج امتیازی شد. علی نعمتی در این مسابقه نیز در ترکیب ثابت قرار داشت و در طول نود دقیقه، عملکرد مثبتی از خود ارائه داد. تیم لوسیل از چند بازیکن ایرانی از جمله امید ابراهیمی و چند مهره جوان بهره می‌برد. اما علی نعمتی در این مدت به فرمانده خط دفاعی این تیم تبدیل شده و رضایت کادرفنی این باشگاه را جلب کرده است. اولین گلین شیت تاریخ لوسیل در لیگ ستارگان قطر را در نخستین این مدافع مهدی رقم خورده است و حالا او به دنبال ادامه روند مثبت در هفته‌های بعد خواهد بود. ادامه این عملکرد باید حتی بتواند در تیم ملی، نعمتی را به سمت حضور در تیم‌های قدرتمندتر حاشیه خلیج فارس در آینده ببرد و حضورش در ترکیب تیم ملی برای مسابقات و تورنمنت‌های آینده را هم تضمین کند.

## اخبار ایران



غیبت ادامه دار خریدهای فولاد

میلاد سرلک و آرمان اکان، دو خرید جدید فولاد، احتمالاً در دیدار مقابل فجرسیاسی نیز غایب خواهند بود. هافبک سابق پرسپولیس که پس از جدایی از این باشگاه به فولاد پیوست، در تمرینات پیش فصل دچار مصدومیت شده هفته‌های ابتدایی لیگ راز از دست داده است. اکان، مدیرعامل سی‌وسه ساله و سابق گل‌گهر، هم به دیگردغدغه کادرفنی این تیم تبدیل شده است و حمید مطهری، سرمربی فولاد، این هفته هم احتمالاً او را در اختیار نخواهد داشت.

### شروع ضعیف طارمی در امارات

مهدی طارمی، شروع خوبی در الوصل نداشته و پس از گذشت دو مسابقه با این تیم، هنوز نتوانسته است انتظارات را برآورده کند. طارمی طی دو مسابقه با پیراهن الوصل، میانگین نمره ۶٫۲۷ را ثبت کرده وفلانه خبری از گل زدن بوده است و نه پاس گل. مهاجم ملی پوش کشورمان در بازی گذشته بیشمک گری فرصت بسیار خوب را برپایر شباب الاهلی از دست داد وگویا از روزهای او خود جرح فاصله گرفته است.

### قلی زاده در آستانه بازگشت

علی قلی زاده، وینگر ایرانی لغ یوزناتن، پس از پشت سرگذاشتن مرحله غلبت درمان، وارد مرحله جدید توان بخشی شده است. قلی زاده چندماه پیش، پس از مصدومیت سنگین و عمل جراحی، دوره طولانی توان بخشی خود را آغاز کرد. او سه ماه ابتدایی این روند را در ایران پشت سر گذاشت و اکنون با بازگشت به لیستان، تمرینات فیزیوتراپی و آماده سازی را ادامه می‌دهد. این بازیکن در کنار جلسات روزانه فیزیوتراپی، به تدریج دوبین ورزش را از خود فاصله گرفته است.

| لیگ ستارگان             | لیگ ستارگان            | لیگ ستارگان              | لیگ ستارگان | لیگ ستارگان |
|-------------------------|------------------------|--------------------------|-------------|-------------|
| ۱۸:۴۵                   | ۱۹:۰۰                  | ۱۹:۰۰                    | ۱۹:۰۰       |             |
| پیکان - صنعت نفت آبادان | آومینوم اراک - استقلال | سیاهان - استقلال خوزستان |             |             |

## حسین نژاد

## در رادار لهستانی‌ها

رسانه‌های لهستانی از مذاکرات باشگاه یوگون شچچین برای جذب محمد جواد حسین نژاد، هافبک ایرانی دنیامو ماخاج لهستان، خبر داده‌اند. حسین نژاد بیست‌وسه ساله که تاکنون پنج بازی ملی برای تیم ملی ایران انجام داده، در دو فصل گذشته در دنیامو ماخاج قلعه حضور داشته است. او در این مدت هفتاد مسابقه برای تیم روسی انجام داده و آمار هفت گل و هشت پاس گل را به ثبت رسانده است.

### شاگردان پیروز قربانی رُویای پیروزی برابر استقلال رامی بینند

# شب سخت آبی‌ها در خانه پدیده لیگ

علی رضوی

پس از توقف در شهرآورد پایتخت مقابل پرسپولیس، حالا سهراب بختیاری زاده با چالش‌های ویژه‌ای برای نبرد با شاگردان آماده پیروز قربانی در آومینوم اراک روبه‌روست. استقلال سه بازی ابتدایی‌اش در فصل جدید را با کسب سه پیروزی به پایان برد، اما در دو بازی گذشته، آبی‌پوشان دور از دست‌ آرمینامیاز مهم‌راز دست داده‌اند. اولین توقف فصل در اهواز برابر فولاد و دومین تساوی در شهرآورد پایتخت در اصفهان. آبی‌پوشان با وجود این نتوانسته‌اند در رقابت مدعیان موفقیت خود را حفظ کنند و فقط دو امتیاز با صدر جدول فاصله دارند و باید در هفته ششم لیگ‌بتر به مصاف همسایه جدولوی خود یعنی آومینوم اراک بروند. آبی‌های پایتخت که نماینده ایران در لیگ کشم‌لیگ‌بتر هم هستند، برنامه‌ای بسیار فشرده دارند و تعداد بازی‌های خارج از تهران باعث شده است فرصت برگزاری جلسه تمرینی از بین برود. همین فشرده‌گی برنامه باعث شده است شاگردان بختیاری زاده بدون تمرین تاکتیکی، مهیای ششمین بازی فصل شوند.

● مسئله جانشینی حردانی
استقلال درحالی در شهرآورد پایتخت برابر پرسپولیس نمایشی هجومی ارائه داد و توانست یک امتیاز کسب کند که حاشیه‌های پرشمار را در این بازی رخ داد. بی‌تردید مهم‌ترین حاشیه مرتبط با رفتارهای صالح حردانی بود که باعث شد بختیاری زاده، با ۳۷ شماره ۲ تیمش را که خودفراتر بنتر استقلال هم بود، از تمرین منع کند و در اختیار کمیته انضباطی قرار دهد. حالا یکی از چالش‌های بختیاری زاده برابر آومینوم، انتخاب جانشین صالح و البته مدیریت جو درون تیمی است. سامان ساداتی با وجود اینکه گزینه بالقوه حضور در این پست است، البته گزینه است. ابوالفضل زمانی در دوره سرمربیگری یوشینسو موسیمان، تجربه بازی در این پست را دارد. همچنین از جمع بازیکنان حاضر در آکا دی استقلال، حسین قارلقی به تیم بزرگ‌سالان پیوسته است و به نظر می‌رسد در این بازی خودفراتس نگرانی آبی‌پوشان باشد.

● تغییرات احتمالی آبی‌ها در دفاع و حمله
انتخاب جانشین حردانی تنها چالش بختیاری زاده در فاز دفاعی نیست. زیرا هم مستم آشورمازوف به دلیل آسیب دیدگی از آمادگی کامل برخوردار نیست و هم عارف آقاسی، البته هر دو بازیکن در بازی قبلی در ترکیب اولیه استقلال حضور داشتند، اما با توجه به فشرده‌گی بازی‌ها، ریسک روبرو راه آن‌ها می‌تواند شدت مصدومیتشان را افزایش دهد. آشورمازوف که در بازی قبلی اشتباهات را در انتظار داشت، به نظر می‌رسد یافته رفته به مزر بهبودی کامل نزدیک شده است. اما گفته می‌شود عارف آقاسی آمادگی کامل صد درصدی ندارد. در چنین وضعیتی، بحث ورود روزبه رحیمی به ترکیب اصلی مطرح است. به ویژه آنکه در غیاب حردانی، حضورنداشتن ششمی باعث خواهد شد کاپیتان‌های اول و دوم استقلال برابر آومینوم ضعیف باشند. در هر هجومی هم احتمال دارد بختیاری زاده به بخواجه تغییراتی در تیمش اعمال کند. او از رقم علی‌رضا کوکنی راضی نیست و به نظرش، کوکنک نتیشینی برابر سیاهان هم نتوانسته است وضعیت این بازیکن را بهبود بخشد. در طرف مقابل، سرمربی آبی‌پوشان تمایل دارد



### مهاجم گران قیمت شاگرد الهامی می شود

## اسدی در اردبیکان

رضا اسدی در آستانه توافق با پاییگان قرار دارد این بار به عنوان بازیکن آزاد شاگرد ساکت الهامی شود. اسدی هنگام میوستن به سیاهان، قراردادی به ارزش تقریبی یک میلیون دلار امضا کرد و به یکی از فوتبالیست‌های گران‌بایت‌هاصل در ایران تبدیل شد. حالا این بازیکن پس از پایان دوران حضورش در اصفهان، آماده آغاز فصل تازه‌ای از دوران حرفه‌ای خود است. بنچروقل انتقال فولتال ایران چهارم حضورش به پرسپولیس شده است. انتقال اسدی به دلیل آزارزدوبن این بازیکن در خارج ازبچره انجام می‌شود و او می‌تواند پیراهن پیکان را بر تن کند. آبی بازیکن توانایی حضور در پست هافبک دفاعی، هافبک میانی و مهاجم را دارد. اما در سال‌های گذشته بیشتر در نقش بازیکن هجومی به میدان رفته و همین موضوع باعث شده است تا ارزش قیمتی مبالغه‌آمیز او شده به حدود ۴۱میلیارد و ۵۰۵میلیون تومان برسد.

● فتنه کشته‌شد خلیق در میانه میدان سیاهان

غیبت طولانی و ناخواسته آلوز در شروع فصل جاری، باعث محرم نویدکیا را در بزرگ‌ترین به شدت شده است. اما راه‌شدن می‌دهد سیاهان را پنج هفته ابتدایی خود، فقط موفق به پاس گل‌زنی در چهار موقعیت شده است. این موضوع زمانی بحرانی‌تر می‌شود که تیم با انتقال سایه افکنده است. باشگاه سیاهان اکنون در یک مسیر دوانه‌کل قرار دارد، هم‌زمان با پیگیری وضعیتلیستکیی سفر او، باید همه توان خود را برای شفاف‌سازی وضعیت قانونی و به کار بگیرد تا مشخص شود محرم نویدکیا چه زمانی می‌تواند دوبی حضوراین هافبک بترقایی در ترکیب اصلی حساب کند.

● وضعیت امنیتی و جغرافیایی منطقه، مجبور شد زمان سفر خود را به روزبه شوش موکل کند. با این حال، رسیدن او به خاک اصفهان فقط نیمه‌ای از ماجراست. زیرا یوزننده انضباطی و ابیهامات مربوط به محرومیت و در پی انتقالش، همچنان یک‌کایر سیاه بر سر این استقلال سایه افکنده است. باشگاه سیاهان اکنون در یک مسیر دوانه‌کل قرار دارد، هم‌زمان با پیگیری وضعیتلیستکیی سفر او، باید همه توان خود را برای شفاف‌سازی وضعیت قانونی و به کار بگیرد تا مشخص شود محرم نویدکیا چه زمانی می‌تواند دوبی حضوراین هافبک بترقایی در ترکیب اصلی حساب کند.

● جانش آمدگی آبی در فیهام قانونی در مسیر بازگشت
با وجود همه هیجان‌ها و امیدهایی که بازگشت آلوز ایجاد کرده است، کادرفنی سیاهان باید با نگاهی کاملاً واقع‌بینانه به موضوع بنگردد. آلوز مدتی از تمرینات گروهی و رنیم مسابقاتی دور بوده است و حتی

## خانه‌نشینی دوباره

## نیمار

نیمار، ستاره برزیلی باشگاه سانتوس، بار دیگر با مصدومیت جدی روبه‌رو شد و به نظر می‌رسد مدتی طولانی از میادین فوتبال دور بماند. این بازیکن که پس از دیدار تیشم مقابل المیراس در جام حذفی برزیل از وضعیت نامناسب زمین ورزشگاه ویلا بلیمیرو کلاه‌به کرده بود، اکنون با آسیب دیدگی جدی روبه‌روست و بر اساس ارزیابی‌های اولیه، این ستاره برزیلی برای بازگشت به میادین دستکم دو ماه زمان نیاز خواهد داشت.

## آرسنال در خانه به جنگ جلسی می‌رود

# دوئل سرخابی‌ها در لندن

علیرضا واکلی‌پا

برای پیداکردن آخرین بر در جلسی مقابل رقیب شمال‌لندنی باید به شروع فصل ۲۲-۲۰۲۱ برگردید؛ وقتی ارسنال راب هولدن،ینگ و سادو مایلو را در دفاع میانی داشت. یوچیچی‌ها حالا در یازده بازی در همه رقابت‌ها مقابل جلسی تن به شکست نداده‌اند. جلسی در جریان تساوی ابرا در استمفوردبریج در فصل گذشته به پایان دادن به این روند نزدیک شد؛ پیش از آن‌که اوضاع برای آنزو مارسکا به هم بریزد. ژاوی اونسو، جانشین این مرد ایتالیایی، اولین بار به عنوان سرمربی و سرشار از اعتماد به‌نفس به‌دلیل پیروزی در دو بازی ابتدایی فصل برای رویواریا با دوست قدیمی‌اش، میکئل ارنتا در یک مسابقه رسمی به ورزشگاه امارات خواهد رفت. خط حمله سه‌نفره جلسی متشکل از کول پالمز، ژانودرو و مورگان را جرمی می‌تواند برای آرسنال مشکل ساز شود. اما در طرف مقابل، دفاع آشفته آبی‌های لندننی حتی با حضور ایمیلیانو مارتینز کار سختی مقابل مدافع عنوان قهرمانی دارد و اگر عملکرد ضعیف دفاعی جلسی در این مسابقه هم تکرار شود، توچیچی‌ها آن‌ها را ویران خواهند کرد.

● آرسنال و ترکیب که بالاس نیست
آرسنال به عنوان مدافع عنوان قهرمانی درخشش خوبی در این فصل داشت. اما شاگردان میکئل ارنتا حالا در هفته سوم لیگ جزیره به نظر می‌رسد ایمن جدی خود رسیدند اما و باید در ورزشگاه خانگی خود از جلسی‌میزبانی کنند. احتمالاً مثل فصل پیش نخواهد به مواردی مانند ضربات ایستگاهی برای بازکردن دروازه حریفان دل بسته‌اند. اما دفاعی نقطه‌قوت تیم‌های به‌شمار می‌رود و زوج مسکرا و ماکالاش در قلب دفاع این تیم تا اینجا بی‌نقص بوده‌اند. البته مصدومیت مسکرا شاید باعث غیبت او برابر جلسی شود و کار آرسنال را در دفاع دشوار کند.

● سدرده آتلیو اونسو
آرسنال در ۲۲۶ در مقابل دروغ‌بلد با نقل‌وانتقالات فراوانی همراه بود، اما جلسی پس از سال‌ها و لخرجی، با ورود ژاوی اونسو تغییر استراتژی داد و این سرمربی باسکی نقش مستقیمی در تصمیم‌گیری‌های مربوط به ورودی‌ها و خروجی‌ها ایفا کرد. فریبقت قوت و ضعف آبی‌پوشان لندننی درست در نقطه مقابل حریف آرموزشان قرار دارد. شاگردان آرتنا در نوک خط حمله تیشم فقط گوکرس

● آدرین ریپو، هافبک فرانسوی، به چهره ویژه مسابقه بزرگ این هفته سری‌آ، یعنی جدال میلان و یوونتوس تبدیل شده است. هافبک فرانسوی میلان که سال‌ها پیراهن یوونتوس را بر تن کرده است، این بار مقابل هواداران سابق خود قرار می‌گیرد. ریپو، صورت گل‌زنی، به نخستین بازیکن ایتالیایی‌ای تبدیل خواهد شد که با پیراهن هر دو تیم در این مسابقه بزرگ موفق به گل‌زنی در مقابل هواداران خود می‌شود.

● درخشش پیراهن میلان داشت هفته‌اول در جریان برد ۲ بر۱ مقابل تورینو، به گل یک پاس گل داشت. او هم‌طور در جریان برد برابر ونیزیا هم عملکرد خوبی داشت تا حالا در بازی سوم روستو در این فصل برابر یوونتوس به یکی از مهره‌های اصلی روین اومیر، سرمربی میلان، تبدیل شد. جدال یاران سابق برای ریپو بازی خاصی خواهد بود و او امیدوار به درخشش مقابل آن هاست.

● آدرین ریپو، هافبک فرانسوی، به چهره ویژه مسابقه بزرگ این هفته سری‌آ، یعنی جدال میلان و یوونتوس تبدیل شده است. هافبک فرانسوی میلان که سال‌ها پیراهن یوونتوس را بر تن کرده است، این بار مقابل هواداران سابق خود قرار می‌گیرد. ریپو، صورت گل‌زنی، به نخستین بازیکن ایتالیایی‌ای تبدیل خواهد شد که با پیراهن هر دو تیم در این مسابقه بزرگ موفق به گل‌زنی در مقابل هواداران خود می‌شود.

## شاهکار مرد اخراجی در پاریس

● پاریس، جایز برای اعضای یک شاهکار
پنجمین مسابقه رسمی فصلیه لونس‌روی نمکت موناکو، جایی برگزار شد که کمترینی جوانی دوست دارد اولین آزمون بزرگش را تجربه کند.

● فوتبال گاهی برای ساختن یک داستان بزرگ به جوره‌های عجیب و غریب نیاز ندارد. کافی است روزی یک تدری‌که در یک سوی دنیایس از پیروز ۸ بر۱ را کار برکنار شده بود. چند ماه بعد، در قلب اروپا قهرمان لیگ قهرمانان را در خانه خودش شکست دهد.

● داستان فصلیه لونس‌ی دقیقاً چنین داستانی است؛ داستان مدافعی که سال‌ها در بالا رفتن سطح فوتبال اروپا بازی کرد. از مربیانی چون ژوزه مورینیو، دیگو سیمونه و ژوژ ژوسوس او موخت و حتی در دوران بازی، با سواسا نکات تاکتیکی و روش‌های تمرینی، رسیدن آلوز برای سیاهان فقط یک خبر روزی خوش روی تیمک نبشند. حالا آن روز فرا رسیده و شروعی در موناکو، حتی فرانرا از رویاهای خودش بوده است.

● اخراجی که باورکردنش سخت بود
در صورت رفع کامل موانع انضباطی و قانونی، رسیدن به فرم مطلوب برای تحلیلگران و حریفان بی‌شبی‌شدنی‌باشد. آلوز با ویژگی‌های منحصر به فرد خود در گردش توپ و توانایی زیاد در ارسال پاس‌های قطری و پیداکردن فضاهای بین خطوط، دقیقاً همان قطعه گم‌شده‌ای است که می‌تواند سیستم بازی سیاهان را از حالت خطی به حالت پویا تغییر دهد.

● اخراجی که باورکردنش سخت بود
در صورت رفع کامل موانع انضباطی و قانونی، رسیدن به فرم مطلوب برای تحلیلگران و حریفان بی‌شبی‌شدنی‌باشد. آلوز با ویژگی‌های منحصر به فرد خود در گردش توپ و توانایی زیاد در ارسال پاس‌های قطری و پیداکردن فضاهای بین خطوط، دقیقاً همان قطعه گم‌شده‌ای است که می‌تواند حتی در وضعیتی که تیم متأسصل به نظر می‌رسد، برای او راه‌حل تغییر دهد.

● جانش آمدگی آبی در فیهام قانونی در مسیر بازگشت
با وجود همه هیجان‌ها و امیدهایی که بازگشت آلوز ایجاد کرده است، کادرفنی سیاهان باید با نگاهی کاملاً واقع‌بینانه به موضوع بنگردد. آلوز مدتی از تمرینات گروهی و رنیم مسابقاتی دور بوده است و حتی



● سانچز به گل‌شماره یک تیشم تبدیل کند. اما خورن بعد، نشان داد دروازه‌بان مشکل اصلی جلسی نیست و این تیم در ساختر دفاعی خود با چالش روبه‌روست. اگر در فصل جدید برای بازگشت به بهترین نسخه خودش به میدان می‌رود، درخشش این زوج برای آندونی ابرائولتا نیز اتفاقی بسیار مهم است. سانچز به هدف مدعیان لیگ جزیره به این باشگاه آمده است و امشب در ورزشگاه امارات، این سرمربی اولین نخستین آزمون خود را برای رسیدن به این هدف پیش‌رو دارد.

● آدرین ریپو، هافبک فرانسوی، به چهره ویژه مسابقه بزرگ این هفته سری‌آ، یعنی جدال میلان و یوونتوس تبدیل شده است. هافبک فرانسوی میلان که سال‌ها پیراهن یوونتوس را بر تن کرده است، این بار مقابل هواداران سابق خود قرار می‌گیرد. ریپو، صورت گل‌زنی، به نخستین بازیکن ایتالیایی‌ای تبدیل خواهد شد که با پیراهن هر دو تیم در این مسابقه بزرگ موفق به گل‌زنی در مقابل هواداران خود می‌شود.

● آدرین ریپو، هافبک فرانسوی، به چهره ویژه مسابقه بزرگ این هفته سری‌آ، یعنی جدال میلان و یوونتوس تبدیل شده است. هافبک فرانسوی میلان که سال‌ها پیراهن یوونتوس را بر تن کرده است، این بار مقابل هواداران سابق خود قرار می‌گیرد. ریپو، صورت گل‌زنی، به نخستین بازیکن ایتالیایی‌ای تبدیل خواهد شد که با پیراهن هر دو تیم در این مسابقه بزرگ موفق به گل‌زنی در مقابل هواداران خود می‌شود.

● آدرین ریپو، هافبک فرانسوی، به چهره ویژه مسابقه بزرگ این هفته سری‌آ، یعنی جدال میلان و یوونتوس تبدیل شده است. هافبک فرانسوی میلان که سال‌ها پیراهن یوونتوس را بر تن کرده است، این بار مقابل هواداران سابق خود قرار می‌گیرد. ریپو، صورت گل‌زنی، به نخستین بازیکن ایتالیایی‌ای تبدیل خواهد شد که با پیراهن هر دو تیم در این مسابقه بزرگ موفق به گل‌زنی در مقابل هواداران خود می‌شود.

● آدرین ریپو، هافبک فرانسوی، به چهره ویژه مسابقه بزرگ این هفته سری‌آ، یعنی جدال میلان و یوونتوس تبدیل شده است. هافبک فرانسوی میلان که سال‌ها پیراهن یوونتوس را بر تن کرده است، این بار مقابل هواداران سابق خود قرار می‌گیرد. ریپو، صورت گل‌زنی، به نخستین بازیکن ایتالیایی‌ای تبدیل خواهد شد که با پیراهن هر دو تیم در این مسابقه بزرگ موفق به گل‌زنی در مقابل هواداران خود می‌شود.

● پاریس، جایز برای اعضای یک شاهکار
پنجمین مسابقه رسمی فصلیه لونس‌روی نمکت موناکو، جایی برگزار شد که کمترینی جوانی دوست دارد اولین آزمون بزرگش را تجربه کند.
● در سوی دیگر زمین از آن سوی رابک دویرنس، لونس‌ی اخیر یک تیمی استفاده بودند که قهرمان دو دوره اخیر لیگ قهرمانان اروپا بود. موناکو ابتدا با گل مارکینوس عقب افتاد، اما فصلیه لونس‌ی در نیمه دوم ورق را برگرداند. او در دین دو نیمه تلاش کرد حُرزبات مربوط به پرس و کنترل توپ را صلح کند و تیشم با بهیمنی تهاجمی بر زمین بزرگش.
● قلیوز با نینگیلر ک تساوی را زد و استانیس ایدومو گل دوم را به پرس رساند تا موناکو در خانه قهرمان اروپا را پیروز شود. این فقط پنجمین برد پیاپی نبود، سومین پیروزی متوالی موناکو در لیگ یک و پیاپی جلدی به رقبیان فرانسوی بود. تیم فصلیه لونس‌ی با ۱۲ امتیاز ر سه مسابقه در صدر جدول ایستاد و مهم‌تر از همه، نشان داد برای شکست دادن تیم‌های بزرگ، از تغییر تاکتیکی و ریسک‌کردن می‌ترسد.

● شادری که حالا مقابل استاد ایستاده است
شاید بازیکن‌ترین بخش داستان این باشد که فصلیه لونس‌ی پس از شکست دادن لونس‌ی اتریکه، به‌جای لوئیس وان‌دها، ریان به تمجید از او گذشت. او پس از بازی گفت که اتریکه را فقط یکی از مربیان برتر جهان، بلکه یکی از مربیان برتر تاریخ می‌داند و اعتراف کرد سال‌هاست رفتار تیم‌های او را بر نظر دارد و از ایده‌هایش الهام گرفته است.

## گزارش جیب



پس از صلاح و مانه، حالا ایساک و گاکپو خیلی زود به ترکیبی مرکب‌بار تبدیل شده‌اند

### زوج جدید لیورپول متولد شد

با دبل الکساندر ایساک برابر ایسویچ و سه گل با سه پاس گل از کودی خط حمله جدید لیورپول خیلی زود نشان‌های یک همکاری ریور را نشان داده‌است. سال‌ها زوج محمد صلاح و سادو مانه یکی از ترکیب‌های هجومی ترساک فوتبال اروپا ساخته بود و لیورپول برای ساختن فصل جدید، بیش از هر چیز به یک چهره‌ای در خط حمله نیاز داشت، بازیکنی که بتواند بخشی از بار گل‌زنی تیم را به دوش بکشد و جای خالی ستاره‌هایی را که سال‌ها هویت هجومی قهرمزا را ساخته بودند، پر کند. حالا شاید هنوز برای مقایسه با زوج تاریخی صلاح و مانه زود باشد، اما الکساندر ایساک و کودی گاکپو خیلی زود نشان داده‌اند که می‌توانند داستان تازیدای برای خط حمله لیورپول بنویسند. ایساک در هفته سوم لیگ برتر سرانجام چهره‌ای را نشان داد که هواداران لیورپول انتظارش را داشتند. مهاجم سوئدی فقط ۹ دقیقه مقابل ایسویچ زمان نیاز داشت تا دوبار دروازه حریفان را باز کند و نخستین پیروزی فصل تیشم را رقم بزند. گل اول در دقیقه ششم و گل دوم سه دقیقه بعد به ثمر رسید. اما وجه مشترک هر دو گل، گاکپو بود، بازیکنی که پشت‌صحنه این نمایش ایستاده بود. البته این اتفاق تصادفی نبود و ایساک پیش از این نیز در دیدار برابر تانینگهام موفق به گل‌زنی شده بود و آن گل هم با پاس گاکپو ساخته شد. به این ترتیب، هر سه گل مهاجم سوئدی در لیگ برتر با پاس گل ستاره هلندی به ثمر رسیده‌اند، آماری که از همین حالا می‌تواند برای مدافعان لیگ برتر هشتادارنده‌دهد باشد. گاکپو البته مقابل ایسویچ فقط یک پاسور تیم را به تحرک دائمی، حمل توپ و حضورش در مناطق هجومی، بارها خط دفاعی حریفان را به عقب راند و فضای لازم را برای حرکت‌های ایساک ایجاد کرد. دبل مقابل ایسویچ برای ایساک فقط دو گل بیشتر در جدول گل‌زنان نبود. این نمایش بی‌اندازه نقطه شروع بازگشت مهاجمی باشد که فصل گذشته روزهای سختی را پشت سر گذاشت. مصدومیت طولانی مدت و مشکلات آمادگی جسمانی باعث شده است اعتراف نتواند آن طور که انتظار می‌رفت بدرخش. خودی نیز پس از بازی اعتراف کرد که فصل گذشته آسان نبوده و حالا همه از اتفاقات را پشت سر گذاشته است. او در فصل جدید برای بازگشت به بهترین نسخه خودش به میدان می‌رود. درخشش این زوج برای آندونی ابرائولتا نیز اتفاقی بسیار مهم است. سانچز به هدف مدعیان لیگ جزیره به این باشگاه آمده است و امشب در ورزشگاه امارات، این سرمربی اولین نخستین آزمون خود را برای رسیدن به این هدف پیش‌رو دارد.

## اخبار جهان



مسی و رونالدو هم بازی می‌شوند

کارلوس توخ در تدارک یک بازی خدا حافظی با بشکوه است و نقشه‌ای استتنبایی دارد؛ لونیو می‌شود و کریستیانو رونالدو با یک پیراهن، در یک تیم. ستاره پرشروش سابق ایتالی سلستنی می‌خواهد نامعنک‌ترین آرزوی تاریخ فوتبال را به واقعیت تبدیل کند ولیونل مسی و کریستیانو رونالدو، دو مهم‌ترین سابقین تیم ملی فوتبال اترزنتین و منچستر یونایتد، رادریک تیم‌وکار هم به میدان بفرستند. این مسابقه قرار است در ماه دسامبر در ورزشگاه افسانه‌ای ا لا بومبونرا، خانه تاریخی یوگا‌چوینوز، برگزار شود.

### مدیر لیورپولی در راه عربستان

باشگاه لیورپول اعلام کرد ریچارد هیوز، مدیر ورزشی این باشگاه، پس از دوره‌ای دوساله از سمت خود استعفا کرده است. هیوز کسی بود که آرنه سلست را به عنوان جانشین کلوب منصوب کرد؛ تصمیمی که در نخستین فصل حضور این مربی هلندی با قهرمانی در لیگ برتر انگلیس بلافاصله در سوی دیگر زمین از آن سوی رابک دویرنس، لونس‌ی اخیر یک تیمی استفاده بودند که قهرمان دو دوره اخیر لیگ قهرمانان اروپا بود. موناکو ابتدا با گل مارکینوس عقب افتاد، اما فصلیه لونس‌ی در نیمه دوم ورق را برگرداند. او در دین دو نیمه تلاش کرد حُرزبات مربوط به پرس و کنترل توپ را ر صلح کند و تیشم با بهیمنی تهاجمی بر زمین بزرگش.

● قلیوز با نینگیلر ک تساوی را زد و استانیس ایدومو گل دوم را به پرس رساند تا موناکو در خانه قهرمان اروپا را پیروز شود. این فقط پنجمین برد پیاپی نبود، سومین پیروزی متوالی موناکو در لیگ یک و پیاپی جلدی به رقبیان فرانسوی بود. تیم فصلیه لونس‌ی با ۱۲ امتیاز ر سه مسابقه در صدر جدول ایستاد و مهم‌تر از همه، نشان داد برای شکست دادن تیم‌های بزرگ، از تغییر تاکتیکی و ریسک‌کردن می‌ترسد.

● شادری که حالا مقابل استاد ایستاده است
شاید بازیکن‌ترین بخش داستان این باشد که فصلیه لونس‌ی پس از شکست دادن لونس‌ی اتریکه، به‌جای لوئیس وان‌دها، ریان به تمجید از او گذشت. او پس از بازی گفت که اتریکه را فقط یکی از مربیان برتر جهان، بلکه یکی از مربیان برتر تاریخ می‌داند و اعتراف کرد سال‌هاست رفتار تیم‌های او را بر نظر دارد و از ایده‌هایش الهام گرفته است.

● شادری که حالا مقابل استاد ایستاده است
شاید بازیکن‌ترین بخش داستان این باشد که فصلیه لونس‌ی پس از شکست دادن لونس‌ی اتریکه، به‌جای لوئیس وان‌دها، ریان به تمجید از او گذشت. او پس از بازی گفت که اتریکه را فقط یکی از مربیان برتر جهان، بلکه یکی از مربیان برتر تاریخ می‌داند و اعتراف کرد سال‌هاست رفتار تیم‌های او را بر نظر دارد و از ایده‌هایش الهام گرفته است.

● شادری که حالا مقابل استاد ایستاده است
شاید بازیکن‌ترین بخش داستان این باشد که فصلیه لونس‌ی پس از شکست دادن لونس‌ی اتریکه، به‌جای لوئیس وان‌دها، ریان به تمجید از او گذشت. او پس از بازی گفت که اتریکه را فقط یکی از مربیان برتر جهان، بلکه یکی از مربیان برتر تاریخ می‌داند و اعتراف کرد سال‌هاست رفتار تیم‌های او را بر نظر دارد و از ایده‌هایش الهام گرفته است.

● شادری که حالا مقابل استاد ایستاده است
شاید بازیکن‌ترین بخش داستان این باشد که فصلیه لونس‌ی پس از شکست دادن لونس‌ی اتریکه، به‌جای لوئیس وان‌دها، ریان به تمجید از او گذشت. او پس از بازی گفت که اتریکه را فقط یکی از مربیان برتر جهان، بلکه یکی از مربیان برتر تاریخ می‌داند و اعتراف کرد سال‌هاست رفتار تیم‌های او را بر نظر دارد و از ایده‌هایش الهام گرفته است.

● شادری که حالا مقابل استاد ایستاده است
شاید بازیکن‌ترین بخش داستان این باشد که فصلیه لونس‌ی پس از شکست دادن لونس‌ی اتریکه، به‌جای لوئیس وان‌دها، ریان به تمجید از او گذشت. او پس از بازی گفت که اتریکه را فقط یکی از مربیان برتر جهان، بلکه یکی از مربیان برتر تاریخ می‌داند و اعتراف کرد سال‌هاست رفتار تیم‌های او را بر نظر دارد و از ایده‌هایش الهام گرفته است.

● شادری که حالا مقابل استاد ایستاده است
شاید بازیکن‌ترین بخش داستان این باشد که فصلیه لونس‌ی پس از شکست دادن لونس‌ی اتریکه، به‌جای لوئیس وان‌دها، ریان به تمجید از او گذشت. او پس از بازی گفت که اتریکه را فقط یکی از مربیان برتر جهان، بلکه یکی از مربیان برتر تاریخ می‌داند و اعتراف کرد سال‌هاست رفتار تیم‌های او را بر نظر دارد و از ایده‌هایش الهام گرفته است.

● شادری که حالا مقابل استاد ایستاده است
شاید بازیکن‌ترین بخش داستان این باشد که فصلیه لونس‌ی پس از شکست دادن لونس‌ی اتریکه، به‌جای لوئیس وان‌دها، ریان به تمجید از او گذشت. او پس از بازی گفت که اتریکه را فقط یکی از مربیان برتر جهان، بلکه یکی از مربیان برتر تاریخ می‌داند و اعتراف کرد سال‌هاست رفتار تیم‌های او را بر نظر دارد و از ایده‌هایش الهام گرفته است.

● شادری که حالا مقابل استاد ایستاده است
شاید بازیکن‌ترین بخش داستان این باشد که فصلیه لونس‌ی پس از شکست دادن لونس‌ی اتریکه، به‌جای لوئیس وان‌دها، ریان به تمجید از او گذشت. او پس از بازی گفت که اتریکه را فقط یکی از مربیان برتر جهان، بلکه یکی از مربیان برتر تاریخ می‌داند و اعتراف کرد سال‌هاست رفتار تیم‌های او را بر نظر دارد و از ایده‌هایش الهام گرفته است.

● شادری که حالا مقابل استاد ایستاده است
شاید بازیکن‌ترین بخش داستان این باشد که فصلیه لونس‌ی پس از شکست دادن لونس‌ی اتریکه، به‌جای لوئیس وان‌دها، ریان به تمجید از او گذشت. او پس از بازی گفت که اتریکه را فقط یکی از مربیان برتر جهان، بلکه یکی از مربیان برتر تاریخ می‌داند و اعتراف کرد سال‌هاست رفتار تیم‌های او را بر نظر دارد و از ایده‌هایش الهام گرفته است.

● شادری که حالا مقابل استاد ایستاده است
شاید بازیکن‌ترین بخش داستان این باشد که فصلیه لونس‌ی پس از شکست دادن لونس‌ی اتریکه، به‌جای لوئیس وان‌دها، ریان به تمجید از او گذشت. او پس از بازی گفت که اتریکه را فقط یکی از مربیان برتر جهان، بلکه یکی از مربیان برتر تاریخ می‌داند و اعتراف کرد سال‌هاست رفتار تیم‌های او را بر نظر دارد و از ایده‌هایش الهام گرفته است.

● شادری که حالا مقابل استاد ایستاده است
شاید بازیکن‌ترین بخش داستان این باشد که فصلیه لونس‌ی پس از شکست دادن لونس‌ی اتریکه، به‌جای لوئیس وان‌دها، ریان به تمجید از او گذشت. او پس از بازی گفت که اتریکه را فقط یکی از مربیان برتر جهان، بلکه یکی از مربیان برتر تاریخ می‌داند و اعتراف کرد سال‌هاست رفتار تیم‌های او را بر نظر دارد و از ایده‌هایش الهام گرفته است.

● شادری که حالا مقابل استاد ایستاده است
شاید بازیکن‌ترین بخش داستان این باشد که فصلیه لونس‌ی پس از شکست دادن لونس‌ی اتریکه، به‌جای لوئیس وان‌دها، ریان به تمجید از او گذشت. او پس از بازی گفت که اتریکه را فقط یکی از مربیان برتر جهان، بلکه یکی از مربیان برتر تاریخ می‌داند و اعتراف کرد سال‌هاست رفتار تیم‌های او را بر نظر دارد و از ایده‌هایش الهام گرفته است.

● شادری که حالا مقابل استاد ایستاده است
شاید بازیکن‌ترین بخش داستان این باشد که فصلیه لونس‌ی پس از شکست دادن لونس‌ی اتریکه، به‌جای لوئیس وان‌دها، ریان به تمجید از او گذشت. او پس از بازی گفت که اتریکه را فقط یکی از مربیان برتر جهان، بلکه یکی از مربیان برتر تاریخ می‌داند و اعتراف کرد سال‌هاست رفتار تیم‌های او را بر نظر دارد و از ایده‌هایش الهام گرفته است.

● شادری که حالا مقابل استاد ایستاده است
شاید بازیکن‌ترین بخش داستان این باشد که فصلیه لونس‌ی پس از شکست دادن لونس‌ی اتریکه، به‌جای لوئیس وان‌دها، ریان به تمجید از او گذشت. او پس از بازی گفت که اتریکه را فقط یکی از مربیان برتر جهان، بلکه یکی از مربیان برتر تاریخ می‌داند و اعتراف کرد سال‌هاست رفتار تیم‌های او را بر نظر دارد و از ایده‌هایش الهام گرفته است.

● شادری

د. با اعلام مرگ مغزی این بیمار به خانواده‌اش، ای عضو موافقت کردند. با انتقال زنده یاد رنج به بیمارستان منتصریه مشهد، اقدامات تخصصی مام و با تأیید دوباره مرگ مغزی، پیکر این فرد اراحی اهدای عضو به اتاق عمل منتقل شد. در به‌های ای جان بخش توسط تیم پیوند کلیه منتصریه به دو بیمار نیازمند، شملت مرمدی ساله ساکن سراوان و مرمدی شصت و چهار ساله

● گلابه از پرحرفی و غرزدن‌های زن  
پس از ثبت اظهارات زن، نوبت به شنیدن حرف‌های  
مجید رسید. این مرده که در ابتدا برای حضور در کلانتری  
مقاومت شدیدی داشت، سرانجام به کلانتری آمد  
و با اکراه و چهره‌ای عیوس در جلسه حاضر شد.  
او در پاسخ به این سؤال که چرا با همسرت درگیر

این زن جوان پس از رفتن به دایره مددکاری این کلانتری به شاداب، مسئول دایره مددکاری و مشاوره، کلانتری گفت: من شانزده ساله بودم که پدرم گفت باید با پسر یکی از دوستانش ازدواج کنم. او به خواستگاری آمد و ما در عرض یک هفته عقد کردیم. دوسال نامزد بودیم تا به خان خودمان رفتیم. هنوز یک سال از آغاز زندگی ناشایبی ما نگذشته بود که متوجه رابطه پنهانی شوهرم با چند زن دیگر شدم. با وجود این خانواده ما مانع طلاق شدند. پس از دعوی شدیدی که داشتم، شوهرم چند ماه زندانی شد، اما دوباره کارهایش را از سر برداشت. من به شوهرم یک زن را به خانه آوردیم. پدرم را به بردن پدرم تا خودش ببیند و طلاق دهد، من نشدم. من در بیست سالگی طلاق گرفتم. خیلی

خانواده ای  
آن ها با  
جواد خد  
در این بار  
برای انج  
این پیوند  
بیمارستان  
پنجاه و ش

**بیمارانی از مشهد  
سراوان و باخرز  
مدیون یک نیشابوری  
شدند**

**عکس خبر**

**مرگ پدر و پسر  
در سانحه شهری**

**دبیا** کمی عجیب است که اواخر شب همراه پدیده‌های ناگهان فرمان از دستبرد برود و همان‌جا بماند؛ ما جابری که شامگاه جمعه در بلبور نامزد، کمی سانه اندنگی شدید و البته کمی عجب می‌ماند به ساعت ۲۲ رخ داد و باتوجه به محبوس می‌سند، آتش‌نشانان برای کمک به محل اعزام گردان در محل مشخص شد که سمنده به دلایل نامرئی چراغ برق کوئیده است. شدت حادثه چنان زیاده‌تر شد که در هر ساله و پسر دوازده‌ساله‌اش را تا دست نیروهای نجات ایستگاه‌های ۴۷ و ۴۸ و رانان بود. هنوز علت این سانه تلخ شهری

[illegible]

# سایه سنگین بی‌اعتمادی بر پیکر تعاونی‌ها



عکس: چوب‌کار/شهرآرا



سیدمحسن موسوی زاده خبرنگار

در پانزده رشته تخصصی در خراسان رضوی فعال هستند. این شرکت‌ها بیش از ۳۷ هزارو ۷۴۶ نفر عضو دارند و حدود ۱۰۷ هزار فرصت شغلی ایجاد کرده‌اند. اهمیت نقش تعاون سبب شد با حضور مسئولان اداره کار، تعاون و رفاه اجتماعی، کارشناسان و فعالان این حوزه میزگردی در شهرآرا برگزار شود تا وضعیت تعاونی‌ها در استان بررسی شود. از تمایل بیشتر به تعاونی‌های غیررسمی تا رسمی، بی‌اعتمادی به تعاونی‌ها، نقش تعاونی‌ها در کاهش واسطه‌گری، تا چالش‌های موجود و چشم‌اندازهای آینده، اما پرسش امروز فقط این نیست که تعاونی‌ها چه ظرفیتی برای اقتصاد دارند، مسئله مهم‌تر این است که آیا تعاون می‌تواند در شرایط اقتصادی امروز، دوباره اعتماد مردم را به مشارکت جمعی اقتصادی بازگرداند و برای نسل جوان که با محدودیت منابع و دشواری ورود به فعالیت‌های اقتصادی مواجه است، به یک مسیر واقعی برای مشارکت، اشتغال و خلق ثروت تبدیل شود؟ این گفت‌وگو‌ها نشان داد که تعاون در خراسان رضوی نه تنها یک ابزار اقتصادی، بلکه یک سرمایه اجتماعی ارزشمند است که پتانسیل بالایی برای توسعه پایدار و عدالت اقتصادی دارد.

## در سال‌های اخیر شاهد افول بخش تعاون در اقتصاد ملی هستیم، آیا این افول نتیجه تغییر اولویت‌های سیاست‌گذاری است یا ناتوانی تعاونی‌ها در انطباق با قواعد اقتصاد بازار محور؟

**سید جواد شاکری،** عضو هیئت مدیره اتحادیه شرکت‌های تعاونی توسعه و عمران خراسان رضوی، برای پاسخ به این سؤال باید گریزی بزنم به شرایط تعاونی‌ها در گذشته و تفاوت آن با امروز در دهه‌های ۶۰ و ۷۰. بخش تعاون نقش پررنگی در اقتصاد کشور ایفا می‌کرد، اما اکنون شاهد تضعیف جایگاه آن هستیم. علت این ناکامی را باید در فقدان «مثلث احترام، اعتماد و اعتبار» جست‌وجو کرد. در آن دوران، جو حاکم بر اقتصاد کشور «اعتماد» بود؛ اعتمادی که از احترام متقابل نشئت می‌گرفت و در سخت‌ترین بحران‌ها، مشارکت مردم را به همراه داشت. متأسفانه امروز در فضای اقتصادی کشور، اصل بر «پارتنه» نیست، یعنی اگر کارآفرینی می‌خواهد فعالیتی را آغاز کند، باید ابتدا به دنبال اثبات خودش باشد تا نهاد‌های متولی اقتصاد حرف او را قبول کنند.

وقتی فضای حاکم بر مدیریت، بی‌اعتمادی به کنشگر اقتصادی باشد، طبیعی است که بخش تعاون نیز به حاشیه رانده شود. سیستم مدیریتی چنان فاصله‌ای میان خود و مردم ایجاد کرده که مردم دیگر نه مشارکت‌کننده، بلکه غریبه محسوب می‌شوند. اگر شهروندان را به بازی بگیریم، آن‌ها نیز هزار قدم برای حل مشکلات پیش می‌آیند. بخش تعاون و به‌طور کلی نظام مدیریتی کشور، تنها در صورتی احیا می‌شود که مردم را به حساب آوریم، اگر مردم احساس کنند که مدیران در خدمت آن‌ها هستند، بزرگ‌ترین مشکلات با کمترین هزینه و بالاترین کیفیت حل خواهد شد. مشکل اینجاست که ما با مردم حرف می‌زنیم و عکس آن عمل می‌کنیم یا اساساً عمل نمی‌کنیم که در هر دو صورت، اعتماد عمومی از بین می‌رود.

**فاطمه جمیلی،** مدیر شرکت تعاونی دانش‌بنیان:

یکی از بزرگ‌ترین مزیت‌های مدل تعاونی، توانایی آن در تجمع سرمایه‌های کوچک و پراکنده است. در حالی که یک کسب‌وکار خرد به تنهایی توان خرید ماشین‌آلات سنگین یا گرفتن زمین‌های بزرگ برای ایجاد کارخانجات عظیم را ندارد، اما از طریق بازل تعاونی، این ظرفیت‌های کوچک می‌توانند به یک قدرت تولیدی تبدیل شوند. هدف اصلی باید افزایش سرانه تولید از طریق این تجمع باشد تا بتوان تولید ناخالص ملی را ارتقا داد. ما نیازمند ایجاد بستری هستیم که در حمایت کافی دولت در فرهنگ‌سازی، باعث شده تا در ذهن بسیاری از مردم، واژه «تعاونی» با ضعف مالی یا نبود اعتبار همراه است. این نگرش نادرست و نبود حمایت کافی دولت در فرهنگ‌سازی، باعث شده تا بخشی از سرمایه‌گذاران کوچک، به جای ورود به عرصه تعاون، به سمت فعالیت‌های دل‌آلوی روی بیاورند. بخش خصوصی و تعاونی‌ها در سال‌های اخیر با چالش‌های بی‌شماری روبه‌رو بوده‌اند. مجموعه‌ای از مشکلات که در گزارش‌های ارسالی به نمایندگان مجلس، از ۴۴ مورد به بیش از ۱۱۴ مورد رسیده است، مانع از تداوم فعالیت تولیدکنندگان شده است. نکته بسیار حیاتی، وجود شکاف میان «قوانین» و «اجرا» در حوزه تعاونی‌هاست. قوانینی که قرار است از تعاونی‌ها حمایت کند، در سطح اجرایی عملاً کارکرد ندارند. در برخی موارد، نظارت‌ها، سنگین و مکرر بر واحدهای تعاونی، فراتر از شرکت‌های خصوصی، باعث بازدارندگی سرمایه‌گذاران می‌شود. این

یکی از گره‌گشاترین راهکارهای توسعه اقتصاد کشور تقویت بخش تعاون است؛ نه تنها برای ایجاد عدالت اقتصادی و اشتغال‌زایی، بلکه برای مردمی‌سازی واقعی اقتصاد. این نهاد در ایران همواره در کانون توجه سیاست‌گذاران بوده و به‌ویژه در بزنگاه‌های سخت اقتصادی، دوباره به عنوان یک نجات‌دهنده برجسته شده است. خراسان رضوی با حدود ۸ درصد جمعیت کشور، یکی از پیشروترین استان‌ها در ثبت و فعالیت تعاونی‌هاست. اکنون ۵۰۲ هزارو ۵۰۲ شرکت تعاونی این شرکت‌ها بیش از ۳۷ هزارو ۷۴۶ نفر عضو دارند و حدود ۱۰۷ هزار فرصت شغلی ایجاد کرده‌اند. اهمیت نقش تعاون در استان به حضور مسئولان اداره کار، تعاون و رفاه اجتماعی، کارشناسان و فعالان این حوزه میزگردی در شهرآرا برگزار شود تا وضعیت تعاونی‌ها در استان بررسی شود. از تمایل بیشتر به تعاونی‌های غیررسمی تا رسمی، بی‌اعتمادی به تعاونی‌ها، نقش تعاونی‌ها در کاهش واسطه‌گری، تا چالش‌های موجود و چشم‌اندازهای آینده، اما پرسش امروز فقط این نیست که تعاونی‌ها چه ظرفیتی برای اقتصاد دارند، مسئله مهم‌تر این است که آیا تعاون می‌تواند در شرایط اقتصادی امروز، دوباره اعتماد مردم را به مشارکت جمعی اقتصادی بازگرداند و برای نسل جوان که با محدودیت منابع و دشواری ورود به فعالیت‌های اقتصادی مواجه است، به یک مسیر واقعی برای مشارکت، اشتغال و خلق ثروت تبدیل شود؟ این گفت‌وگو‌ها نشان داد که تعاون در خراسان رضوی نه تنها یک ابزار اقتصادی، بلکه یک سرمایه اجتماعی ارزشمند است که پتانسیل بالایی برای توسعه پایدار و عدالت اقتصادی دارد.

وضعیت چنان است که حتی کارآفرینان هنگام ثبت شرکت دوم، به جای انتخاب مدل تعاونی، به ثبت شرکت‌های خصوصی توصیه می‌شوند.

**علیرضا کرباسی،** عضو هیئت علمی دانشگاه فردوسی مشهد:

تعاونی، در ذات خود، پاسخی به نیازهای مشترک اعضاست. وقتی جمعی از افراد برای انجام کاری بزرگ که به تنهایی از عهده آن برنمی‌آیند، گرد هم می‌آیند، در واقع بنیان یک تعاونی شکل گرفته است. این همکاری می‌تواند در ایجاد اقتصادی مانند تجمع سرمایه‌های خرد، فرهنگی یا اجتماعی جلوه‌گر شود. نکته بنیادین آنکه هدف یک تعاونی، صرفاً کسب سود اقتصادی نیست، بلکه رفع یک نیاز مشترک و بهبود رفاه اعضاست. در این میان، تعاونی‌های «رسمی» مجوز و شخصیت حقوقی اخذ می‌کنند، در حالی که تعاونی‌های «سنتی» مانند صندوق‌های قرض الحسنه خانگی یا تعاونی‌های روستایی از ابتدای تاریخ بشر در تمام جوامع وجود داشته‌اند. از منظر کلان، بخش تعاون در ایران از پشتوانه محکم قانونی برخوردار است. اصول ۴۳ و ۴۴ قانون اساسی به صراحت بر مشارکت این بخش در اقتصاد کشور تأکید دارند و برنامه‌های توسعه نیز رشد نقش تعاون را دنبال کرده‌اند. مطابق برنامه‌های بالادستی، بخش تعاون باید ۲۵ درصد از تولید ناخالص ملی و اشتغال کشور را به خود اختصاص دهد. اما وضعیت فعلی فاصله بسیار زیادی با این هدف دارد؛ سهم تعاون در اقتصاد استان و کشور تنها بین ۵ تا ۷ درصد است. این شکاف ۲۰ درصدی، نیازمند آسیب‌شناسی دقیق و ارائه راهکارهای عملیاتی است.

**وقتی فضای حاکم بر مدیریت، بی‌اعتمادی به کنشگر اقتصادی باشد، طبیعی است که بخش تعاون نیز به حاشیه رانده شود. سیستم مدیریتی چنان فاصله‌ای ایجاد کرده که مردم دیگر نه مشارکت‌کننده، بلکه غریبه محسوب می‌شوند**

## وقتی برخی از تعاونی‌ها به جای رفاه، بحران آفریده‌اند چیزی از تعاون باقی مانده که قابل دفاع باشد؟

**شهرزاد،** بسیاری از مشکلات تعاونی‌ها مانند تعاونی‌های مسکن ناشی از نبود آشنایی اعضا با وظایف قانونی خود و مطالعه نکردن دقیق اساسنامه است. آگاهی از مفاد اساسنامه و نظارت بهنگام اعضا بر پیشرفت فیزیکی پروژه‌ها، از بروز بسیاری از تخلفات جلوگیری می‌کند. برای کاهش وابستگی به دادگاه‌ها و مراجع قضایی، باید «نظام خودکنترلی» در تعاونی‌ها تقویت شود. پیشنهاد می‌شود در اصلاحات قانونی آینده، مصوب شود هیئت مدیره‌ای که در موعد مقرر نسبت به برگزاری مجمع عمومی سالانه اقدام نمی‌کند، حق کاندیداتوری دوباره را نداشته باشد تا حقوق عامه اعضا به بهترین شکل صیانت شود. براین اساس اگر هم چند تعاونی بر فرض تعهدات خودشان را به موقع انجام ندهند نباید این مسئله را متوجه تمام تعاونی‌ها کرد و تصور کنیم که بخش تعاون در کشور ناکارآمد است. بر عکس اگر نگاه کنیم همین بخش تعاون زمینه‌خانه دار شدن افشار حقوق‌گیر و کارمند و فرهنگی را در همین مشهد و خراسان رضوی در دهه‌های گذشته فراهم کرد.

**امین هراتی،** مدیرعامل اتحادیه صنعت دام پروری خراسان رضوی:

بسیاری از چالش‌های بخش تعاون، ریشه در نبود درک درست از ماهیت این نهاد دارد. اگر به نام «اداره کل تعاون، کار و رفاه اجتماعی» دقت کنیم، می‌توان به یک تفسیر عملیاتی رسید؛ مسیر ما از «تعاون» آغاز می‌شود تا به «کار» و در نهایت به «رفاه اجتماعی» برسیم. این زنجیره، هدف نهایی حاکمیت را مشخص می‌کند. با این حال، آنچه مانع از دستیابی به سهم واقعی بخش تعاون در اقتصاد کشور شده، غلبه نگاه‌های فردمحور بر ماهیت جمعی است؛ در حالی که در تعاون، منافع حاصل از فعالیت‌ها باید به طور عادلانه میان مردم تقسیم شود، نه اینکه در گرو سود خواهی‌های شخصی قرار گیرد.

در خراسان رضوی، بخش دام پروری نمونه‌ای موفق از هم‌افزایی در قالب تعاونی‌هاست. تقریباً تمامی دام‌داران استان در قالب شرکت‌های تعاونی سازمان دهی شده‌اند که این امر به ایجاد یک زنجیره تولید منسجم منجر شده است؛ از دام‌دار که عضو تعاونی شهرستانی است تا تعاونی‌های استانی که عضو اتحادیه‌ها هستند و در نهایت پیوند با اتحادیه‌های کشوری در سطح پایتخت. این سلسله مراتب، از کوچک‌ترین واحد تولیدی تا مرکز تصمیم‌گیری را به هم متصل کرده است.

یکی از بزرگ‌ترین موانع پیش‌روی فعالان این حوزه، وجود انشقاق و تقابل میان نهاد‌های متولی است. اگرچه در سند توسعه تعاونی تدوین شده در سال ۱۴۰۱ مقرر شد که وظایف میان نهادهای متولی تقسیم شود، به گونه‌ای که مدیریت و تأسیس با «وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی» و نظارت با «وزارت جهاد کشاورزی» باشد، اما این طرح هنوز به طور کامل عملیاتی نشده است. وجود این مرزهای مبهم، به بروز موازی‌کاری‌های اداری منجر شده که مانع حرکت فعالان اقتصادی است. رفع این انشقاق و تبدیل تقابل به تعامل میان اتحادیه‌ها، وزارت تعاون و سازمان‌های روستایی، از ضرورت‌های فوری است. با وجود وقوع برخی تخلفات و قانون‌گریزی‌ها که در هر جامعه‌ای غیرقابل انکار است، اما ماهیت بخش تعاون به گونه‌ای است که می‌تواند در بحران‌های اقتصادی کشور، به عنوان یک بازوی اجرایی قدرتمند و بزرگ برای دولت‌ها، نقش گره‌گشا را ایفا کند. رسانه‌ها نیز باید با آگاهی بخشی به مردم درباره اهمیت مشارکت و هم‌افزایی، زمینه‌ساز بازگشت به جایگاه واقعی این بخش شوند.

**محمد عرب،** معاون اقتصادی و امور هماهنگی اتاق تعاون خراسان رضوی:

اگر بخواهیم تجربیات سی سال فعالیت در بخش تعاون را بررسی کنیم، باید به عواملی اشاره کرد که باعث شده تعاون به جایگاه اصلی خود نرسد. یکی از این موضوعات، ذهنیت شکل‌گرفته در بخش مصرف است؛ زمانی که در دوران جنگ فعالیت می‌کردیم،

## نام وزارتخانه، تعاون، کار و رفاه، است، اما خروجی اش در بسیاری از بخش‌ها، تصدی‌گری دولتی، بوده است. دلیل این مسئله را بفرمایید؟

کالاها از طریق تعاونی‌ها توزیع می‌شد و قیمت‌ها با بازار متفاوت بود. این موضوع باعث ایجاد این ذهنیت شد که تعاونی‌ها مکانی برای عرضه کالای ارزان‌تر هستند. هنوز هم برخی بازنشستگان با ورود به تعاونی‌های مصرفی، از مدیر مطالبه سرمایه و سود می‌کنند، در حالی که ماهیت تعاونی متفاوت است.

علاوه بر این، نوسانات اقتصادی و تغییر مداوم آیین‌نامه‌ها توسط دولت، باعث شده فرهنگ تعاون آسیب ببیند. سند توسعه تعاون نیز بر ضرورت تبیین و شناخت فرهنگ تعاون در جامعه تأکید دارد. در سال ۱۴۰۱، در دوران ریاست جمهوری آیت‌ا... شهید رئیسی، توجه ویژه‌ای به بخش تعاون معطوف شد و رهبر شهید نیز بر ضرورت حل مشکلات این بخش تأکید داشتند. اما چالش‌های اصلی همچنان باقی است؛ از جمله تحریم‌ها و مشکلات اقتصادی که مانع از تحقق نقش واقعی تعاون شده‌اند. یکی از مشکلات ساختاری، فقدان دانش مدیریتی است. بسیاری از مدیرعامل‌های تعاونی‌ها فاقد اطلاعات کافی هستند، به همین دلیل، اتاق تعاون به دستور هیئت رئیسه، بخش آموزش خود را برای ارتقای آگاهی مدیران فعال کرده است.

**محمد رضا کلاترتی،** معاون فوا و اتاق تعاون خراسان رضوی:

ما در سطح اتاق تعاون، دو طرح کلان را با هدف تحول دیجیتال در دست‌و‌کار داریم. نخست، شبکه ملی تعاون و نرم‌افزار «سهمیم» است که با بیش از ۱۰۰ هزار کاربر احراز هویت شده، در بازارهای رسمی فعال است. این پلتفرم با بهره‌گیری از زیرساخت بلاک چین و کیف پول مجازی، بستری امن برای ارائه خدمات و محصولات تعاونی‌ها فراهم کرده است. در سال ۱۴۰۲، هم‌زمان با میزبانی از سفرای کشورهای عضو اتحادیه بین‌المللی تعاون در تهران که ایران برای نخستین بار به عضویت هیئت رئیسه آن درآمد است، طرح توکن جهانی تعاون را ارائه دادیم. اگرچه اکنون برای تطبیق طرح با ضوابط کمیته پولشویی بانک مرکزی ایران با چالش‌هایی روبه‌رو هستیم، اما پیش‌بینی می‌کنیم پیاده‌سازی کامل آن در سال آینده انجام شود. اهمیت این طرح در آن است که اعضای اتحادیه بین‌المللی با خرید این توکن می‌توانند در داخل کشور سرمایه‌گذاری کنند. این راهکار، معضل «تعهد ارزی» را برطرف می‌کند، سرمایه‌گذار خارجی با تکیه بر شفافیت بلاک چین، در اقتصادی‌ترین حالت ممکن، ارز بین‌المللی را به خرجه سرمایه‌گذاری در مجموعه‌های تولیدی، همچون تعاون، وارد می‌کند. بدین ترتیب، تعاونی‌ها می‌توانند حتی با وجود تحریم‌ها، محدودیت‌های مبادلاتی را دور بزنند. از آنجا که نرم‌افزار «سهمیم» سه زبانه (فارسی، عربی و انگلیسی) است، کاربر می‌تواند در داخل کشور به صورت ریالی و در خارج از کشور به صورت تتر و دلاری حساب خود را شارژ کند.

## آیا تعاونی‌ها می‌توانند در حذف واسطه‌گری که سبب افزایش هزینه‌های مردم شده نقش داشته باشند؟

حاشیه‌ای می‌شود؟ گفت مدام در پی دارو، جوجه و خوراک هستیم. این همان جایی است که مدل تعاونی از تولیدکنندگان گره‌گشایی می‌کند. مرغ دار وقتی عضو تعاونی است، خالشان اسوده است، تعاونی به نمایندگی از ۵۰ یا ۱۰۰ مرغ‌داری، نهاده و دارو را با مشخصات دقیق تأمین می‌کند. تولیدکننده به جای آنکه درگیر خرید و چانه‌زنی باشد، با خیالی راحت در واحد تولیدی خود متمرکز می‌شود. در واقع، تعاونی با مدیریت زنجیره تأمین، نقش واحد پشتیبانی استراتژیک را ایفا می‌کند تا تولیدکننده را از چرخه بی‌پایان حل معضلات روزمره‌ها کند و امکان تمرکز بر ارتقای کیفیت و افزایش بهره‌وری را برای وی فراهم آورد.

**عرب:** اتاق تعاون، پارلمان بخش تعاون است و وظایفی مشابه اتاق‌های اصناف و بازرگانی در بخش خصوصی دارد. اتاق تعاون استان سعی کرده تا در حوزه تولید، صادرات و توزیع بخش تعاون را تقویت کند. تقویت بخش تعاون در بخش تولید، صادرات و توزیع به نفع تمام فعالان اقتصادی و مردم است. از یک طرف هزینه‌های تولید و در نهایت صادرات را کاهش می‌دهد و از طرف دیگر با کاهش واسطه‌گری، هزینه‌های کالاها را برای مصرف‌کننده نهایی کمتری می‌کند. به عنوان مثال نظام توزیع کنونی سنتی است که کارآمدی و کارایی پایین و هزینه و اتلاف بالایی دارد. بخش تعاون با ورود به این حوزه با نوسازی سیستم توزیعی می‌تواند کالاها را با قیمت کمتری در اختیار مردم قرار دهد.

**جیمیلی:** یکی از معضلات کشاورزی در کشور ما، ساختار دل‌آلی فروش محصولات کشاورزی است. ساختاری که در نهایت باعث می‌شود واسطه‌ها، از یک طرف بدون در نظر گرفتن زحمات کشاورز و مشکلاتی که در این مدت تحمل کرده است، تولیدات او را به پایین‌ترین قیمت خریداری کرده و از طرف دیگر، بدون در نظر گرفتن شرایط اقتصادی جامعه و قدرت خرید مردم، این تولیدات را به بهای گزاف و ناعادلانه به دست مصرف‌کننده برسانند. بخش تعاون می‌تواند با ورود به این مسئله این فرصت را فراهم کند که محصولات با قیمت منطقی‌تری به دست مردم برسند.

**شاکری:** البته حذف دستوری واسطه‌ها غیرممکن است؛ علم مدیریت به صراحت از مقاومت در برابر تغییر سخن می‌گوید. در هر فرایند توسعه، اگر منافع ذی‌نفعان نادیده گرفته شود، آن طرح از پیش شکست خورده است. نگاه‌های آکادمیک گاهی در آسیب‌شناسی این حوزه دچار خطا می‌شوند. اما واقعیت میدانی، داستان دیگری است. براین اساس اگر می‌خواهیم از بخش تعاون برای کاهش حذف واسطه‌ها استفاده کنیم باید به نقش همه ذی‌نفعان توجه کنیم تا در عمل تعاونی‌ها بتوانند در این زمینه نقش مناسبی را ایفا کنند.

**شهرزاد،** روزی از یکی از فعالان حوزه مرغ‌داری پرسیدم در شبانه‌روز چند ساعت از وقتتان صرف دغدغه‌های

۱۱هزار شرکت دانش بنیان در کشور فعال هستند

تهران| معاون علمی، فناوری و اقتصاد دانش بنیان رئیس جمهور گفت، ۱۱هزار شرکت دانش بنیان در کشور فعالیت می‌کنند، اما راهبرد اصلی در حوزه فناوری، به جای افزایش صرف تعداد شرکت ها، توسعه کیفی این مجموعه هاست. به‌گزارش ایرنا، حسین افشین افزود؛ در سال های گذشته حدود ۶هزار شرکت به دلیل پایان یافتن مأ‌موریت های خود از چرخه شرکت های دانش بنیان خارج شده‌اند.

وی افزود؛ بر اساس تکلیف تعیین شده در برنامه هفتم توسعه، تعداد شرکت های دانش بنیان کشور باید به ۳۰ هزار شرکت برسد. بااین حال، تلاش می‌کنیم این هدف‌گذاری را با توجه به نیازهای واقعی حوزه فناوری اصلاح کنیم.

افشین درباره وضعیت شرکت های دانش بنیان در آذربایجان غربی نیز گفت؛ ۱۱۳شرکت دانش بنیان در این استان فعالیت می‌کنند و آذربایجان غربی از این نظر رتبه شانزدهم کشور را دارد. تعداد محصولات دانش بنیان استان نیز ۱۴۸ محصول است.

خران زودهنگام در سدهای خراسان شمالی

بجنورد| گرمای بی رحم و تبخیر زودهنگام بارش های بهاره، ذخایر سد های خراسان شمالی را به مرز بحران رسانده است؛ به‌گونه‌ای که فقط ۱۸درصد از ظرفیت ۲۲۱ میلیون مترمکعبی این استان ، در برابر تلاطم کم آبی ایستادگی می‌کند. به‌گزارش ایرنا، بحران کم آبی در خراسان شمالی اکنون از چالش فصلی به تهدید ساختاری تبدیل شده است.

درواقع برخلاف الگوهای معمول که در آن بارش های بهاره به بهبود ذخایر منجر می‌شد، پدیده تبخیر شدید ناشی از نوسانات دمایی، زنجیره تأمین آب را از پایه مختل کرده و مدیریت منابع را از حالت توزیع آب به حالت بقا و مدیریت بحران تغییر داده است.

بررسی وضعیت سدهای استان خراسان شمالی نشان می‌دهد که رگ های حیاتی تأمین آب در این منطقه به شدت تخلیه شده اند واز مجموع ظرفیت ۲۲۱میلیون مترمکعبی هفت سد درحال بهره برداری، فقط ۴۰میلیون مترمکعب آب باقی مانده که نشان از بحران عمیق در ذخیره سازی است.

شتاب گرفتن طرح های راه سازی در سیستان و بلوچستان

سیستان و بلوچستان| فرماندار خاش گفت: شتاب گرفتن طرح های راه سازی در سیستان و بلوچستان به ویژه در این شهرستان، گامی عملی در رویکرد عدالت محور دولت چهاردهم برای تقویت مناطق کمتربرخوردار و فراهم کردن بستر رونق اقتصادی و فعالیت های مرزی در استان است. به‌گزارش ایسنا، فرشاد گریجک با اشاره به بهره برداری از نوزده کیلومتر دیگر از قطعات کریدور شمال – جنوب سیستان و بلوچستان و آغاز عملیات اجرایی قطعه ۳۵کیلومتری باقی مانده محور خاش –ایرانشهر، اظهار کرد؛ توسعه زیرساخت های ارتباطی فقط به معنی ساخت جاده نیست، بلکه به طور مستقیم با جان مردم، رونق اقتصادی، کاهش هزینه های حمل و نقل، تسهیل دسترسی به خدمات و ایجاد فرصت های جدید اشتغال و سرمایه‌گذاری ارتباط دارد.

وی افزود؛ با توجه به قرارگرفتن شهرستان خاش در مسیر ارتباطی شمال به جنوب استان سیستان و بلوچستان و برخورداری از ظرفیت های مهم کشاورزی، معدنی و گردشگری، تکمیل این کریدورها موجب توسعه این منطقه مرزی خواهد شد. به همین دلیل، شتاب بخشی به پروژه های راه سازی یکی از مطالبه های جدی مردم شهرستان است.

تصویب نقشه راه جامع بهره‌وری و مدیریت هوشمند انرژی

یزدا رئیس سازمان مدیریت و برنامه ریزی استان یزد از تدوین و تصویب بسته عملیاتی و جامع «مدیریت مصرف بهینه انرژی و آب در فضا‌های آموزشی استان» در شورای آموزش و پرورش خبر داد و تأکید کرد؛ اجرای سامانه های بازچرخانی آب در پنجاه مدرسه، هوشمندسازی و بهینه سازی سامانه های گرمایشی یانصد واحد آموزشی و توسعه زیرساخت های انرژی خورشیدی ازجمله اقدامات تعریف شده در این بسته عملیاتی است. به‌گزارش ایسنا، مجید دهقانی زاده با تشریح محورهای چهارگانه این بسته تحولی، افزود؛ این بسته مبتنی بر مداخله فنی دقیق، استفاده از فناوری های نوین هوشمندسازی و پایه‌گذاری الزامات مهندسی در ساخت و سازهای آتی مدارس است.

وی درباره برنامه های حوزه برق و انرژی های تجدیدپذیر، تصریح کرد؛ به منظور مدیریت اوج بار تابستانه، تعویض موتورهای الکتریکی فرسوده کولرهای آبی در مدارس شبانه روزی با تجهیزات کم مصرف و پربازده در دستورکار قرار گرفته است.

فرودگاه بین المللی قم بهمن ۱۴۰۶افتتاح می شود

قم| نماینده مردم قم در مجلس شورای اسلامی با اشاره به توقف پروژه فرودگاه در سال های گذشته، گفت: با پیگیری های صورت‌گرفته مجوز ساخت مجدد فرودگاه بین المللی قم صادر شد و در بهمن سال آینده اولین پرواز در این فرودگاه انجام می‌شود. به‌گزارش ایسنا، حجت الاسلام والمسلمین قاسم روانبخش در این باره اظهار کرد؛ قم تنهااستانی است که مرکزش فرودگاه ندارد و این فرودگاه سال ها متوقف شده است. با پیگیری های صورت‌گرفته، مجوز ساخت مجدد فرودگاه بین المللی قم صادر شد و در بهمن سال آینده اولین پرواز در این فرودگاه انجام می‌شود.

وی با بیان اینکه استان قم در شاهراه مواصلاتی هفده استان کشور قرار گرفته است، اظهار کرد؛ با توجه به ظرفیت های زیارتی و جغرافیایی استان قم، ماندگاری زائران ازاهمیت زیادی برخوردار است. بنابراین باید توسعه زیرساخت های گردشگری و بازارچه صنایع دستی بیش از این موردتوجه قرار گیرد.

صادرات ۲۴۱۱تنی گیاهان دارویی از فارس

فارس| مدیر توسعه بازرگانی سازمان جهاد کشاورزی فارس از صادرات ۲هزارو ۴۱۱تن انواع گیاهان دارویی از این استان به ارزش حدود ۶میلیون دلار در سال زراعی گذشته خبر داد وگفت: سالانه نزدیک به ۷۰درصد محصولات گیاهان دارویی استان به صورت خام صادر می‌شود که ضعف صنایع تبدیلی و بسته بندی، مهم ترین مانع پیش روی توسعه صادرات این بخش است. به‌گزارش ایرنا، حسن کشاورز فهرست گیاهان دارویی صادراتی استان را شامل ادویه جات، شیرین بیان، حنا، انواع عرقیات، گلاب میمند، برگ زیتون، برگ نعنای، کندر کوهی، زعفران، آویشن، آنغوزه تلخ و شیرین و صمغ های گیاهی برشمرد و افزود؛ این محصولات به کشورهای حوزه خلیج فارس، ژاپن و برخی کشورهای اروپایی صادر شده‌اند.

کشاورز با استناد به بررسی های انجام شده، گفت: سالانه نزدیک به ۷۰درصد محصولات گیاهان دارویی استان به صورت خام صادر می‌شود که این موضوع نشان دهنده خلأ جدی در زنجیره ارزش افزوده این بخش است.

به اذعان تحلیلگران واقعیت‌های میدانی بیش از همیشه چهره شکست خورده آمریکا در تقابل با ایران را به نمایش گذاشته است

# زوال قدرت در سایه جنگ طلبی

رؤیابپردازی‌های کاخ سفید

درحالی‌که ترامپ و مشاورانش در جلسات محرمانه به‌دنبال تدوین استراتژی‌های «پساجنگ» برای بازطراحی موازنه قوا در غرب آسیا و گسترش پیمان‌های عادی سازی با اسرائیل هستند، واقعیت‌های میدانی از موضوع دیگری حکایت دارد. گزارش‌های منتشرشده در اکسیوس نشان می‌دهد که کاخ‌سفید در پی ایجاد یک جبهه منطقه‌ای برای مهار ایران است. اما این رؤیابپردازی‌ها با دیوار بلند اقتدار و تاب‌آوری ایران برخورد می‌کند.

برخلاف محاسبات اشتباه اطلاعاتی آمریکا، نشریه نیویورک تایمز نیز اعتراف کرده‌که ایران در شش‌ماه‌گذشته، اعتماد به‌نفس و توانمندی نظامی خود را به شکلی چشمگیر افزایش داده است. ارزیابی‌های جدید نشان می‌دهد که تهران نه‌تنها در برابر فشارها و بمباران‌های تاب‌آوری بی‌نظیری از خود نشان داده است، بلکه آمادگی دارد برای فرسوده‌کردن واشنگتن، تنش‌ها را در سطوح مختلف ازجمله حملات سایبری و عملیات در تنگه هرمز به اوج خود برساند. آنچه در میان پناهگاه‌های نظامی آمریکا و خیابان‌های پر از تنش در واشنگتن می‌گذرد، نشان‌دهنده این حقیقت است که جنگ افروزی علیه

ایران به افزایش هزینه‌های آمریکا و تقویت اقتدار کشورمان انجامیده است،

مسیری که در آن فقط قدرت و مصلحت ملی ایران پیروز نهایی خواهد بود.



لفاظی‌های ترامپ در برابر اقتدار ایران

درحالی‌که میدان نبرد نشان از تسلط و اقتدار ایران دارد، دونالد ترامپ در جمع خبرنگاران، با زبان لفاظی و تهدیدات توخالی، در تلاش است واقعیت‌های موجود را کتمان کند. او با ادعای هدف قراردادن احتمالی تأسیسات در «کوه‌کلنگ»، تلاش می‌کند تصویری کاذب از کنترل خود بر اوضاع ترسیم کند. اما حقیقت این است که او در میان بحران‌های اقتصادی و نظامی گرفتار شده است. رئیس دولت تروریستی آمریکا که اکنون با واقعیت تلخ هزینه‌های انسانی و اقتصادی جنگ دست وپنجه نرم می‌کند، مدعی است ایران را از دستیابی به سلاح هسته‌ای بازداشته است، اما در واقعیت، او نمی‌تواند حتی امنیت مرزهای اقتصادی خود را تأمین کند. اد‌عا‌های او درباره کنترل بر تنگه هرمز و جایگزینی آن از طریق مسیرهای زمینی سوریه، نشان‌دهنده ناامیدی او از تسلط بر این آبراه استراتژیک است که از ابتدای درگیری، تحت کنترل کامل و مقتدرانه کشورمان بوده است.

رکوردشکنی قیمت سوخت در بازار آمریکا

جنگ طلبی‌های ترامپ، به‌جای پیروزی نظامی، به کابوس اقتصادی برای شهروندان آمریکایی تبدیل شده است. روزنامه واشنگتن پست با انتشار گزارشی تکان دهنده، از ثبت رکورد بی‌سابقه قیمت گازوئیل در ایالات متحده خبر داد. عبور قیمت هر گالن گازوئیل از مرز ۵۵.۸۵ دلار که معادل رشد خیره‌کننده ۵۵درصدی نسبت به پیش از جنگ است، نشان دهنده واکنش مستقیم بازار جهانی به اقدامات متجاوزانه آمریکاست. این افزایش بی‌سابقه قیمت، زنجیره تأمین و صنایع آمریکا را با بحرانی بی‌سابقه روبه‌رو کرده است. درحالی‌که سناتورها از رکود تاریخی و فشار دوچندان بر بخش‌های تولیدی هشدار می‌دهند، ترامپ به‌جای مسئولیت‌پذیری، به حمله لفظی به منتقدان خود در شبکه تروث سوشال پرداخته است و آن‌ها را به جنون متهم می‌کند؛ رفتاری که نشان از درماندگی سیاسی او در مواجهه با تبعات مستقیم جنگ افروزی‌اش دارد.

درحالی‌که دولت تروریستی آمریکا

تلاش می‌کند با تهدید و ایجاد فضای

روانی خود را پیروز تقابل با ایران

نشان دهد، واقعیت‌های میدانی به

اذعان تحلیلگران نشان می‌دهد که

سایه سنگین شکست استراتژیک و

فروپاشی اقتصادی، بر کاخ سفید و مراکز

تصمیم‌گیری در واشنگتن سنگینی می‌کند.

جنگ‌طلبی‌های بی‌پروای دونالد ترامپ

نه تنها نتوانسته است اراده پولادین

ملت ایران را درهم بشکند، بلکه اکنون

به شکلی مستقیم، اقتصاد داخلی آمریکا

را به سمت ورشکستگی و ارتش این کشور را به سمت

فروپاشی اخلاقی و نظامی سوق داده است.

اعتراف نظامیان آمریکایی به جنایت

به‌تازگی شبکه خبری «ام‌اس ناو» در گزارشی تکان دهنده فاش کرد که نظامیان آمریکایی رسماً اذعان می‌کنند دستور پنتاگون، هدف قراردادن زیرساخت‌های غیرنظامی ایران بوده است. این سربازان با صراحت اعلام کرده‌اند که ارتش آمریکا نه‌تنها اهداف نظامی، بلکه پل‌ها و زیرساخت‌های حیاتی غیرنظامی کشورمان را نیز هدف قرار داده است؛ اقدامی که آشکارا نقض همه قوانین بین‌المللی و جنایت علیه بشریت است. این موج پشیمانی و عذاب وجدان در میان نیروهای نظامی آمریکا درحال گسترش است. گزارش‌ها حاکی از آن است که پس از شش‌ماه از آغاز این جنگ غیرقانونی، تعداد سربازانی که به‌دلیل دیدن حجم فجایع و جنایت‌های سیستماتیک، ارتش آمریکا را ترک می‌کنند، به شدت افزایش یافته است. از بمباران مدرسه «شجره طیبه» در میناب تا هدف قراردادن یک مراسم عروسی در سیریک که به شهادت معصومانه کودکان منجر شد، خشم عمومی در داخل آمریکا را برانگیخته و شکاف میان فرماندهان جنگ طلب و سربازان واقعی را عمیق‌تر کرده است.

دانش‌آموزان، ذخایر اصلی و آینده‌سازان ایران هستند

رئیس جمهور با اشاره به اینکه تلاش می‌کنیم دانش‌آموزان را به‌گونه‌ای آموزش دهیم که توانمندی‌های علمی خود را به عمل تبدیل کنند، تصریح کرد: برای ساخت ایران و پیشرفت، فکر‌ها و اندیشه‌ها باید با هم هماهنگ باشند و تعامل بخشی و فرباخشی ایجاد شود. مسعود پزشکیان در مراسم بهره‌برداری از نخستین دبیرستان شبانه‌روزی هوشمند پلیس تصریح کرد: نظام آموزش و پرورش حیاتی‌ترین مسئله‌ای است که می‌تواند ایران را نجات دهد. بنابراین بستر را برای توسعه شیوه‌های آموزشی نوین فراهم خواهیم کرد.



ادامه یادداشت

...بنابراین یک سوی این ماجرا که ایران است، مواضع خود را روشن و صریح اعلام کرده است، اما در سوی دیگر، یعنی

آمریکا، همچنان ابهام درباره راهبرد و تاکتیک وجود دارد. تا زمانی که آمریکا مشخص نکند راهبردش در قبال ایران چیست و قرار است چه مسیری را دنبال کند، نمی‌توان درباره آینده جنگ یا صلح ارزیابی دقیقی ارائه داد. آنچه اکنون وجود دارد، مجموعه‌ای از مواضع متغیر است که از

تهدید نظامی تا فشار اقتصادی و تشدید تحریم‌ها را در برمی‌گیرد و همین مسئله پیش‌بینی رفتار آینده واشنگتن را دشوار می‌کند. در این میان، به نظر می‌رسد همة امید ترامپ به ضعف‌هایی است که در حکمرانی اقتصادی جمهوری اسلامی ایران وجود دارد. بخشی از این ضعف‌ها به

سیاست‌گذاری‌های غلط، اجرای نادرست و نبود نظارت درست بر مسائل اقتصادی کشور بازمی‌گردد و بخش دیگری نیز به محاصره، تحریم و فشار خارجی مربوط است. ترامپ روی همین نقاط ضعف حساب باز کرده است و تصور می‌کند فشار اقتصادی می‌تواند جامعه ایران را تحت‌تأثیر قرار دهد و زمینه تحقق اهداف مدنظر آمریکا را فراهم کند. اما مسئله اینجاست که این تحلیل، دست‌کم در وضعیت کنونی، تحلیل دقیقی نیست. البته نمی‌توان منکر مشکلات اقتصادی و فشارهایی شد که مردم با آن روبه‌رو هستند. مشکلات اقتصادی واقعیتی است که نمی‌توان آن را نادیده گرفت. اما این مسئله الزاماً به معنای آن

نیست که فشارها و تهدیدهای خارجی می‌تواند جامعه ایران را در مسیر مدنظر آمریکا قرار دهد. اتفاقاً آنچه می‌تواند نتیجه‌ای متفاوت برای محاسبات آمریکا ایجاد کند، همین نحوه بیان مواضع طرف خارجی است. وقتی ترامپ به صراحت اعلام می‌کند هدفشان نقض امنیت ملی ایران و ایجاد هرج‌ومرج و آشوب در جامعه ایران است، محاسبات مردم نیز تحت‌تأثیر قرار

می‌گیرد. مردم ممکن است مشکلات اقتصادی داشته باشند و از برخی سیاست‌گذاری‌ها و ضعف‌های موجود در حکمرانی اقتصادی ناراضی باشند، اما این نارضایتی را نمی‌توان به معنای پذیرش تهدید خارجی یا همراهی با پروژه‌ای برای ایجاد آشوب در کشور دانست. به همین دلیل، پیش‌بینی این است که تهدیدها یا تشویق‌های آمریکا با توجه به صراحتی که درباره اهداف خود نشان داده‌اند، تأثیر مدنظر آمریکا را بر مردم ایران نخواهد داشت. مشکل اقتصادی یک موضوع داخلی است که باید با اصلاح سیاست‌گذاری، اجرای صحیح و نظارت دقیق‌تر مدیریت شود. در نهایت، تا زمانی که آمریکا از این وضعیت متغیر در مواضع خود خارج نشود و راهبرد مشخصی درباره ایران ارائه نکند، آنچه بیش از هر چیز در سیاست واشنگتن دیده می‌شود، نه یک نقشه‌راه روشن، بلکه مجموعه‌ای از تاکتیک‌های متغیر و متناقض است.

دشمن در جبهه جنگ اقتصادی نیز شکست می‌خورد

معاون اول رئیس‌جمهور گفت: دولت برای اجرای اقتصاد مقاومتی، مقاوم‌سازی اقتصاد و تأمین معیشت مردم در وضعیت جنگ اقتصادی برنامه دارد و مطمئنیم دشمن در این جبهه نیز شکست خواهد خورد. محمدرضا عارف در جشنواره کارآفرینی افزود؛ راهبرد ایران در دهه‌های اخیر بر اساس نگاه رهبر شهید انقلاب، استفاده حداکثری از فناوری‌های پیشرفته برای تأمین نیازهای کشور و مردم منطقه بوده و امروز دنیا متوجه شده است «چماق هسته‌ای» دروغی بیش نبود که رژیم صهیونیستی مطرح کرد و حنای آن‌ها دیگر



رنگی ندارد.

فرصت ویژه

از ۲ شهریور ماه الی ۱۵ مهر ماه

کاهش

۲۰٪

در پیش پرداخت نقدی

یک سال

۱۰٪ پیش پرداخت نقدی

دو سال

۲۰٪ پیش پرداخت نقدی

سه سال

۳۰٪ پیش پرداخت نقدی

عوارض ساختمانی

عوارض ساختمانی

به مناسبت هفته دولت فرصتی برای ساخت‌وساز و تسویه حساب با هزینه کمتر

گفت وگو با عوامل سریال «هزارشانه» که به حوادث دی و جنگ ۱۲روزه می پردازد

# روایت ایران در تاروپود قالی های سوخته



نگار خانانه سیرال

تاریخی ناظران در خیابان نواب صفوی مشهد، این خانه که در حالت عادی کاربری ژانریذیر دارد، برای مدت دو ماه به طور کامل در اختیار پروژه قرار گرفت و گروه صحنه آن را به کارگاه قالی بافی و رفوگری تبدیل کرد. در نتیجه، بخش درخورتوجهی از آنچه در قاب تصویر به عنوان کارگاه حاج ابراهیم دیده می شود، حاصل طراحی و تلاش گروه صحنه است.

انتظاری یادآور می شود، مدیریت خانه تاریخی ناظران در جریان تولید با پروژه همکاری بسیار خوب داشت. علاوه بر این، شرکت فرش آستان قدس رضوی در حوزه لجستیک و صحنه و دفتر رسیدگی به امور مساجد مشهد نیز از مجموعه حمایت مادی و معنوی داشته اند.

یک مجموعه با ۸ کارگردان جوان یکی از ویژگی های متفاوت «هزارشانه» حضور هشت کارگردان جوان باشگاه فیلم رویش در تولید سیزده قسمت نخست است. محمدبرزویی، امیرحسین کشمیری، محمدرضا دهقان، حمید ملیحی، فرزانه سلیمانیان، مهدی میرزاییگی، سیدامیر سیدان و محمدرضا ارایی، هرکدام مسئولیت کارگردانی یک یا چند اپیزود را برعهده داشته اند. به گفته انتظاری این تصمیم اگرچه از نظر تولیدی چالش های خاص خود را داشته، اما با تفکر تربیتی باشگاه فیلم رویش هم خوان بوده است. تهیه کننده سریال «هزارشانه» تأکید می کند؛ یکی از مأموریت های باشگاه حمایت و ایجاد فضای رشد برای فیلم سازان جوان است. بنابراین ماتصمیم گرفتیم به جای آنکه تمام پروژه به یک کارگردان سپرده شود، فرصت کارگردانی میان چند نفر از اعضای باشگاه تقسیم شود. انتظاری با اشاره به حضور هادی مقدم دوست، فیلم ساز مطرح کشور به عنوان مشاور پروژه ادامه می دهد: تعدد کارگردانان طبیعتاً می توانست به تفاوت در نگاه، میزآنسن، دکوپاژ، هدایت بازیگران و شیوه روایی رویی با عوامل منجر شود. از همین رو آقای هادی مقدم دوست پیش از آغاز تولید، کارگاهی یک هفته ای در مشهد برگزار کرد و با کارگردانان درباره فیلم نامه، شخصیت پردازی، دکوپاژ و به ویژه درباره شخصیت حاج ابراهیم گفت وگو کرد.

به گفته او هدف این جلسات، یکسان سازی نگاه کارگردانان نبوده، بلکه ایجاد مجموعه ای از اصول مشترک برای حفظ هویت واحد اثر بوده است. همچنین جلسات جداگانه ای میان کارگردانان، مدیر فیلم برداری، طراح صحنه و دیگر عوامل برگزار شده تا هر کارگردان ضمن حفظ نگاه شخصی خود، با زبان بصری و اجرایی مجموعه هماهنگ شود.

این تهیه کننده بیان می کند؛ حضور یک دستیار اول کارگردان و برنامه ریز ثابت نیز به عنوان حلقه اتصال میان کارگردانان مختلف و بازیگر اصلی، به حفظ انسجام تولید کمک کرد. این تمهید از آن جهت اهمیت داشت که هر کارگردان تنها برای مدت محدودی در پروژه حضور داشت و ممکن بود فرصت کافی برای شناخت دقیق روحیات و شیوه کاری بازیگر اصلی نداشته باشد.

● **ورود باشگاه فیلم رویش به سریال سازی «هزارشانه»** نخستین تجربه جدی باشگاه فیلم

رویش در ساخت یک مجموعه نمایشی است. تجربه ای که انتظاری آن را فرصتی برای ورود تدریجی باشگاه به حوزه سریال سازی می داند و درباره آن می گوید: تا امروز تمرکز باشگاه بیشتر روی تولید فیلم کوتاه داستانی بوده است. از همین رو ترجیح دادیم ورود به عرصه سریال سازی را با یک کار کوتاه شروع کنیم تا هم خودمان شناخت بیشتری از این نوع تولید پیداکنیم و هم فیلم سازان جوان باشگاه بتوانند خودشان را محک بزنند.

این تهیه کننده همچنین یادآور می شود؛ از سوی دیگر چون در ابتدا قرار بود کار را برای پخش در ماه مبارک رمضان سال گذشته برسانیم، زمان اپیزودها را کوتاه در نظر گرفتیم تا پروژه از نظر تولیدی نیز سبک تر و قابل مدیریت تر باشد.

او با بیان اینکه تأمین نشدن اعتبار در زمان مورد نظر باعث به تعویق افتادن تولید پروژه شده است بیان می کند؛ پس از آغاز جنگ دوازده روزه، سرمایه گذار از گروه درخواست کرد فضای جنگ نیز به شکلی در روایت مجموعه انعکاس پیدا کند و تولید آغاز شود. در نتیجه، برخی مضامین مرتبط با این دوره نیز در قسمت های مختلف اضافه شد. به گفته انتظاری پیش تولید «هزارشانه» در اردیبهشت و فیلم برداری آن در خردادماه انجام شده است. اکنون نیز سیزده قسمت نخست مراحل پس از تولید، از جمله صداگذاری و آهنگ سازی را پشت سری می گذارند.

این تهیه کننده ادامه می دهد؛ برخی مدیران صداوسیما، مدیران شهری مشهد و مسئولان امور مساجد نسخه های اولیه سریال را دیده و پیشنهاد داده اند تا تعداد قسمت ها افزایش پیدا کند و پخش مجموعه به ماه مبارک رمضان پیش رو موکول شود، اما هنوز به جمع بندی نرسیده ایم چون ادامه تولید همچنان به تأمین اعتبار وابسته است.

● **هر فرش، یک قصه**

محمدبرزویی نویسنده سریال درباره ساختار آن نیز توضیح می دهد؛ ساختار «هزارشانه» اپیزودیک است. هر قسمت حدود ۱۲ تا ۱۵ دقیقه زمان دارد و داستانی مستقلی را روایت می کند.

با این حال، کارگاه و شخصیت حاج ابراهیم نخ تسبیح تمام قسمت ها هستند. در هر اپیزود، فرشی وارد کارگاه می شود و همراه خود داستانی را می آورد. شخصیت های تازه نیز به عنوان بازیگران مهمان وارد قصه می شوند و در پایان، روایت همان قسمت به سرانجام می رسد. البته در برخی قسمت ها نیز قصه ها به یکدیگر مرتبط می شوند و در کنار استقلال اپیزودها، پیوندی میان آن ها شکل می گیرد.

او یادآوری می شود؛ ایده اولیه سریال را از تهیه کننده دریافت و پس از آن، شخصیت حاج ابراهیم را به طرح اضافه کردم. رفوگری که اجدادش قالیباف بوده اند و هر فرش برای او حامل داستانی تازه است.

در نگاه این نویسنده، رفوکردن فرش، استعاره ای از ایجاد همدلی و نزدیک کردن بخش های مختلف جامعه است. حتی نام حاج ابراهیم نیز برای برزویی دارای معنایی فراتر از یک نام معمولی است. او این شخصیت را با الهام از



تماشاخانه

خوانش «شکلک» در مشهد



اکت خوانشی «شکلک» به نویسندگی نغمه ثمینی و کارگردانی حانیه غبور از چهارشنبه ۱۸ شهریور ساعت ۱۸ در سالن شماره ۲ پردیس تئاتر آکتور اجرا می شود. علی قناعت، ملیکا میری، سجاد باقری، سارا جلالیه، رضاصادقی تنها و حانیه غبور به عنوان خوانشگر در این نمایش فعالیت می کنند.

نگارستان

برگزاری نمایشگاه عکس «بی هوا» در نگارخانه فردوسی



نمایشگاه گروهی عکس هنرجویان مجتمع فنی و حرفه ای آژنگ با عنوان «بی هوا» روز گذشته شبیه در نگارخانه فردوسی افتتاح شد. در این نمایشگاه که زیر نظر ایمان جنتی برگزار شده است، آثاری از مینا ترک، سارا اشراقی، معین دنیادیده، میکائیل رضایخش، الناز

هاشمی، نازنین صداقتی، ساجده قاضی، کبری قنبری، الناز گلرخی، حکیمه محمدی، رضوان مهری، عرفان حقیقی، زهرا مزینی، مصطفی صیدی، یوسف معصومی، گانه حسن زاده و ستایش غلامی به نمایش گذاشته شده است. نمایشگاه «بی هوا» تا ۱۸ شهریور ماه ادامه دارد و علاقه مندان می توانند از ساعت ۱۷ تا ۲۰ از آن دیدن کنند.

چارسوق

هنر

رضا عطاران با «خانوم والده» به سینماها می آید



فیلم سینمایی «خانوم والده» به کارگردانی سهیل موفق و تهیه کنندگی سید ابراهیم عامریان، از ۲۵ شهریورماه در سینما های کشور اکران خواهد شد. رضا عطاران، عباس جمشیدی فر و شبنم قربانی از جمله بازیگران این فیلم هستند که قرار است از اواخر شهریورماه به جمع آثار روی پرده سینما ها اضافه شود.

اکران «قرار» به سومین دوره خود رسید؛ پخش فیلم برادران ارک



در ادامه دو دوره نخست «قرار»، سومین باکس فیلم های کوتاه در سینماها به زودی اکران می شود. به گزارش روابط عمومی انجمن سینمای جوانان ایران، در سومین اکران «قرار»، فیلم های کوتاه «خداحافظ اشغال» به کارگردانی بهمن و بهرام ارک «و زندگی برای همه» به کارگردانی محسن صدق پور و «در چشمان یک عاشق» به کارگردانی رضا بریل روی پرده خواهند رفت. «خداحافظ اشغال» روایت پیرزنی است که برای گریز از تنهایی، خواب های خود را برای آب روان بازگو می کند و در ادامه با تجربه ای متفاوت و شگفت انگیز مواجه می شود. فیلم کوتاه «و زندگی برای همه» نیز داستان مردی را روایت می کند که پس از یک اقدام ناموفق به خودکشی، در عالم خیال به دنبال دلیل زنده ماندن خود می گردد. «در چشمان یک عاشق» داستان یاران، دختر بیپایستی را روایت می کند که به دندان پزشک خود علاقه مند شده و با نزدیک شدن به پایان جلسات دندان پزشکی، دغدغه اصلی او این است که چگونه می تواند همچنان دکتر را ببیند. زمان و جزئیات اکران متعاقباً اعلام می شود و بلیت های این نوبت نیز به زودی از طریق درگاه های فروش بلیت در دسترس مخاطبان قرار خواهد گرفت.

پیشخوان

در تازه ترین شماره ماهنامه «فیلم امروز» آمده است:

چند گفت وگو، چند نقد و یادی از اکبر عبدی

خادم اششت و سومین شماره ماهنامه فیلم امروز منتشر شد. «تاریخ شفاهی: روایت هایی از گذشته»، «درگذشتگان» و «نقد فیلم» سه بخش اصلی این مجله در این شماره است.

در بخش «تاریخ شفاهی: روایت هایی از گذشته» گفت وگوهایی با عناوین «ای رستاخیز ناگهان...» (گفت وگو با احمد پژمان)، «مسافری از تهران» (دیدار با سالار عشقی، کهن سال ترین کارگردان تاریخ سینمای ایران)، «هر کسی برای خودش سبکی دارد» (گفت وگو با عباس مظاهری طراح پوستر و پلاکات)، «بازی های روزگار و رازورangi زندگی (گفت وگو با تورج زاهدی موزیسین، منتقد و بازیگر)، «شاید سرنوشت ما این بود» (رضایکبانیان و تجربه هایی از ساواک و ساواکی در سینمای ایران»، «حتی آن ها هم عاشق می شوند» (امروزی بر تصویر ساواک در ساواکی در سینمای ایران)، «کار سینمایی من کارنامه بندی بود؛ یک جور نان خوردن ناگزیر از راه قلم و در حقیقت به نحوی قلم به مزدی (گفت وگو با احمد شاملو) و «از طوفان زندگی تا راننده شده» (گفت وگو با حسین امیرفضلی) منتشر شده است.

درگذشت اکبر عبدی مهم ترین خبر سینمایی مدت اخیر بود. سینمای ایران «مرد هزار چهره» ای را از دست داد که البته مسیر کارش کم فراز و فرود نداشت. در بخش «درگذشتگان» مجله به این هنرپیشه پرداخته شده است. «عمو اکبر می میرد» (مروزی بر نقش آفرینی های اکبر عبدی)، «من اکبر عبدی هستم» (گزیده ای از گفت وگوهای منتشر نشده)، «پیش از آن که داوری کنیم، او را به یاد آوریم (درگذشت اکبر عبدی و فرصت مناسب نقد)، «از مردم الهام می گرفت و مردم در واقع به خودشان می خندیدند (محسن مخملباف درباره اکبر عبدی)»، «حالاتو بگو چه کار کنیم؟» (اکبر عبدی اولین ستاره دهه ۶۰ بود)، «مرد تنهای شب» (کاوه کاویان)، «عبار تنها» (نگاهی به کارنامه بازیگری منوچهر فرید)، «یاران موافق همه از دست شدند» (ایرج حسین خواجه امیری) و «در حد ۱۰% استاندارد جهانی» (نگاهی به آمار پنجاه سال سینما در ایران) مطالب این بخش هستند.

فیلم های «ادیسه»، «استخر»، «زنده شور»، «بی داد» و «قاتل و وحشی» و سریال های «گل سنگ»، «شهرزاد» و «برنام» آثاری هستند که در بخش «نقد فیلم» این شماره آمده اند.

شصت و سومین شماره ماهنامه «فیلم امروز» در ۱۳۲ صفحه و به بهای ۶۰۰ هزار تومان منتشر شده است.

شهریار

اشنبه

۱۵ شهریور ۱۴۰۵  
۲۴ رجب الاول ۱۴۲۸  
شماره ۲۸۸۲

۱۱



شهریار

## قبل خروج از خانه

کیسه زباله به تعداد کافی ببرید تا همه پسماند ها را بسته بندی و از محل خارج کنید. غذا و میوه را در خانه بسته بندی کنید و در ظروف در بسته بگذارید تا پسماند کمتری تولید شود و حیوانات جذب نشوند. نقشه و مسیر را مطالعه و از نرم افزارهای آفلاین استفاده کنید تا در صورت قطع اینترنت گم نشوید و به مناطق ممنوعه نروید.

## ۹۵ درصد

قوانین منطقه را چک کنید، آیا روشن کردن آتش مجاز است؟ در مقیاس جهانی حدود ۸۰ تا ۹۵ درصد آتش سوزی های جنگلی منشأ انسانی دارند.

## روشن کردن و خاموش کردن ایمن آتش

## ۱۰ تا ۳۰ درصد

فقط در صورت ضرورت آتش روشن کنید. برای پخت و پز از اجاق های مسافرتی سبک استفاده کنید. چوب های خشک و افتاده را جمع کنید و شاخه درختان را نشکنید. در مناطق پربازدید، فعالیت هایی مانند لگدکوبی، چادر زدن و شکستن شاخه ها می توانند پوشش گیاهی را به طور محسوس (اغلب ۳۰-۱۰ درصد یا بیشتر) کاهش دهند.

## ۴۶ هزار هکتار

آتش را کوچک نگه دارید. به اندازه ای که بتوانید با یک سطل آب آن را خاموش کنید. حدود ۴۶ هزار هکتار از اراضی ملی، جنگلی و مرتعی کشور در سالی که گذشت بر اثر آتش سوزی آسیب دید.

### تکنیک خاموش کردن آتش:

- آب بریزید تا تمام زغال ها خیس شوند.
- با چوب زیرورو کنید.
- دوباره آب بریزید.
- پشت دست را نزدیک خاکستر بگیرید؛ اگر گرم بود، تکرار کنید.
- خاکستر سرد را در سطح وسیعی پراکنده کنید تا رد آتش محو شود.

## مدیریت زباله و پسماند

## ۱۰۰۰۰۰۰ سال

همه چیز را با خود برگردانید، حتی پوست میوه، ته سیگار و دستمال کاغذی. پلاستیک تا هزار سال، شیشه تا یک میلیون سال و ته سیگار حدود ۱۰ تا دوازده سال برای تجزیه زمان نیاز دارد. ظروف را دور از آب بشوید؛ در فاصله حداقل شصت متری از رودخانه. شستن ظروف با شوینده در رودخانه، حتی با مقدار یک کم، می تواند برای ماهی ها و وزیستان سمی باشد؛ غلظت های حدود ۵ ppm برای تخم ماهی ها کشنده و نزدیک ۱۵ ppm اغلب برای ماهی های بالغ مرگ بار است. آب ظرف شویی را صاف کنید. ذرات غذا را با پارچه جدا کنید و در کیسه زباله بریزید. ذرات غذا در آب باعث رشد جلبک های سمی و کاهش اکسیژن آب می شود که مرگ ماهی ها را در پی دارد.

## ۵۰ درصد

زباله های دیگران را هم جمع کنید. حتی اگر مال شما نبود، برخی مطالعات نشان داده اند که جمع آوری زباله دیگران در طبیعت، نرخ تجزیه زباله در روز را تا ۵۰ درصد کاهش می دهد.

## ۶ ماه

برای مدفوع انسان، اگر سرویس نبود، جایی به عمق پانزده تا بیست سانتی متر بکنید. مدفوع انسان حاوی باکتری هایی است که می تواند تا شش ماه و حتی بیشتر در خاک زنده بماند و آب را آلوده کند.

## رفتار با سایر بازدیدکنندگان

سکوت نسبی را حفظ کنید. موسیقی را با صدای بلند پخش نکنید. مسیرها را اشغال نکنید. در پیاده روی، از وسط مسیر حرکت کنید. مکان کمپ را شلوغ نکنید. اگر منطقه پر است، به فکر یافتن مکان دیگری باشید. به حریم دیگران احترام بگذارید. قبل از عکس گرفتن از افراد اجازه بگیرید. با راهنمایان محلی با احترام صحبت کنید.

## بازرسی نهایی

بازرسی دایره ای انجام دهید. تمام اطراف محل کمپ را به صورت دایره ای بگردید. آتش را دوباره چک کنید. مطمئن شوید خاکستر کاملاً سرد است. رها کردن آتش نیمه خاموش یکی از علل اصلی آتش سوزی است. رد پا را محو کنید. اگر چاله ای کنده اید یا سنگی را جابه جا کرده اید، به حالت اول برگردانید.

# تماشا کن، تخریب نه!

هنر حضور در طبیعت بدون اینکه اثری از خود به جا بگذاریم

محبوبه عظیم زاده: سفر به طبیعت، فرصتی است برای استراحت، تفریح و دوری از شلوغی شهر. اما اگر بدون مراقبت و آگاهی باشد، می تواند به محیط زیست و حیات وحش آسیب بزند. این فهرست نکات ساده و کاربردی به شما کمک می کند تا با رعایت چند اصل مهم، سفری مسئولانه و ایمن داشته باشید و طبیعت را برای نسل های آینده حفظ کنید.



## ۱۰ تا ۱۵ لیتر

آب اضافه ببرید. شستن هر وعده غذا برای یک خانواده چهار نفره حدود ۱۵-۱۰ لیتر آب نیاز دارد و باید حداقل شصت متر دورتر از رودخانه انجام شود.

## انتخاب مکان مناسب



از آتشدان های آماده استفاده کنید. اگر نبود، حلقه ای از سنگ های بزرگ بسازید. آتش کمپ هایی که از علل اصلی آتش سوزی های جنگلی در پارک های ملی جهان است. مسیر عبور حیوانات را چک کنید. اگر رد پایا فاصله دیدید، محل را عوض کنید.

## ۶۰ متر

حداقل شصت متر از رودخانه، چشمه یا دریاچه فاصله بگیرید. آلودگی آب ناشی از شست و شو و فاصله انسان یکی از سه عامل اصلی آلودگی منابع آب در مناطق تفریحی جهان است.

## ۴ تا ۵ متر

حداقل چهار تا پنج متر از درختان خشک، بوته ها و علف های بلند فاصله بگیرید.

## ۳۱ سال

مکان را کوچک نگه دارید. فقط به اندازه نیاز خانواده فضا اشغال کنید. چادر زدن در سطح وسیع می تواند چند متر مربع پوشش گیاهی را به ازای هر نفر تخریب کند، در بسیاری از علفزارها با زبایی این آسیب حدود یک تا سه سال زمان می برد. ولی در جنگل ها و مناطق حساس ممکن است بسیار بیشتر طول بکشد.

## احترام به حیات وحش و دام های محلی



## ۳۰ متر

از دور مشاهده کنید. حداقل سی متر فاصله از حیوانات وحشی حفظ کنید. فاصله کمتر از سه متر از حیوانات وحشی خطر انتقال بیماری های زئونوتیک را افزایش می دهد.

## ۷۵ درصد

به حیوانات غذا ندهید. حتی اگر گرسنه به نظر برسند، تغذیه حیوانات به وسیله گردشگران، خطر انتقال بیماری های زئونوتیک را (بیماری عفونی که از حیوان به انسان یا برعکس منتقل می شود) افزایش می دهد. ۷۵ درصد از بیماری های نوظهور منشأ حیوانی دارند.

## ۱۰ تا ۱۳ درصد

به چراگاه ها نروید. از مسیرهای مشخص حرکت کنید. مطالعاتی در سراسر جهان نشان داده اند ورود به چراگاه ها باعث استرس دام ها و کاهش ۱۳-۱۰ درصد تولید شیر و گوشت می شود که به اقتصاد محلی آسیب می زند. غذا را ایمن نگه دارید. در ظروف دربسته و دور از دسترس حیوانات قرار دهید. غذای باقی مانده حیوانات را جذب می کند. حیوانات خانگی را کنترل کنید؛ اگر سگ همراه دارید، حتما قلابه و پوزه بند بزنید.



## چرا این نکات مهم اند؟

طبیعت گردی مسئولانه فقط رعایت قوانین نیست. احترام به اکوسیستمی است که میزبان ماست. هر انتخاب کوچک - از بردن کیسه زباله اضافه تا خاموش کردن موتور در محل های حساس - می تواند تفاوت بین یک زیستگاه سالم و یک منطقه تخریب شده باشد. وقتی آتش را ایمن خاموش می کنیم، از جان هزاران موجود و هکتارها جنگل محافظت می کنیم. وقتی زباله های دیگران را هم جمع می کنیم، چرخه آلودگی را می شکنیم. وقتی به حیوانات و جوامع محلی احترام می گذاریم، نه فقط از آن ها محافظت می کنیم، بلکه تجربه سفر خودمان را هم عمیق تر و معنادارتر می سازیم. به یاد داشته باشیم ما مهمان طبیعت هستیم، نه مالک آن. رد پای ما باید آن قدر سبک باشد که نسل های بعد هم بتوانند همین زیبایی ها را ببینند و تجربه کنند.



## حمل و نقل و رد پای کربن

اگر ممکن است، از خودرو اشتراکی استفاده کنید. برای اینکه کاهش ترافیک به کاهش محسوس آلودگی صوتی در طبیعت منجر شود، معمولاً باید حجم خودروها حداقل ۴۰-۳۰ درصد کاهش یابد. در مسیرهای مشخص رانندگی کنید. رانندگی خارج از جاده های مشخص شده، به ویژه در زیستگاه های حساس، می تواند چندین تا ده ها برابر بیشتر از تردد در مسیرهای تعیین شده به پوشش گیاهی آسیب بزند. خودرو را در محل های پارک مشخص متوقف کنید. پارک خودرو خارج از محل های تعیین شده و ایجاد مسیرهای غیر رسمی، به ویژه در مناطق پربازدید، می تواند سهم قابل توجهی از فشرده گی و فرسایش خاک را ایجاد کند. موتور خودرو را در محل های حساس خاموش کنید. صدای ترافیک و موتور خودرو می تواند سطح هورمون های استرس را در بسیاری از حیوانات به طور معناداری افزایش دهد.



## احترام به فرهنگ و جوامع محلی

قبل از عکس گرفتن از مردم محلی اجازه بگیرید. از خرید محصولات محلی حمایت کنید. به آداب و رسوم منطقه مثل پوشش مناسب یا پرهیز از موسیقی بلند احترام بگذارید. از راهنمایان محلی استفاده کنید. قبل از سفر درباره تاریخچه و فرهنگ منطقه مطالعه کنید. پژوهش ها نشان می دهند گردشگرانی که پیش از سفر درباره فرهنگ مقصد اطلاعات کسب می کنند و در مقصد در تجربه های فرهنگی اصیل مشارکت می کنند، رضایت بالاتری از سفر گزارش می دهند.

## ۵۰ درصد

**یک پیشنهاد:** از محل تمیز و بدون زباله عکس بگیرید. برخی آمارها نشان می دهند پوشش هایی که از بازدیدکنندگان می خواهند عکس از محل تمیز، بفرستند تا ۵۰ درصد کاهش زباله را گزارش کرده اند.



# مدرسه در مدار تولید برق

نگاهی به طرح نصب پنل های خورشیدی در ۸۷۷مدرسه که ظرفیت تولید ۴/۳مگاوات برق را فراهم می کند و آغازی بر تغییر نقش آن ها از مصرف کننده به تولیدکننده انرژی است

ما به مدرسه باید تغییر کند. مدرسه دیگر نباید تنها یک «مصرف کننده» باشد که با هر نوسان شبکه، چراغ هایش خاموش می شود. مدرسه باید به یک «تولیدکننده» تبدیل شود که نه تنها برق خود را تأمین می کند، بلکه درآمد حاصل از فروش مازاد انرژی به شبکه (در ساعات اوج مصرف)، صرف بهبود کیفیت آموزشی دانش آموزان همان مدرسه شود. این، رؤیا نیست؛ واقعیتی است که اگر اراده ای پشت آن باشد، در یک بازه زمانی کوتاه در مشهد قابل اجراست. رجبی بااطمینان از «آمادگی کامل شبکه برای اتصال نیروگاه های خورشیدی» سخن می گوید و تأکید می کند: از منظر صنعت برق، محدودیتی وجود ندارد. این اظهارات اگرچه امیدبخش است، همچنان ابهاماتی درباره نحوه انتخاب مدارس و نقش خیوان در پشتیبانی این فرایند وجود دارد. او با این پاسخ، رفع تکلیف می کند: «تجهیزات، تأمین شده است و سازمان نوسازی مدارس باید زمان بندی کند. طرح نصب نیروگاه های پنج کیلوواتی در مدارس، یک «طرح حمایتی» برای آن ها است که در ساعت های خاموشی و قطعی برق هم می توانند از آن استفاده کنند.» برخلاف تصور رایج که نیروگاه های خورشیدی را صرفاً ابزاری برای «درآمدزایی» می بیند، رجبی هدف غایی را چیز دیگری تعریف می کند: «عایدی فروش برق تولیدی مستقیم در اختیار خود مدارس قرار می گیرد تا صرف هزینه های جاری و بهبود شرایط تحصیلی شود. درواقع، ما می خواهیم مدیران و کادر تربیتی مدارس، مفهوم عملی صرفه جویی و بهره وری را درک کنند. ما به دنبال سودآوری نیستیم؛ هدف اصلی ما، ترویج فرهنگ انرژی پاک است. البته برنامه برای جبران کسری برق هم هست؛ پنل های خورشیدی قرار است در ساعات اوج مصرف، نقش تأمین کننده را بازی کنند تا چراج کلاس های درس در صورت قطعی شبکه، همچنان روشن بمانند.»

#### فرسودگی ۲۵درصد مدارس استان؛ مانع تولید برق خورشیدی

صدر سلطانی، مدیرکل آموزش و پرورش استان خراسان رضوی، نیز در این باره با اشاره به گستردگی جغرافیای آموزش در استان می گوید: ما با قریب به ۱۰هزار مدرسه در سطح استان روبه رو هستیم که مدیریت انرژی برای آن ها یک ضرورت است. اما همه مدارس، پتانسیل تبدیل شدن به نیروگاه های کوچک خورشیدی را ندارند. حداقل ۲۵درصد از مدارس استان، به دلیل فرسودگی بنا و ضعف سازه ای، اصلا امکان نصب تجهیزات خورشیدی را ندارند. آموزش و پرورش خراسان رضوی اکنون روی عدد ۸۷۷مدرسه، تمرکز کرده است. طبق گفته های سلطانی، این تعداد در حال اتصال به شبکه هستند تا بخشی از برق شهری را هم تأمین کنند. هدف گذاری جدید اداره کل برای پایان سال آینده، رسیدن به عدد ۲هزار مدرسه است. اما آیا این عدد برای استانی با ۱۰هزار مدرسه، واقع بینانه است؟ او می گوید: ما به تنهایی نمی توانیم بیش برویم؛ این طرح نیازمند پشتیبانی مستقیم شرکت برق است. نکته ای که در تحلیل مدیرکل آموزش و پرورش برجسته است، تأثیر مستقیم انرژی بر کیفیت یادگیری است. او با اشاره به تجربیات سال های اخیر می گوید: در سال های گذشته، خوشبختانه قطعی های برق در مدارس به حداقل رسیده بود، اما وقتی قطعی رخ می دهد، همه چیز مختل می شود؛ از سیستم های کامپیوتری و تجهیزات کمک آموزشی گرفته تا سیستم های خنک کننده و حتی روشنایی سالن های همایش.

سلطانی تأکید می کند: تنها پنل ها، تنها برای فروش برق نیست، بلکه برای «تداوم آموزش» است: «در مدرسی که امکانات لازم شامل سیستم های ذخیره سازی باتری فراهم شود، ما می توانیم در زمان های قطعی شبکه، روی انرژی خورشیدی حساب بازکنیم.» به نظر می رسد زمان آن رسیده است که شرکت برق و اداره کل آموزش و پرورش، به جای اکثفا به طرح های محدود ۸۷۷مدرسه ای، یک بسیج منابع برای نوسازی مدارس که پتانسیل خورشیدی دارند، آغاز کنند؛ چراکه در عصر ناترازی انرژی، هر کلاس درسی که چراغش خاموش می شود، گامی به عقب در مسیر توسعه است. طرح «مدرسه خورشیدی» در خراسان رضوی، در باطن باید یک پروژه عدالت محور هم باشد؛ اگر قرار باشد مدارس فرسوده از این فناوری محروم بمانند، خروجی آن، افزایش شکاف آموزشی در سال های آینده خواهد بود.

و مهم ترین فاکتور، سن بنا، استحکام سازه و ایستایی بار پشت بام است؛ سازه مدرسه باید استحکام داشته باشد تا در طول سالیان متمادی تاب بیاورد. علاوه بر این شاخص، امنیت فیزیکی تجهیزات نیز مهم است؛ مدرسی انتخاب شده اند که دارای سرایداری دائم و حفاظت پیرامونی مطمئن باشند. حسین پور به پیچیدگی های فنی بخش انتقال برق نیز اشاره می کند: «شاخص تعیین کننده دیگر، زیرساخت های شبکه توزیع است. امکان فنی اتصال بدون افت ولتاژ به شبکه سراسری، فاصله و ظرفیت آزاد ترانس های توزیع برق در مجاورت مدرسه، همگی از مواردی بودند که پیش از تصویب نهایی هر واحد آموزشی مورد بررسی کارشناسی قرار گرفتند و در انتخاب های بعدی نیز مدنظر قرار می گیرند. اگرچه این طرح اقدامی رو به جلو، امیدبخش و نمونه ای از آموزش عملی توسعه پایدار به نسل دانش آموز و فراگیر علم است. اما نباید از تحلیل نسبت های کلان غافل ماند. براساس برنامسه ریزی های کلان انرژی در خراسان رضوی، هدف گذاری نهایی توسعه انرژی های تجدیدپذیر، رسیدن به رقم ۳ هزار مگاوات برق خورشیدی از طریق اراضی گسترده کشاورزی، نیروگاه های بزرگ مقیاس و ظرفیت سایر دستگاه های اجرایی است. حسین پور با واقع بینی مدیریتی به این تناسب آماری، اشاره و تصریح می کند: باید پذیریم که در قیاس با برنامه جامع تولید ۳ هزار مگاوات انرژی پاک در استان، سهم کل مدارس با این چهار تا پنج مگاوات، سهمی کوچک و ناچیز است. بار اصلی تولید تجدیدپذیر باید روی زمین های کشاورزی غیر قابل کشت، شهرک های تخصصی خورشیدی و پروژه های کلان دستگاه های صنعتی باشد اما ارزش کار آموزش و پرورش، علاوه بر جنبه های فرهنگ سازی نسلی و شهری، همراه با ایجاد درآمد برای مدارس است.

#### جانمایی سامانه ها پس از بررسی های فنی هر مدرسه

او با تشریح سازوکار ارزیابی مدارس برای میزبانی از پنل های پنج کیلوواتی تأکید می کند: جانمایی این سامانه ها بدون مطالعه فنی، امکان پذیر نیست و بعد توضیح می دهد: ما کار را به شکل جزیره ای پیش نبرديم، بلکه تیم های کارشناسی مشترکی، متشکل از متخصصان نوسازی مدارس، کارشناسان توزیع برق و مسئولان اداره کل آموزش و پرورش تشکیل دادیم تا وضعیت تک تک مدارس را بررسی کنند. مسئله فقط داشتن یک سقف خالی نبود؛ اتصال بدون افت ولتاژ به شبکه توزیع و از آن مهم تر، ظرفیت آزاد ترانس های برق که در مجاورت مدارس قرار دارند، فاکتورهای تعیین کننده ای بود تا مشخص شود که آیا شبکه محلی، توان دریافت و تزریق این بار تولیدی را دارد یا خیر. یکی از کلیدی ترین بخش های این غربالگری، ایمنی کالبدی مدارس است؛ جایی که مدیرکل توسعه و نوسازی مدارس خراسان رضوی به آمار نگران کننده فضاهای نیازمند بازسازی اشاره می کند و می گوید: حدود ۱۰درصد از فضاهای آموزشی، چه در مقیاس کشوری و چه در سطح استان خراسان رضوی، نیازمند تخریب، بازسازی و مقاوم سازی بنیادین هستند. ما نمی توانیم بدون سنجش دقیق مهندسی، بار اضافی بر سازه تحمیل کنیم. پنل های خورشیدی، سازه هایی فلزی و سنگین هستند که باید در طول سال ها در برابر وزش باد های شدید، تکانه های زلزله و سنگینی بار برف زمستانه روی سقف، تاب بیاورند، بنابراین داشتن حداقل استانداردهای ایستایی و استحکام بنا، خط قرمز ما در انتخاب مدارس بوده است.

#### درآمد حاصل؛ در چیب مدرسه

امیررضا رجبی، مدیرعامل شرکت توزیع برق مشهد، دیگر گزینه برای گفت و گو است. او قبل از شروع هر صحبتی از ظرفیت مشهد برای استفاده از انرژی های پاک می گوید و خلاصه توضیح می دهد: مشهد با شاخصه روزهای آفتابی طولانی، پتانسیل عظیمی برای گذار به این موضوع دارد. سابقه استفاده از پنل های خورشیدی در مشهد به ده، دوازده سال گذشته برمی گردد که به مصارف خانگی می رسید و در چند سال اخیر قوت گرفته است. او ادامه می دهد: نگاه

روزهای پایانی تابستان برای متولیان حوزه آموزش و پرورش، روزهای دودیدن پابه پای اعداد تقویم است، اما امسال در خراسان رضوی، دغدغه همیشگی ثبت نام و رنگ آمیزی کلاس ها و آمادگی برای حضور هزاران دانش آموز، به یک متغیر جدید پیوند خورده است؛ ناترازی انرژی. در حالی که قطعی های احتمالی برق بر سر مدارس نیز سنگینی می کند و فعالان حوزه آموزش را نگران کرده، سازمان انرژی های تجدیدپذیر با دست فرمانی متفاوت، وارد میدان شده است؛ تولید برق بر فراز سقف های آموزشی. طرح نصب پنل های خورشیدی در مدارس خراسان رضوی از شهریور ۱۴۰۵ و در آستانه ورود به ماه مهر در یک واحد آموزشی حاشیه شهر آغاز شد و با این اقدام، ایده تبدیل مدارس به ریزنیروگاه های خورشیدی، وارد مرحله عملیاتی شده است. هرچند مدارس به تنهایی نمی توانند کشور را از خاموشی نجات دهند، با تجهیز سقف مدارس سراسر خراسان رضوی به ریزنیروگاه های خورشیدی، آموزش و پرورش می تواند از یک «مصرف کننده» به یک «کشگر تولیدکننده و درآمدزا» در پازل انرژی کشور تغییر نقش دهد؛ تغییری که پایه های آن، امروز در سقف برخی مدارس مشهود محکم شده است.

### گزارش روز



خبرنگار  
مقصومه قرمانی

#### استفاده از ظرفیت مدارس برای تولید انرژی

۱  
بگذارد شروع روایت، از گزاره ای بر مبنای واقعیت باشد: «ناترازی برق به کلاس های درس ما هم رسیده است.» وقتی زنگ کلاس کارگاه هنرستان به صدای درمی آید اما دستگاه های تراش، رایانه های طراحی و کوره های کوچک سفالگری خاموش می مانند، نه نقص فنی در دستگاه ها رخ داده، نه معلمی غایب است. این گزاره ها بحران ناترازی برق در ایران را فریاد می زند که دیگری بحث فنی نیست، بلکه یک چالش ساختاری در امنیت انرژی تبدیل شده است. در روزهایی که وزارت نیرو و ساختار انرژی کشور با ناترازی سنگین چند هزار مگاواتی دست به گریبان است. تغییر رویکرد از «نیروگاه های حرارتی متمرکز و پرهزینه» به سمت «تولید پراکنده و خورشیدی»، تنها یک انتخاب برای حفظ محیط زیست نیست، بلکه ضرورتی انکارناپذیر برای بقای شبکه توزیع برق به شمار می رود. در این میان، فضا های آموزشی و سقف های بلااستفاده مدارس دولتی، به عنوان یکی از در دسترس ترین و مناسب ترین زیرساخت ها برای استقرار ریزنیروگاه های تجدیدپذیر، توجه سیاست گذاران را به خود جلب کرده اند. متولیان حوزه برق ادعا می کنند راهکار پایداری آموزش، از مسیر پایداری انرژی می گذرد و این نه یک انتخاب، بلکه یک ضرورت است. مزیت استفاده از انرژی های تجدیدپذیر در مدارس، بار مصرفی شبکه برق را کاهش می دهد و به کاهش هزینه های جاری آموزش و پرورش در بلندمدت کمک خواهد کرد و علاوه بر این، مدارس مجهز می توانند برق تولیدی را بفروشند و از عواید آن بهره مند شوند.

#### نگران کسری بودجه نباشید

۲  
محسن طر زطلب، معاون وزیر و رئیس سازمان انرژی های تجدیدپذیر که همین چند روز پیش برای حضور در مراسم بهره برداری از نیروگاه خورشیدی پنجاه کیلوواتی در مدرسه سردار شهید سلیمانی، میهمان مشهد بود، از هدف گذاری برای تجهیز ۱۲هزار مدرسه خبر داد و گفت: تمام تلاش ما این است که این فرایند، پیش از شروع سال تحصیلی جدید به سرانجام برسد. این یک ضرب الاجل فشرده است که در ۱۳استان به طور هم زمان کلید خورده است و به گفته او، نیازمند یک «حرکت ضربتی» است. طر زطلب با لحنی که نشان از مطالبه گری از زیرمجموعه های وزارت نیرو دارد، تأکید کرد: از همکارانمان در حوزه برق انتظار داریم با سرعت بیشتری در این پروژه عمل کنند؛ چراکه زمان برای ما یک فاکتور حیاتی است. به گفته او، یکی از نقاط بحرانی در پروژه های بین دستگاهی، «تأمین منابع» است؛ جایی که بسیاری از طرح ها به دلیل پاس کاری های اداری در تطفه، خفه می شوند. او البته این نکته را هم گفت که «فناهم نامه ای با مدارس داریم و سهم هر طرف، مشخص شده است. اما پیام من به دوستان در سازمان نوسازی مدارس، این است که نگران کسری بودجه نباشید؛ در هر مرحله ای که با مشکلی مواجه شدید، ما از منابع داخلی خودمان آن را جبران می کنیم.» این رویکرد، نشان دهنده یک عزم فرادستگاهی برای عبور از موانع بوروکراتیک است که می تواند الگویی برای سایر طرح های ملی باشد. طر زطلب با نگاه به افق های دورتر، از هدفی

بلندپروازانه نیز سخن گفت: «دنیا به سمت انرژی های تجدیدپذیر حرکت می کند و ما نمی توانیم از این قافله عقب بمانیم. امیدواریم با مشارکت فعال خیران مدرسه ساز، شرکت های توزیع برق و سازمان نوسازی، این مسیر را تا رسیدن به سقف ۱۱۰هزار مدرسه در سراسر کشور ادامه دهیم.»

#### تجهیز ۸۷۷مدرسه استان به ریزنیروگاه تا پایان سال

۳  
بخش بعدی روایت را از افتتاح و اتصال نخستین نیروگاه مدرسه ای در یک منطقه کم برخوردار شهر دنبال کنید که با نصب ۱۰نیروگاه پنج کیلوواتی به صورت متمرکز بر روی پشت بام این فضای آموزشی شروع شد و در حالی که ظرفیت ورود پنجاه کیلووات را وارد مدار شبکه سراسری دارد، برق تولیدی این سامانه ها مستقیم به شبکه توزیع تزریق می شود و درآمد حاصل از فروش تضمینی برق به ساتبا، براساس ضوابط تعریف شده، به خود همان مدرسه بازمی گردد تا به عنوان منبع درآمدی پایدار، صرف امور جاری، نگهداری بنا و ارتقای کیفیت آموزشی شود. متولیان حوزه آموزش و نیرو وعده دادند تا پایان سال ۱۴۰۵ رسما ۸۷۷مدرسه در استان از این امتیاز برخوردار شوند؛ البته همکاری و هم افزایی بین دستگاه ها این پیروسه را کوتاه تر خواهد کرد.

#### ظرفیت ۴/۳مگاوات برق از پشت بام ۸۷۷مدرسه

۴  
توضیحات بیشتر در این باره را از زبان جاسم حسین پور، مدیرکل نوسازی، توسعه و تجهیز مدارس، بخوائید. او درباره تفاهم نامه منعقد شده میان سازمان نوسازی مدارس کشور و ساتبا؛ سازمان انرژی های تجدیدپذیر، می گوید: به دنبال طرح استفاده از انرژی تجدیدپذیر و خورشیدی بر روی پشت بام مدارس سراسر خراسان رضوی، ۸۷۷مدرسه را که شرایط لازم برای استقرار این سامانه ها را داشتند، به عنوان نمونه و فازهای اجرایی معرفی کرده ایم. با احتساب میانگین ظرفیت پنج کیلووات برای هر سامانه، این مدارس در مجموع ظرفیت تولیدی بالغ بر ۴هزار و ۳۸۵کیلووات (نزدیک به ۴/۴مگاوات) برق خورشیدی را به شبکه تزریق خواهند کرد. او پشت بند این توضیحات از توزیع جغرافیایی طرح در سطح استان، صحبت به میان می آورد و ادامه می دهد: از این ۸۷۷فضای آموزشی هدف، ۴۰۵مدرسه در کلان شهر مشهد و ۴۷۲مدرسه در سایر شهرستان های استان مستقر هستند. البته پتانسیل کالبدی ما بسیار بیشتر است؛ بررسی ها نشان می دهد که از مجموع ۱۰هزار واحد آموزشی استان، حدود ۸هزار مدرسه استعداد و قابلیت ورود به چرخه نصب نیروگاه های خورشیدی را دارند، اما اجرای فازیه فاز این برنامه، نیازمند احراز شاخص های فنی دقیقی است. استقرار پنل های فتوولتائیک بر روی سازه های عمومی، نیازمند رعایت الزامات دقیق مهندسی و امنیتی است تا از هدررفت منابع و ایجاد ریسک های حوادث جلوگیری شود. این موضوع از تأکیدات مدیرکل نوسازی، توسعه و تجهیز مدارس است. حسین پور ادامه می دهد: ما برای معرفی مدارس، شاخص های ارزیابی چندگانه ای را اعمال کردیم. نخستین





خواجهربیع؛ بنایی که میان مدعیان بی‌خبر گیر افتاد و جسم نازکش هر روز نحیف‌تر شد (قسمت دوم)

# قربانی نزاع پدرخوانده‌ها!

- نزاع بر سر موقوفه معروف!

تهران در تیرماه ۱۲۸۸هجری خورشیدی به دست مشروطه خواهان فتح شد و پس از آن، دامنه تغییرات به شهرهای دیگر،ازجمله مشهد، رسید.در آن زمان، چهره‌هایی مانند یوسف خان هراتی، نایب‌علی اکبر نوغانی و بعدها محمدعلی سالارالدوله، فضای شهر را ناامن می‌کردند و با شعارهای ضد مشروطه و تحصن در بست، طبقات سنتی و مذهبی را علیه حکومت نویا می‌شواریانند. والیان خراسان نیز پشت سرهم دستخوش تغییر می‌شدند تا ثبات، راهی به شهر نداشته باشد.

تولیت آستان قدس و دیگر موقوفات شهری، مانند موقوفات خواجه ربیع، گوهرشاد و مدرسه پریزاد، میان سنت و نظام اداری تازه سرگردان بودند و حتی دربرابر پذیرش آن مقاومت می‌کردند. در چنین بلبشویی در چند فرسختی شهر عده‌ای به درون یک باغ قدیمی می‌ریزند وبا تبرهای افسارگسیخته‌شان،تن درختان کهنسال را می‌درند تا پرندگان خفته میان شاخ‌وبرگشان به آسمان بگریزند. سکوت باغ درهم می‌شکند و فریادهای کلیددار هم راه به جایی نمی‌برد تا از سر ناچاری دست به‌قلع شود و به حکومت نامه بنویسد. در این میان، سندی به تاریخ ۶دی‌ماه

۱۲۸۸هجری خورشیدی، پرده از چندوچون این مناقشه برمی‌دارد. نامه‌ای ازسوی محمدجعفر حسینی، کلیددار خواجه ربیع، به وزارت داخله نگاشته شده است که در آن، نظام اداره خواجه ربیع تا پیش از آن زمان روشن می‌شود. در این مکتوب، تصریح شده که باغ و مزار خواجه ربیع به دست سلاطین صفوی بنا شده و برای آبیاری باغ و تعمیر مزار، باغ و زمین، قنات و موقوفاتی داشته است.

در همین نامه آمده است که در سال‌های پیش از آن، به سبب خرابی باغ، عمارت و بقعه و قنات، اداره محل با اتکا به احکام شرعی و فرمان‌های دولتی به حاجی میرزا محمدباقر مجتهد واگذار شده بود. براساس این گزارش، مجتهد افزون بر درآمد بنا، هزینه‌هایی شخصی نیز برای تنقیه قنات، آبادانی باغ و بقعه و غرس درختان صرف کرده بود تا اوضاع آنجا روبه‌راه بماند. پس از مرگ او نیز اداره مجموعه در دست برادرزاده اش، حاجی میرزاهاشم، قرار داشت که آشوب شهر به این فضا هم کشیده شد که شرح آن رفت. این افراد ادعا می‌کنند که باغ حسین آباد و قنات آن، وقف مدرسه پریزاد است و با همین بهانه، در اوضاع آشفته شهر، هراگراهی سری به باغ خواجه می‌زنند و ضمن تخریب باغ، درختان کهنسال که نگارنده نامه آن‌ها را «غرس شده به دست سلاطین» می‌داند، را از حیات محروم می‌سازند. نویسنده نامه، با اشاره به اینکه این کار نه یک اختلاف عادی، بلکه تهدیدی علیه یک زیارتگاه عمومی است، از نظمیه می‌خواهد مانع این اقدامات شود. او همچنین پیشنهاد می‌کند علما، فقها، رئیس عدلیه و متولیان، در محضر

- جنگ بر سر تصاحب درآمد موقوفه!

چند ماه بعد، حدود اردیبهشت سال ۱۲۸۹، نامه‌ای ازسوی میرزاهاشم خطاب به نایب السلطنه، روند نامه نگاری‌ها را روشن‌تر می‌کند. نکته تازه در این مکاتبات، آن است که به‌ظاهر پس از بررسی‌ها، دوباره تأکید می‌شود که در محاضر شرع، ثابت شده است مزرعه مورد اختلاف، وقف تعمیر مزار خواجه ربیع است و مدرسه پریزاد حقی در آن ندارد.

میرزاهاشم نیز برای اینکه درآمد مزرعه را صرف بنا کند، نامه‌ای می‌نویسد و از دربار اجازه می‌گیرد تا خود را از سایر اتهامات مبرا کند. البته حامیان مدرسه پریزاد نیز سکوت نمی‌کنند و در اردیبهشت سال ۱۲۸۹، نامه‌ای به وزارت معارف می‌نویسند و از دخالت تولیت آستانه در امور اجاره ملک موقوفه مدرسه و بقعه خبر می‌دهند، درحالی‌که تولیت و اداره املاک متعلق به آن بر حسب وقف نامه‌ای که آن‌ها معتبر می‌خوانند، برعهده آقامیرزا سیدمرتضی(متولی) است و این دخالت را غیرشرعی می‌دانند.

در این مکتوب، درباره حاجی میرزاهاشم نیز می‌آید که او مستأجر سابق مزرعه حسین آباد خواجه ربیع بوده و هشت ماه پیش، مدت اجاره‌اش به پایان رسیده است. ظاهرا متولی مدرسه پریزاد، این ملک را به سیداحمد اجاره می‌دهد و همین موضوع باعث نزاع مستقیم میان آنان و میرزاهاشم و سپس تخریب باغ توسط آشوبگران می‌شود.

سیدمرتضی از آستان نیز گلایه دارد که در امور بقعه دخالت می‌کند و ادعا می‌کند چون میرزاهاشم

سیده‌نقیمة زینبی|قصه خواجه ربیع در دوره قاجار چنین پیش رفت که این مزار در چرخه‌ای ناتمام، میان مرمت‌های بی‌پایان و تخریب‌های گسترده، گیر افتاده بود و هرگز به سرمنزل احیای بنا نرسید. در نمای دور، این بقعه، باغی مفروح و تاریخی بود که گذر هر اهل مشهد و مسافری به آن می‌افتاد. اما هر سال، دریغ از بارسال!

گزارش‌های متعددی از تخریب و سرقت کاشی‌ها وجود داشت، اما فریادرسی نبود که بتواند این تصویر را درهم بشکند و رؤیای خواجه ربیع آباد را محقق کند. بسیاری از کسانی که آرزوی آبادانی این مزار را داشتند، این رؤیا را با خود به دل خاک بردند. در گذار میان قاجار و پهلوی، نامه‌نگاری‌هایی برجای مانده است که امکان تماشای این بنای تاریخی را از نمایی نزدیک‌تر فراهم می‌سازد، بنایی تاریخی و زیارتی با فرسودگی تدریجی باغ، قنات و کاشی‌کاری‌ها که احیا و مرمت آن، درمیان اختلاف نظر‌ها بر سر موقوفات، معلق مانده است. در این اسناد، نام کلنل محمدتقی پسیان نیز به میان آمده است که برای رفع مشکلات باغ، واسطه‌گری می‌کند. روایت آن سال‌ها، شرح پریهایوی شهری است که خواجه ربیع در آن بارها آماج هجمه و تخریب مدعیان قرار می‌گیرد تا عایدات این بقعه را از آن خود کنند.

والی گردهم بیایند و این مسئله را بررسی کنند، به پیشنهاد او، اگر ادعای مدعیان بی‌اساس تشخیص داده شد، باید خسارت درختان و محصولاتی که «حیف و میل» شده بود، از آنان گرفته شود. نویسنده در پایان نیز ادعان می‌کند این نامه با اطلاع حاجی میرزاهاشم، متولی خواجه ربیع، نوشته و فرستاده شده است.

چندین سال آنجا را تصرف کرده، حال با را فراتر گذاشته است و اکنون مسئله حق تولیت آنجا را مطرح می‌کند، حتی نگارنده مدعی می‌شود که میرزاهاشم از نایب‌السلطنه خواسته است تا تولیت قبر فتحعلی‌خان قاجار، که در همسایگی قبر خواجه قرار دارد، به او سپرده شود تا دلیلی برای دخالت در امور بقعه پیدا کند. فارغ از میزان صحت و سقم این ادعاها، اسناد حکایت از آن دارند که در نبود نظامی مشخص، هرکدام از طرفین بر سر مسئولیت ملک حسین آباد ادعای مالکیت داشتند. اختلاف، فقط درباره مالکیت زمین نبود؛ مسئله اصلی، تعیین محل مصرف درآمد‌های موقوفه بود؛ آیا درآمد باید صرف مدرسه پریزاد می‌شد یا صرف تعمیر باغ و بقعه خواجه ربیع؟ از میان همین گفت‌وگوها، می‌توان به‌روشنی دریافت که نظام اداره موقوفات و درآمد‌های آن‌ها تا چه اندازه دچار هرج و مرج بود. ادعاها گوش فلک را کر می‌کرد، اما در این میان، موضوعی که اهمیت چندانی نداشت، مسئله حفاظت و مرمت بنا بود. در همان سال‌ها، پس از رسیدگی به ادعای دو طرف، ظاهرا حق را به حاجی میرزا جعفر می‌دهند و او نیز، به منظور اثبات، موقوفه را بدون دریافت عشر حق التولیه و با اطلاع نمایندگان تولیت و ایالت، برای تعمیر باغ و عمارت خواجه ربیع صرف می‌کند. با دانستن این قصه، مزار خواجه ربیع همچون کودکی است که میان نزاع پدرخوانده‌ها بر سر اموال، گیر افتاده است و در بی‌پناهی، هر روز ضعیف‌تر و نحیف‌تر می‌شود.

- موقوفه به اوقاف رسید

باغ و بقعه‌ای که به حال خود رها شده بود، هر روز فرسوده‌تر و ویران‌تر می‌شود. این کشمکش‌ها در سال ۱۳۰۰، زمانی که کلنل محمدتقی پسیان حاکم نظامی خراسان است و نقش مهمی در امور نظامی و اداری این شهر دارد، پای او را نیز به ماجرا باز می‌کند. در آن سال‌ها، او که پرونده بروپیمان نزاع میان دو گروه را دیده بود، سری

به این موقوفه می‌زند و مرقوم می‌دارد: «چند روز قبل که در گردش به خواجه ربیع رفته بودم، مقبره را در حال اسفتاکی مشاهده نمودم.» پسیان حتی نامه‌ای به سید جواد ظهیرالاسلام، متولی آستان قدس در آن زمان، می‌نویسد و نامه‌ها را به او ارجاع می‌دهد تا هرطور شده، برای تعمیر بقعه خواجه ربیع تلاش کنند.

پسیان در این نامه‌ها، حاجی میرزاهاشم کلیددار را مسئول و میرزا اسماعیل، سرکشیک سوم، را مستأجر آنجا معرفی می‌کند تا معلوم شود که حرف میرزاهاشم به کرسی نشسته، اما از پس نگهداری بقعه به خوبی برنیاآمده است. پسیان در پایان نامه‌اش می‌خواهد که بقعه، تعمیر و حرمت آن حفظ شود. حال مزار، ما را با این واقعیت تلخ و بی‌پرده روبه‌رو می‌کند که این بنای تاریخی در آن سال‌ها به حال خود رها شده بود و فریادرسی نداشت.

چندین سال آنجا را تصرف کرده، حال با را فراتر گذاشته است و اکنون مسئله حق تولیت آنجا را مطرح می‌کند، حتی نگارنده مدعی می‌شود که میرزاهاشم از نایب‌السلطنه خواسته است تا تولیت قبر فتحعلی‌خان قاجار، که در همسایگی قبر خواجه قرار دارد، به او سپرده شود تا دلیلی برای دخالت در امور بقعه پیدا کند. فارغ از میزان صحت و سقم این ادعاها، اسناد حکایت از آن دارند که در نبود نظامی مشخص، هرکدام از طرفین بر سر مسئولیت ملک حسین آباد ادعای مالکیت داشتند. اختلاف، فقط درباره مالکیت زمین نبود؛ مسئله اصلی، تعیین محل مصرف درآمد‌های موقوفه بود؛ آیا درآمد باید صرف مدرسه پریزاد می‌شد یا صرف تعمیر باغ و بقعه خواجه ربیع؟ از میان همین گفت‌وگوها، می‌توان به‌روشنی دریافت که نظام اداره موقوفات و درآمد‌های آن‌ها تا چه اندازه دچار هرج و مرج بود. ادعاها گوش فلک را کر می‌کرد، اما در این میان، موضوعی که اهمیت چندانی نداشت، مسئله حفاظت و مرمت بنا بود. در همان سال‌ها، پس از رسیدگی به ادعای دو طرف، ظاهرا حق را به حاجی میرزا جعفر می‌دهند و او نیز، به منظور اثبات، موقوفه را بدون دریافت عشر حق التولیه و با اطلاع نمایندگان تولیت و ایالت، برای تعمیر باغ و عمارت خواجه ربیع صرف می‌کند. با دانستن این قصه، مزار خواجه ربیع همچون کودکی است که میان نزاع پدرخوانده‌ها بر سر اموال، گیر افتاده است و در بی‌پناهی، هر روز ضعیف‌تر و نحیف‌تر می‌شود.

چندین سال آنجا را تصرف کرده، حال با را فراتر گذاشته است و اکنون مسئله حق تولیت آنجا را مطرح می‌کند، حتی نگارنده مدعی می‌شود که میرزاهاشم از نایب‌السلطنه خواسته است تا تولیت قبر فتحعلی‌خان قاجار، که در همسایگی قبر خواجه قرار دارد، به او سپرده شود تا دلیلی برای دخالت در امور بقعه پیدا کند. فارغ از میزان صحت و سقم این ادعاها، اسناد حکایت از آن دارند که در نبود نظامی مشخص، هرکدام از طرفین بر سر مسئولیت ملک حسین آباد ادعای مالکیت داشتند. اختلاف، فقط درباره مالکیت زمین نبود؛ مسئله اصلی، تعیین محل مصرف درآمد‌های موقوفه بود؛ آیا درآمد باید صرف مدرسه پریزاد می‌شد یا صرف تعمیر باغ و بقعه خواجه ربیع؟ از میان همین گفت‌وگوها، می‌توان به‌روشنی دریافت که نظام اداره موقوفات و درآمد‌های آن‌ها تا چه اندازه دچار هرج و مرج بود. ادعاها گوش فلک را کر می‌کرد، اما در این میان، موضوعی که اهمیت چندانی نداشت، مسئله حفاظت و مرمت بنا بود. در همان سال‌ها، پس از رسیدگی به ادعای دو طرف، ظاهرا حق را به حاجی میرزا جعفر می‌دهند و او نیز، به منظور اثبات، موقوفه را بدون دریافت عشر حق التولیه و با اطلاع نمایندگان تولیت و ایالت، برای تعمیر باغ و عمارت خواجه ربیع صرف می‌کند. با دانستن این قصه، مزار خواجه ربیع همچون کودکی است که میان نزاع پدرخوانده‌ها بر سر اموال، گیر افتاده است و در بی‌پناهی، هر روز ضعیف‌تر و نحیف‌تر می‌شود.

چندین سال آنجا را تصرف کرده، حال با را فراتر گذاشته است و اکنون مسئله حق تولیت آنجا را مطرح می‌کند، حتی نگارنده مدعی می‌شود که میرزاهاشم از نایب‌السلطنه خواسته است تا تولیت قبر فتحعلی‌خان قاجار، که در همسایگی قبر خواجه قرار دارد، به او سپرده شود تا دلیلی برای دخالت در امور بقعه پیدا کند. فارغ از میزان صحت و سقم این ادعاها، اسناد حکایت از آن دارند که در نبود نظامی مشخص، هرکدام از طرفین بر سر مسئولیت ملک حسین آباد ادعای مالکیت داشتند. اختلاف، فقط درباره مالکیت زمین نبود؛ مسئله اصلی، تعیین محل مصرف درآمد‌های موقوفه بود؛ آیا درآمد باید صرف مدرسه پریزاد می‌شد یا صرف تعمیر باغ و بقعه خواجه ربیع؟ از میان همین گفت‌وگوها، می‌توان به‌روشنی دریافت که نظام اداره موقوفات و درآمد‌های آن‌ها تا چه اندازه دچار هرج و مرج بود. ادعاها گوش فلک را کر می‌کرد، اما در این میان، موضوعی که اهمیت چندانی نداشت، مسئله حفاظت و مرمت بنا بود. در همان سال‌ها، پس از رسیدگی به ادعای دو طرف، ظاهرا حق را به حاجی میرزا جعفر می‌دهند و او نیز، به منظور اثبات، موقوفه را بدون دریافت عشر حق التولیه و با اطلاع نمایندگان تولیت و ایالت، برای تعمیر باغ و عمارت خواجه ربیع صرف می‌کند. با دانستن این قصه، مزار خواجه ربیع همچون کودکی است که میان نزاع پدرخوانده‌ها بر سر اموال، گیر افتاده است و در بی‌پناهی، هر روز ضعیف‌تر و نحیف‌تر می‌شود.

چندین سال آنجا را تصرف کرده، حال با را فراتر گذاشته است و اکنون مسئله حق تولیت آنجا را مطرح می‌کند، حتی نگارنده مدعی می‌شود که میرزاهاشم از نایب‌السلطنه خواسته است تا تولیت قبر فتحعلی‌خان قاجار، که در همسایگی قبر خواجه قرار دارد، به او سپرده شود تا دلیلی برای دخالت در امور بقعه پیدا کند. فارغ از میزان صحت و سقم این ادعاها، اسناد حکایت از آن دارند که در نبود نظامی مشخص، هرکدام از طرفین بر سر مسئولیت ملک حسین آباد ادعای مالکیت داشتند. اختلاف، فقط درباره مالکیت زمین نبود؛ مسئله اصلی، تعیین محل مصرف درآمد‌های موقوفه بود؛ آیا درآمد باید صرف مدرسه پریزاد می‌شد یا صرف تعمیر باغ و بقعه خواجه ربیع؟ از میان همین گفت‌وگوها، می‌توان به‌روشنی دریافت که نظام اداره موقوفات و درآمد‌های آن‌ها تا چه اندازه دچار هرج و مرج بود. ادعاها گوش فلک را کر می‌کرد، اما در این میان، موضوعی که اهمیت چندانی نداشت، مسئله حفاظت و مرمت بنا بود. در همان سال‌ها، پس از رسیدگی به ادعای دو طرف، ظاهرا حق را به حاجی میرزا جعفر می‌دهند و او نیز، به منظور اثبات، موقوفه را بدون دریافت عشر حق التولیه و با اطلاع نمایندگان تولیت و ایالت، برای تعمیر باغ و عمارت خواجه ربیع صرف می‌کند. با دانستن این قصه، مزار خواجه ربیع همچون کودکی است که میان نزاع پدرخوانده‌ها بر سر اموال، گیر افتاده است و در بی‌پناهی، هر روز ضعیف‌تر و نحیف‌تر می‌شود.

باغ و بقعه‌ای که به حال خود رها شده بود، هر روز فرسوده‌تر و ویران‌تر می‌شود. این کشمکش‌ها در سال ۱۳۰۰، زمانی که کلنل محمدتقی پسیان حاکم نظامی خراسان است و نقش مهمی در امور نظامی و اداری این شهر دارد، پای او را نیز به ماجرا باز می‌کند. در آن سال‌ها، او که پرونده بروپیمان نزاع میان دو گروه را دیده بود، سری



تزیینات مزار خواجه ربیع/ عکاس، هانری رنه دالماتی- سال ۱۹۰۰ میلادی



اشنبه  
۱۵ شهریور ۱۴۰۵  
۲۴ ربیع‌الاول ۱۴۴۸  
شماره ۲۸۸۹

۱۵



تاریخ و هویت

تاریخ  
نگار

گذری بر احوال بنای قدیمی اطراف حرم مطهر که روایتی از زندگی گذشتگان در قلب مشهد است

از حمام صفوی تا موزه مردم شناسی



زهرآ زنگنه حمامی چهارصدساله در یکی از گذرهای قدیمی مشهد، امروز ایستگاهی است برای مرور بخشی از زندگی، آداب و فرهنگ مردم گذشته. این فضای تاریخی، «حمام مهدی قلی‌بیک» نام دارد که پس از سال‌ها فعالیت و سپس دوره‌ای متروک ماندن، در سال ۱۳۸۵ احیا شد و عنوان موزه مردم‌شناسی آستان قدس رضوی به آن اختصاص یافت. در گفت‌وگو با عبدالحسین ملک جعفریان، رئیس اداره گنجینه‌های موزه آستان قدس رضوی، این موزه، پیشینه بنا، روند تغییرات آن و برخی اشیای شاخص موجود در این مجموعه کهن و ارزشمند را معرفی کرده‌ایم.

- بنای به‌جامانده از ۴ قرن پیش

داستان موزه مردم‌شناسی آستان قدس رضوی را باید از خود بنا آغاز کرد؛ حمامی تاریخی که بیش از چهار قرن پیش ساخته شد. حمام مهدی قلی‌بیک به دستور شخصی به همین نام، میرآخور شاه عباس صفوی، در سال هجری قمری احداث و برای استفاده زائران و مجاوران، وقف حرم مطهر امام‌رضا(ع) شد. این حمام در محله سرسوق و در مسیر یکی از معابر مهم مشهد قرار داشت و تا سال ۱۳۶۷ همچنان فعال بود. با گذشت زمان و تغییر شرایط، فعالیت آن متوقف شد و به تدریج با شکل‌گیری حمام در منازل و مراکز اقامتی، این فضا از رونق افتاد. سرانجام در سال ۱۳۷۶ با شماره ۱۳۷۴ در فهرست آثار تاریخی کشور به ثبت رسید و دو سال بعد، عملیات مرمت و بازسازی آن آغاز شد.

- جاری شدن حیات؛ زیر سقف حمام

مرمت حمام مهدی قلی‌بیک تنها یک عملیات عمرانی برای حفظ یک بنای قدیمی نبود، قرار بود فضایی که زمانی، بخشی از زندگی روزمره مردم مشهد را در خود رقم زده بود، این بار با کاگردی متفاوت وارد چرخه فرهنگی شهر شود. کارشناسان و معماران سنتی در جریان این پروژه، بخش‌های مختلف بنا ازجمله سردر، هشتی ورودی، سربینه، میان‌در، خزینه، تون و استخر آب سرد را مرمت و بازسازی کردند. پس از انجام این اقدامات، مساحت مجموعه به حدود ۱۸۷۵ مترمربع رسید و این حمام تاریخی در سال ۱۳۸۵ با کاربری موزه مردم‌شناسی، به یکی از موزه‌های تخصصی آستان قدس رضوی تبدیل شد. امروز بازدیدکننده هنگام ورود به این مجموعه، تنها با ویرترین‌هایی از اشیای قدیمی مواجه نیست، بلکه در فضایی قدم می‌زند که خود بخشی از موضوع موزه است و معماری، تزیینات و بخش‌های مختلف آن درکنار اشیا، تصویری از زندگی مردم در گذشته ارائه می‌کنند.



- ۴بخش برای روایت یک زندگی از گذشتگان

موزه مردم‌شناسی در چهاربخش اصلی شکل گرفته است. نخستین بخش، سربینه یا رختکن حمام است؛ فضایی که در گذشته فقط محلی برای تعویض لباس نبود و پذیرایی پس از استحمام و تعاملات اجتماعی و شغلی نیز در آن رخ می‌داد. چهار سکوی سربینه امروزه پس از تبدیل حمام به موزه به محل نمایش مجموعه‌ای از اشیای قدیمی تبدیل شده است؛ از پوشاک محلی و منسوجات گرفته تا وسایل آرایشی، ابزارهای روشنایی، سماورها، دوست‌کامی‌ها و قهوه‌جوش‌ها. در گرمخانه که محل اصلی استحمام بوده است، یک خزینه و سه سکو وجود دارد و وسایل مرتبط با استحمام و حجامت به نمایش درآمده است. در پشت خزینه نیز تون یا آتشدخانه قرار دارد؛ جایی که در گذشته، آتش در آن روشن می‌شد و گرمای مورد نیاز حمام را تأمین می‌کرد. بخش چهارم، چاله حوض یا استخر آب سرد است که زمانی برای شنا و آب‌تنی استفاده می‌شد.

- آثر ترمه و جعبه آینه تا یادکش حجامت

در میان اشیای موجود در موزه، نمونه‌هایی وجود دارد که هرکدام گوشه‌ای از سبک زندگی مردم در دوره‌های گذشته را روایت می‌کنند. یک سوزنی ترمه براق دوزی شده با طرح بته جقه «قهروآشتی» جزو این آثار است که حاشیه‌های آن با براق و ریشه تزیین شده است و کتیبه‌ای مربوط به سال ۱۱۳۳ نیز روی آن دیده می‌شود.

جعبه آینه خاتم‌کاری شده، یکی دیگر از اشیای قابل توجه موزه است. این جعبه برای نگهداری لوازم آرایشی استفاده می‌شده و درون آن، کتوهای بی‌افزاهایی کوچک برای قرار دادن وسایل مختلف، تعبیه شده است. پیاله طلسمات با نقوش گیاهی و اسلیمی و ایاتی از قرآن کریم، بادکش مخصوص حجامت و سرویس سماور برنجی قلم‌زنی شده، از دیگر آثار شاخص این مجموعه هستند. درکنار این اشیا، ابزارهای مربوط به حرفه آهنگری و وسایل ورزش زورخانه‌ای و فرهنگ پهلوانی نیز به نمایش درآمده است.

- دیوارهایی که خود اشیای موزه‌اند

یکی از ویژگی‌های متمایز حمام مهدی قلی‌بیک، تزیینات نقاشی سربینه است. نقاشی‌های این بخش در سیزده لایه شکل گرفته‌اند. قدیمی‌ترین لایه به دوره صفوی و جدیدترین آن به اواخر دوره قاجار تعلق دارد.

لایه‌ای که امروز در معرض دید بازدیدکنندگان قرار دارد، تصاویری از زندگی اجتماعی مردم، داستان‌های شاهانه و افسانه‌های قدیمی ایران را به نمایش می‌گذارد. به این ترتیب، حتی دیوارهای حمام نیز در روایت موزه سهم دارند و درکنار اشیا، بخشی از فضای فرهنگی و اجتماعی دوره‌های گذشته را بازسازی می‌کنند. در راهروی چاله حوض نیز عکس‌های تاریخی و قدیمی حرم مطهر رضوی و بافت قدیم مشهد نصب شده است. این تصاویر، تغییرات اماکن متبرکه رضوی و سیمای شهر مشهد را در گذر زمان نشان می‌دهند و درکنار آن‌ها، تصاویری از برخی مشاغل قدیمی قرار گرفته که امروز کمتر اثری از آن‌ها باقی مانده است.

موزه مردم‌شناسی آستان قدس رضوی به این ترتیب، روایت خود را فقط از طریق اشیا پیش نمی‌برد؛ معماری، نقاشی، عکس و فضای حمام نیز بخشی از این روایت‌اند. مجموعه‌ای که روزگاری محل استحمام مردم بود، امروز فرصتی برای دیدن بخشی از گذشته اجتماعی و فرهنگی مشهد و انتقال آن به نسل‌های بعد، فراهم کرده است.

موزه روزهای شنبه تا چهارشنبه، از ساعت ۸ تا ۱۲:۳۰ پذیرای علاقه‌مندان است. بازدید گروهی در نوبت عصر و روزهای تعطیل نیز با هماهنگی قبلی، امکان پذیر است.

قسمت اول  
این گزارش  
را اینجا بخوانید



